

El Pacte sobre Migració i Asil de la UE: La seva afectació a les ONG catalanes que atenen persones sol·licitants d'asil

Tutora: Raquel Martóin Sánchez

Adriana de Soto Cortés

Institut Alzina

2025

**PREMI
EUROPA
JOVE**

“El progreso es imposible sin el cambio, y aquellos que no pueden cambiar sus mentes no pueden cambiar nada.”

GEORGE BERNARD SHAW

“La línea que separa el bien del mal no pasa entre Estados, ni entre ideologías, sino que atraviesa el corazón de cada ser humano.”

ALEKSANDR SOLZHENITSYN

*“No, Jem, creo que hay **solamente un tipo de personas: personas.**”*

HARPER LEE, *Matar a un Ruiseñor*

RESUMEN

El presente trabajo analiza el nuevo Pacto sobre Migración y Asilo de la Unión Europea y el impacto que este tiene sobre las ONG catalanas que atienden a personas solicitantes de asilo o trabajan en torno al asilo. Asimismo, también se centra en las posibles alternativas propuestas por las propias ONG entrevistadas y sus respectivas perspectivas de futuro. Para facilitar el entendimiento completo del análisis, hay una investigación previa del concepto y evolución del derecho de asilo y una breve descripción de las actuales ONG que trabajan en este campo.

La intención de este trabajo es comprender una nueva normativa que será de pronta aplicación en los países de la Unión Europea. Así pues uno de los principales objetivos del trabajo es indagar si la nueva legislación supondrá mejoras respecto a la situación actual de las personas refugiadas, o por el contrario les afectará negativamente.

La metodología utilizada para alcanzar los objetivos del trabajo se ha basado en la investigación bibliográfica, así como en el análisis jurídico-social y de contenido de una normativa en materia de migración y asilo. También se ha procedido a la realización de diversas entrevistas en profundidad a personas que trabajan en ONG dedicadas a atender a personas solicitantes de asilo (como No One Is Illegal y CCAR) a una investigadora predoctoral en Filosofía del Derecho y a un eurodiputado del Partido Socialista Obrero Español (PSOE) en el Parlamento Europeo (Juan Fernando López Aguilar).

Los resultados del análisis han revelado la verdadera intención de la Unión Europea que se esconde detrás de su discurso. Debido a la falta de transparencia que rodea al Pacto, no se está dejando margen de actuación a las ONG, generándose una grave inquietud en las personas solicitantes de asilo y en las organizaciones que trabajan con ellas.

ABSTRACT

This project analyzes the European Union's new Pact on Migration and Asylum and its impact on Catalan NGOs serving asylum seekers or working in the field. It also focuses on the possible alternatives proposed by the interviewed NGOs and their respective future perspectives. To facilitate a complete understanding of the analysis, there is a preliminary investigation into the concept and evolution of the right to asylum and a brief description of the current NGOs working in this field.

The purpose of this paper is to understand a new regulation that will soon be implemented in the countries of the European Union. Therefore, one of the main objectives of this paper is to investigate whether the new legislation will improve the current situation of refugees or, on the contrary, negatively affect them.

The methodology used to achieve the objectives of this paper was based on bibliographic research, as well as a legal-social and content analysis of regulations on migration and asylum. Several in-depth interviews were also conducted with individuals working for NGOs dedicated to assisting asylum seekers (such as No One Is Illegal and CCAR), with a predoctoral researcher in Philosophy of Law and to an MEP from the Spanish PSOE in the European Parliament (Juan Fernando López Aguilar).

The results of the analysis have revealed the true intentions of the European Union behind its rhetoric. Due to the lack of transparency surrounding the Pact, NGOs are being left with little room to maneuver, generating serious concern among asylum seekers and the organizations that work with them.

AGRAÏMENTS

Vull expressar el meu agraïment a totes aquelles persones que han contribuït en el meu Treball de Recerca.

En primer lloc, m'agradaria agrair a la meva tutora, pel seu esforç, orientació i gran suport durant tot el procés d'aquest treball. La seva experiència i dedicació han estat essencials per a la realització d'aquesta investigació.

Així mateix, també agraeixo a les persones entrevistades, la Mariona Perramon, la Paula López, la Yolanda Bassas i el Juan Fernando López Aguilar, pel seu profund interès, disponibilitat i valuosa col·laboració, sense les quals aquest treball no hauria estat possible.

Finalment, m'agradaria mencionar i agrair als meus pares pel seu gran interès, confiança i suport incondicional, no només en aquest projecte, sinó per a tot el que faig.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	6
2. METODOLOGIA	7
3. OBJECTIUS	8
4. MARC TEÒRIC	8
4.1 DRET D'ASIL: CONCEPTE I EVOLUCIÓ	8
4.1.1 DEFINICIÓ I NORMATIVA	8
4.1.2 L'EVOLUCIÓ DEL DRET D'ASIL A L'ESTAT ESPANYOL	10
4.2. ONG CATALANES QUE ATENEN PERSONES REFUGIADES O QUE TREBALLEN ENTORN DE L'ASIL	13
5. ANÀLISIS CRÍTIC DEL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL.	18
5.1 QUÈ ÉS EL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL?	18
5.1.1 OBJECTIUS DEL PACTE	18
5.1.2 PRINCIPALS MESURES I REGULACIONS DEL PACTE.	19
5.1.3 CRONOLOGIA DEL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL.	22
5.2 IMPACTE EN EL DRET D'ASIL I PROTECCIÓ INTERNACIONAL.	29
5.2.1 NOUS MECANISMES DE GESTIÓ DE SOL·LICITUDS D'ASIL	29
5.2.2 CONDICIONS D'ACOLLIDA I PROTECCIÓ DELS SOL·LICITANTS	37
5.2.3 PROCEDIMENTS DE DEVOLUCIÓ I RETORN	39
6. CONCLUSIONS	44
7 ANNEXOS	47
7.1 TERMES CLAU	47
7.2 TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES	49
7.2.1 MARIONA PERRAMON	49
7.2.2 PAULA LÓPEZ	60
7.2.3 YOLANDA BASSAS	74
8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA:	86

1. INTRODUCCIÓ

El primer que ens van dir a l'inici de batxillerat les professores i professors va ser que ens comencéssim a plantejar cap a on voldríem enfocar el nostre Treball de Recerca. Per sort jo ja m'ho havia estat pensant des del curs anterior. Per tant, no vaig tenir massa dificultats en aprofundir més en el que volia fer. Sempre he tingut molt clar que voldria fer un treball de recerca relacionat amb les persones migrants i el dret perquè és un tema que em preocupa molt i sempre hi he estat interessada. Però durant els primers mesos vaig passar per diverses preguntes: totes m'agradaven, però cap em convenia.

Abans de res, haig d'aclarir que aquest interès no és només acadèmic, sinó també personal. La carrera que m'agradaria estudiar a la universitat és Dret, i tot i que encara no sé amb certesa si aquesta serà finalment la meua vocació, el que sí que tinc clar és que el meu objectiu és poder ajudar les persones. En concret, allò que més m'apassiona és la defensa dels drets de les persones migrants, i per això m'agradaria especialitzar-me en aquest àmbit a través d'un màster en estrangeria, a més del màster d'advocacia que és necessari per exercir com a advocada.

Així i tot, no va ser fins que em van assignar la tutora que sabia que més em podria ajudar, quan vaig veure el tema que realment m'apassionava: com el nou Pacte sobre Migració i Asil està afectant les ONG catalanes que atenen les persones sol·licitants d'asil. Considero molt important que es facin Treballs de Recerca sobre aquest dret per conscienciar, mostrar i investigar aquestes problemàtiques.

Quan, fa uns anys, vaig començar a plantejar-me la idea de dedicar-me a l'advocacia, no sabia si era només una fase passatgera o una decisió de futur. Gràcies a la realització d'aquest treball de recerca i a l'anàlisi de la legislació en matèria de migracions i asil, he pogut comprovar que, tot i l'esforç i la complexitat que comporta, gaudeixo treballant en aquest camp. Per tant, aquest treball no només m'ha aportat coneixement, sinó que també m'ha ajudat a sentir-me més segura respecte al meu futur acadèmic i professional.

La raó principal per la qual és important fer aquests tipus de TR és degut a l'augment de persones refugiades al món des de la Segona Guerra Mundial.

A mitjans de l'any 2024 va haver un nou rècord històric de persones refugiades al món amb un increment del 5% respecte finals de 2023: això equival a 122,6 milions de persones (refugiades, sol·licitants d'asil, desplaçats interns i amb necessitat de protecció internacional) que van haver de desplaçar-se forçosament degut a les guerres i persecucions que han causat que haguessin de fugir de casa seva. Actualment, 1 de cada 67 persones al món es troba en situació de desplaçament forçat (Ekmen 2025).

Cal dir que aquest augment no és un fet sense importància. Al contrari, mostra clarament que hi ha diversos problemes i conflictes que fa anys que perduren, com la guerra a Síria, la

situació a l'Afganistan o el conflicte al Sudan del Sud. Tot això evidencia que la comunitat internacional (com l'ONU, la Unió Europea o els Estats i organitzacions) no està sabent afrontar les causes profundes que obliguen tantes persones a fugir dels seus països, i que tampoc s'estan oferint opcions segures i dignes perquè aquestes persones puguin continuar amb la seva vida en pau.

L'any 2024 dos terços del total de persones desplaçades forçosament eren originàries de 10 països: Afganistan, Colòmbia, República Democràtica del Congo, Somàlia, Palestina, Sudan, Síria, Ucraïna, Iemen i Veneçuela. El 87% d'aquestes persones viuen en països de renda baixa i 7 de cada 10 han estat acollides en països veïns, sovint amb recursos limitats i sistemes de protecció dèbils (Ekmar 2025).

Segons ACNUR, aquest desequilibri en l'estructura de la base provoca la desigualtat en la responsabilitat de protecció internacional: països com Iran, Turquia, Colòmbia o Uganda acullen milions de persones refugiades, mentre els estats amb més capacitat financera, com Alemanya, França, Regne Unit, Itàlia o Espanya, limiten l'accés a l'asil a través de polítiques de visats, de securització i externalització de fronteres, així com a través de devolucions i deportacions (Ekmar 2025).

2. METODOLOGIA

En aquest Treball de Recerca he utilitzat com a metodologia la recerca bibliogràfica i l'anàlisi jurídic-social i de contingut de diverses normatives nacionals i internacionals en matèria de migració i asil per estructurar un conjunt d'entrevistes a persones relacionades amb l'asil de persones migrants. La base del projecte s'ha estructurat a partir de publicacions científiques com articles que analitzaven la legislació, documentació d'institucions vinculades a l'àmbit de l'asil i les persones migrants, així com en matèria de migració i asil. També s'han tingut en compte altres documents institucionals elaborats per l'Estat Espanyol i la Unió Europea que complementen els textos legals del Pacte en Migració i Asil que també s'ha utilitzat en aquest treball. Amb tota aquesta informació recopilada i treballada, ha estat possible preparar un conjunt d'entrevistes en profunditat a persones que treballen en ONG dedicades a atendre persones sol·licitants d'asil (com No One Is Illegal i CCAR), a una investigadora predoctoral en Filosofia del Dret que estudia aquesta temàtica i a un eurodiputat del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) al Parlament Europeu (Juan Fernando López Aguilar). Finalment, la combinació de la recerca i interpretació bibliogràfica i les respostes obtingudes a les entrevistes ha fet possible redactar les conclusions del present treball.

3. OBJECTIUS

Pregunta d'investigació i hipòtesi:

Pregunta d'investigació: Com la nova legislació de la Unió Europea en matèria d'asil està afectant les ONG catalanes que rescaten o atenen les persones sol·licitants d'asil?

Hipòtesi: La nova legislació de la Unió Europea en matèria d'asil està afectant negativament les ONG catalanes que rescaten o atenen les persones sol·licitants d'asil.

Objectius específics:

1. Conèixer l'evolució de la legislació de la Unió Europea en matèria d'asil.
2. Entendre la situació actual del dret relacionat amb la migració.
3. Contrastar el contingut del Pacte amb la visió que tenen del mateix les ONG catalanes que treballen amb persones refugiades o altres actors que treballen entorn a aquest tema.
4. Saber com la nova legislació de la UE en matèria d'asil està afectant les persones sol·licitants d'asil i/o les ONG catalanes que treballen amb persones refugiades.
5. Conèixer quines perspectives de futur tenen les ONG catalanes que treballen amb persones refugiades o altres actors que treballen entorn a aquest tema.

4. MARC TEÒRIC

Per l'elaboració d'aquest marc teòric s'han consultat diverses fonts d'informació que consten en l'apartat 7. Bibliografia i Webgrafia. La informació recopilada per a la realització del treball prové de webs institucionals, articles científics i reglaments i lleis de la Unió Europea.

4.1 DRET D'ASIL: CONCEPTE I EVOLUCIÓ

4.1.1 DEFINICIÓ I NORMATIVA

El dret d'asil és un dret fonamental, regulat pel Dret internacional, i és una obligació dels Estats. Aquest dret queda recollit en l'article 14 de la Declaració Universal dels Drets Humans, promulgada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948 (CCAR s.d.a).

Article 14 de la Declaració Universal dels Drets Humans (Assemblea General de la ONU, 1948).

1. *En cas de persecució, tota persona té dret a buscar asil, i a gaudir-ne, a qualsevol país.*
2. *Aquest dret no es pot invocar contra una acció judicial realment originada per delictes comuns o per actes oposats als propòsits i principis de les Nacions Unides.*

El concepte de la protecció internacional dels refugiats es va originar als anys 20 del segle passat degut a la necessitat de gestionar els fluxos migratoris causats per la Primera Guerra Mundial i, gràcies a la Societat de les Nacions, es va convertir en acords oficials entre països.

A més, després de la Segona Guerra Mundial es va generar la necessitat de crear una organització internacional com l'ONU, ja que, a causa de l'horror viscut, van sorgir idees filosòfiques sobre la dignitat i els drets humans (Gabrielli 2023); un exemple és l'escrit de Hannah Arendt publicat l'any 1943 a la revista *The Menorah Journal* titulat "We Refugees" (Arendt 1943).

Una altra entitat va ser l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), que es va fundar a Ginebra l'any 1950 per protegir, donar suport i assistir en el seu retorn o reassentament als refugiats. Així mateix, durant la Guerra Freda va haver també abundants fluxos migratoris. Degut a això, en una conferència a Ginebra del 28 de juliol de 1951, l'ONU va signar la Convenció sobre l'estatut dels refugiats, que es va convertir en una llei obligatòria per als països que van signar l'acord internacional. Aquesta convenció definia qui era considerat un refugiat, a qui es garantia el dret d'asil, les responsabilitats dels Estats, els límits geogràfics, etc (Gabrielli 2023).

L'any 1967, l'ONU va firmar un Protocol sobre l'Estatut dels Refugiats que va eliminar les limitacions geogràfiques. Aquest Protocol forma part de l'article 1 de la Convenció, que defineix què es considera una persona refugiada.

Article 1 (Associació per a les Nacions Unides a Espanya, 1951):

- A. 2: Que, com a resultat d'esdeveniments succeïts abans de l'1 de gener de 1951 i degut a fundats temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a determinat grup social o opinions polítiques, es trobi fora del país de la seva nacionalitat i no pugui o, a causa d'aquests temors, no vulgui acollir-se a la protecció d'aquest país; o que, mancada de nacionalitat i trobant-se, a conseqüència d'aquests esdeveniments, fora del país on abans tenia la seva residència habitual, no pugui o, a causa dels seus temors, no vulgui tornar-hi.

A més a més, dins aquest protocol es va incloure la prohibició contra la devolució que s'imposa als Estats firmants per impedir que puguin expulsar o retornar una persona al territori del país en el qual la seva vida es veu amenaçada. Per tant, actualment, dins el terme "protecció internacional" es troben diversos tipus de protecció, com el d'asil, el refugi, la

subsidiària o la protecció temporal. És a dir, que quan una persona és forçada a fugir del seu país d'origen, ha de disposar d'aquesta protecció (Echeverría 2024).

No obstant això, no va ser fins al 1999 que el Consell Europeu, amb l'objectiu d'establir un règim per a determinar quin Estat membre seria el responsable de tramitar una sol·licitud d'asil, així com un procediment comú per a la retirada i per a la protecció temporal, va crear un sistema comú previst pel programa de Tampere (Echeverría 2024).

Altrament, es va adoptar una nova institució abans esmentada, que amplia la protecció internacional a persones que es troben en situacions de necessitat que no queden cobertes per la definició de refugiat de la Convenció de Ginebra (Echeverría 2024).

La Unió Europea també va implementar una estratègia per gestionar els fluxos migratoris i controlar les seves fronteres exteriors, l'externalització de fronteres. Aquesta estratègia es va començar a desenvolupar l'any 1985 amb l'Acord de Schengen, traslladant els controls cap a les fronteres exteriors, consolidant l'inici d'una política comuna de control. Més endavant, l'any 1997 es va establir la política migratòria i el dret d'asil per crear un marc jurídic de la UE, amb el Tractat d'Amsterdam. Ja cap al 2003, té lloc l'informe del Grup de Personalitats per al Programa Europeu de recerca en Seguretat (ERSP). Finalment, entre l'any 2007 i 2013, és quan veiem la implementació real de l'estratègia, ja que la UE comença a destinar molts diners per externalitzar fronteres. Tot i que sobre el paper aquesta estratègia té com a objectiu ajudar els Estats membres a gestionar les fronteres, en realitat dona aquesta responsabilitat a tercers països per prevenir l'arribada de migrants irregulars a Europa, "alliberant" d'alguna manera la càrrega migratòria de les fronteres europees (Chichelnitzky 2022).

Finalment, l'any 2011 la Comissió Europea va firmar 13 pactes de readmissió amb països considerats "països segurs", segons la Unió Europea, com Sri Lanka, Rússia, Ucraïna, Sèrbia, Macedònia, Bòsnia, Moldàvia i Pakistan (Echeverría 2024).

4.1.2 L'EVOLUCIÓ DEL DRET D'ASIL A L'ESTAT ESPANYOL

El 26 de març de 1984, es va aprovar una llei (5/1984) reguladora del dret d'asil i de la condició de refugiat a l'Estat espanyol. Es va decidir implementar aquesta llei pel fet que eren conscients que hi havia una gran quantitat de persones perseguides en els seus països per motius polítics o ideològics i sabien que era una problemàtica actual (Boletín Oficial del Estado, 1984).

Aquesta llei consta de dos títols. El títol I comprèn temes relatius a l'asil (Boletín Oficial del Estado, 1984):

- Si bé, fins aleshores, el dret d'asil només beneficiava els delinqüents comuns i no els polítics, a partir d'aquesta llei això es va invertir, fent que la llei protegís només les persones perseguides per raons polítiques, és a dir, per raça, religió, nacionalitat, etc.
- Proporcionava una protecció per a la persona on aquesta no podia ser retornada a l'Estat perseguidor, excepte en casos d'extradició formalment acordada.
- La petició d'asil es podia fer en qualsevol frontera espanyola i dins el territori nacional, independentment de si no es tenia la documentació en regla, ja que es podien adoptar altres mesures.

El títol II establia la condició jurídica del refugiat a Espanya i era complementària de l'Estatut dels refugiats (Ginebra, 28 de juliol de 1951) (Boletín Oficial del Estado, 1984).

Passats deu anys, es va modificar la llei 5/1984 reguladora del dret d'asil, ja que, durant aquest període de temps, es va veure que la llei tenia algunes mancances. Aquesta modificació exposava quatre aspectes essencials (Boletín Oficial del Estado, 1994).

- La distinció entre asil i refugi va provocar confusions i abusos, i com que aquesta doble figura no era necessària per protegir a les persones, van decidir suprimir-la (Boletín Oficial del Estado, 1994).
- Es va establir una fase prèvia en l'examen de les sol·licituds, que permetia rebutjar ràpidament les sol·licituds que no complien determinats supòsits. Per tant, es podien descartar immediatament les sol·licituds que eren abusives, infonamentades, aquelles on l'examen no corresponia a Espanya o en cas que hi hagués un altre Estat capaç d'oferir protecció al sol·licitant (Boletín Oficial del Estado, 1994).
- Es van modificar els efectes d'una denegació d'una sol·licitud d'asil. Fins aleshores, podies romandre en el país un temps després de la denegació. Amb aquesta modificació de la llei, ja no podries quedar-te tan fàcilment al país; aquest canvi es va fer amb l'objectiu d'accelerar les expulsions i evitar que persones que no eren perseguides o que estaven en perill però que no poguessin demanar asil fessin servir aquesta via com a manera d'entrada (Boletín Oficial del Estado, 1994).
- Hi havia una llei que deia que el ministre d'Interior tenia el poder d'anul·lar associacions d'estrangers si aquest ho creia convenient. Va ser per això que al Tribunal Constitucional no li va semblar adequat i per això es va modificar la llei fent que fos un jutge qui ho autoritzés (Boletín Oficial del Estado, 1994).

Més tard, l'any 1997, es va aprovar el Tractat d'Amsterdam, que va marcar l'inici d'una nova política europea d'asil. Per adaptar-se a les noves normes comunitàries, es va decidir que era necessari actualitzar la llei espanyola reguladora del dret d'asil, ja modificada l'any 1994. El

resultat va ser que el 30 d'octubre de 2009 es va aprovar la llei 12/2009 reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària (Boletín Oficial del Estado, 2009).

Aquesta llei, actualment vigent, consta de sis títols. El títol preliminar n'estableix la finalitat i determina què regula la llei. Fins aleshores, la protecció subsidiària no s'oferia de manera específica, sinó que s'aplicava de forma genèrica com a protecció humanitària. És per això que aquest títol preliminar té com a novetat que la protecció subsidiària s'introdueix per primera vegada de manera clara i explícita en la llei espanyola (Boletín Oficial del Estado, 2009).

El títol I tracta els requisits que s'han de complir per poder concedir el dret d'asil, juntament amb els criteris per a ser reconeguda com a persona refugiada o per obtenir la protecció subsidiària. Per primera vegada es detalla de manera clara el concepte de refugiat, especificant elements com la persecució, els motius i els agents perseguïdors. En aquest títol trobem les novetats més destacades de la llei, com la perspectiva de gènere, que consisteix en valorar si la persecució que ha patit la persona sol·licitant d'asil és deguda a motius relacionats amb el gènere (Boletín Oficial del Estado, 2009).

El títol II inclou el procediment que cal seguir per establir les necessitats de protecció dels sol·licitants. Aquest títol millora la llei, ja que determina un procediment total per avaluar si la persona té dret a ser reconeguda com a refugiada o de protecció subsidiària. També trobem millora en els drets i proteccions que té aquesta persona mentre se li estudia la seva sol·licitud. A més a més, innova el sistema de protecció de drets i llibertats, pel fet que consta de suport legal a les condicions bàsiques que han de tenir garantides les persones que demanen protecció internacional mentre són acollides, proporcionant serveis socials i d'acollida a les persones sol·licitants que ho necessiten (Boletín Oficial del Estado, 2009).

El títol III s'adreça al manteniment de la unitat familiar de les persones sol·licitants o destinataris de protecció internacional. De manera que el títol inclou un procediment especial de reagrupació familiar que assegura el dret a la vida en família d'aquestes persones.

El títol IV estableix quan i per què es pot retirar o acabar la protecció internacional. Així doncs, incorpora un procediment igual per a tots els casos per poder aplicar la revocació o el cessament de la protecció internacional (Boletín Oficial del Estado, 2009).

El títol V es dedica als menors i a altres persones vulnerables mancades d'asil o de protecció subsidiària. La novetat d'aquest títol resol l'anterior mancança de les lleis, ja que abans no es mencionaven de manera clara els drets ni la situació especial dels menors (Boletín Oficial del Estado, 2009).

El títol VI està dedicat a normes tècniques com l'entrada en vigor, derogacions o aplicacions concretes. Aquest títol té com a novetat que el Govern espanyol pot organitzar programes de reassentament (Boletín Oficial del Estado, 2009).

A Espanya, aquests últims anys, s'ha dificultat l'aprovació de sol·licituds d'asil, a causa de les mesures adoptades pels diferents governs, com la política de tanques implementada a Ceuta i Melilla, que implica el retorn immediat dels immigrants, un tracte no adequat als drets humans. Així i tot, l'abril de 2015, el Govern va aprovar la Llei de Seguretat Ciutadana que tracta sobre la figura de *rebuig en frontera*, la qual permetia la devolució al Marroc d'immigrants detinguts a les tanques de Ceuta i Melilla (Echeverría 2024).

El setembre del 2015 la Unió Europea es va comprometre a reubicar 160.000 refugiats, dels quals 19.219 corresponien a Espanya. Al gener de 2016, Espanya només havia acollit a 19 refugiats, és a dir, el 0,1% de la seva responsabilitat (Echeverría 2024).

4.2. ONG CATALANES QUE ATENEN PERSONES REFUGIADES O QUE TREBALLEN ENTORN DE L'ASIL

Les organitzacions no governamentals són associacions voluntàries sense ànim de lucre formades per persones independentment de l'Estat i dedicada a tasques solidàries (Enciclopèdia Catalana s.d.a).

Les ONG fan accions per ajudar les persones que viuen en països on són privades dels drets bàsics. Contribueixen al desenvolupament de recursos que permetin assegurar alguns d'aquests béns ja sigui: salut, alimentació, habitatge, escolarització, etc. Tot i que, tradicionalment els estats occidentals han intentat cobrir aquests béns o necessitats en forma de seguretat social, les pressions de governs o altres figures amb poder sovint han impedit que es compleixin certs d'aquests béns o necessitats, fet que ha sigut la motivació de la creació de moltes ONG. Altrament, també els poders públics han criticat les ONG perquè consideren que les seves accions estan al marge de la legislació. Malgrat el seu dualisme, l'estat dona subvencions a algunes ONG pel reconeixement de les seves accions (Enciclopèdia Catalana s.d.).

Des de les últimes dècades del s. XX hi ha hagut un augment d'ONG (Enciclopèdia Catalana s.d.) degut a:

- **Canvis en l'economia mundial:** com la caiguda de l'URSS, que va provocar que hi hagués un creixement del capitalisme, fent que molts governs reduïssin les seves despeses en els serveis socials, i això va provocar que moltes necessitats socials no es poguessin cobrir i noves ONG van sorgir per ajudar.
- **Problemes globals:** amb la globalització, problemes que abans només afectaven a un país ara n'afecten d'altres, com la migració, desigualtat o medi ambient. Això va fer que es creessin noves ONG no només per ajudar al seu propi país, sinó als altres.

- **Canvis polítics:** els partits d'esquerra, que eren qui defensaven l'ajuda social, van començar a aplicar polítiques més de dretes, incitant que gent que abans confiava en el govern per resoldre problemes, comencés a recolzar les ONG per defensar drets socials.

Als Països Catalans, les ONG han tingut una gran presència i s'han reforçat sobretot a Catalunya, sobretot a partir de 1995, perquè moltes d'aquestes ONG van unir-se per formar una federació, "Lafede", amb el propòsit de coordinar les seves activitats, compartir recursos i treballs de manera més efectiva en projectes de cooperació i defensa dels drets humans (Enciclopèdia Catalana s.d.).

A Catalunya hi ha diverses ONG d'atenció a persones refugiades o que treballen entorn de l'Asil. Per a la realització d'aquest treball de recerca vaig contactar inicialment amb tres ONG: CCAR, Open Arms i ACATHI. Finalment, no em va ser possible reunir-me amb ACATHI, i des d'Open Arms em van explicar que el perfil d'entitat que jo buscava no s'ajustava del tot a la seva tasca, ja que la seva activitat principal és el rescat marítim, mentre que el meu interès se centrava en organitzacions que atenguessin persones sol·licitants d'asil. Tot i això, Open Arms em va facilitar el contacte de la fundadora de NO One is illegal, a qui vaig poder entrevistar. A continuació he redactat una petita explicació de cadascuna de les ONG catalanes que atenen a sol·licitants d'asil o que treballen entorn de l'asil.

- QUÈ ÉS OPEN ARMS?

Open Arms és una organització no governamental que té l'objectiu de protegir les persones que intenten arribar a Europa per mar, fugint de conflictes bèl·lics, persecucions o pobresa. També informar a terra i assegurar que la gent que migra estigui segura i tingui dret a ser lliure (Open Arms 2025).

Es centren a controlar i salvar les embarcacions de les persones que necessiten ajuda al Mediterrani, a més de protegir els més vulnerables un cop arriben a terra i trobar alternatives a la migració irregular (Open Arms 2025).

Open Arms es va fundar al setembre de 2015 a la costa de Lesbos, atrets els seus fundadors per una foto d'uns nens ofegats en una platja (Open Arms 2025).

- QUÈ ÉS ACATHI?

Acathi és l'Associació Catalana per a la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants, formada per treballadors i voluntaris que ofereixen suport i inspiren la igualtat de persones migrants i refugiades LGBTIQ+. S'asseguren de proporcionar seguretat a través de serveis, activisme i educació. Defensen la seguretat social i la igualtat entre tot el procés migratori i de refugi (ACATHI a).

El seu objectiu és que les persones LGTBIQ+ migrants i refugiades estiguin a gust en un espai inclusiu i respectuós, lliures de discriminació i angoixa (ACATHI a).

Aquesta associació es va originar a Barcelona el 20 de desembre de 2003, per la necessitat d'ajudar i recolzar les persones LGTBIQ+ immigrants, que pateixen una doble discriminació, per la seva condició migratòria i per la seva orientació sexual o identitat de gènere (ACATHI b).

ACATHI va ser fundada per un grup de persones que venien de Xile, Perú i Argentina, amb l'objectiu de visibilitzar aquesta situació i ajudar a millorar-la (ACATHI b).

- QUÈ ÉS CCAR?

CCAR és la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi, que va sorgir com a delegació catalana de CEAR (Comisión Española de Ayuda al Refugiado). Amb el temps, la CCAR va anant agafant força i autonomia. A la CCAR tenen l'objectiu de defensar el dret d'asil i els drets de les persones refugiades. Es dediquen a acompanyar i assessorar les persones refugiades que arriben a Catalunya durant el seu procés d'inclusió social. El que els mou és un gran sentit ètic i valors com justícia, la solidaritat, la llibertat i la igualtat (CCAR s.d.b).

Aquesta ONG porta fent tasques des del 2004 i al 2021 van ser declarats com a associació d'Utilitat Pública (CCAR s.d.b).

- QUÈ ÉS NO ONE IS ILLEGAL?

No One is Illegal és una associació sense ànim de lucre. El seu objectiu és donar suport jurídic i representar legalment les persones sol·licitants d'asil, refugiades, apàtrides i migrants amb perill social. Aquesta ONG va ser fundada per Yolanda Bassas, advocada col·legiada pels Col·legis d'Advocats de París i Barcelona, l'any 2020 a l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona), a causa del desig d'assessorar i acompanyar les persones sol·licitants d'asil, refugiades, apàtrides i migrants. No one is illegal ajuda aquestes persones que volen aconseguir protecció internacional (No One is Illegal s.d.).

- QUÈ ÉS STOP MARE MORTUM?

STOP Mare Mortum és una Comissió que té com a objectiu influir en les lleis, normes i decisions de les institucions públiques per fomentar un canvi en les polítiques europees migratòries i d'estrangeria per evitar la mort dels migrants i assegurar que es respectin els drets humans. A través d'assemblees, de debats i decisions col·lectives intenten garantir aquests drets (Stop Mare Mortum s.d.).

- QUÈ ÉS ACSAR?

L'Associació Catalana de Solidaritat i ajuda als refugiats és una ONG que té com a objectiu l'estudi de les migracions, la mobilitat humana i la diversitat cultural, a més de l'assessorament jurídic en matèria d'asil i refugi i les activitats de cooperació internacional en aquest àmbit. (ACSAR s.d.)

Aquesta associació fomenta el coneixement i anàlisi sobre les migracions, la mobilitat humana i la diversitat cultural. Contribueixen a la cohesió social, ja sigui des de l'estudi o treballant amb persones en situació de risc social (ACSAR s.d.).

- QUÈ ÉS SOS RACISME?

SOS Racisme és una associació que té com a objectiu arribar a una societat on no hi hagi racisme ni desigualtat i on es respectin totes les maneres de ser i de viure. Denuncien el racisme i ofereixen atenció legal i acompanyament psicosocial. Treballen amb persones migrades i sol·licitants d'asil, però des de l'àmbit antiracista de defensa legal. A través de pressió institucional impulsen canvis en les lleis, normes i decisions de les institucions públiques i busquen una justícia social real (SOS Racisme s.d.).

La seva manera de sensibilitzar és a través de la denúncia pública, campanyes de sensibilització i accions formatives (SOS Racisme s.d.).

- QUÈ ÉS LA CREU ROJA CATALUNYA?

La Creu Roja Catalunya és una organització que té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les persones i potenciar la igualtat, la solidaritat i la tolerància. El treball que fan és possible gràcies al voluntariat i els socis i les sòcies que ajuden a atendre els col·lectius més vulnerables de la nostra societat (Generalitat de Catalunya s.d.).

La Creu Roja treballa amb sol·licitants d'asil i refugiats. Els hi ofereixen atenció directa, com gestionar centres d'acollida amb allotjaments, alimentació i assistència bàsica, així com suport sanitari, psicològic i legal. També els ajuden a tramitar les sol·licituds d'asil i donen suport per a proporcionar-los un ensenyament de la llengua, formació laboral i inserció social a través de tallers d'idioma i orientació laboral i cultural (Creu Roja s.d.).

- QUÈ ÉS ACCEM?

L'Associació Comissió Catòlica Espanyola de Migracions és una organització amb l'objectiu de millorar les condicions de vida de les persones en situació de vulnerabilitat a partir de la igualtat de drets, deures i oportunitats per a totes les persones, així com defensar els drets fonamentals, l'atenció i l'acompanyament a les persones que es troben en situació de risc d'exclusió social, contribuint a una societat diversa des d'un enfocament intercultural (Accem s.d.).

Aquesta organització aborda, incorpora i tutela els sol·licitants d'asil i refugiats a Espanya, gràcies al seu suport jurídic, social i emocional (Accem s.d.).

En l'àmbit del suport jurídic, hi ha advocats que assessoren les persones en tot el procés de sol·licitud d'asil: des dels tràmits inicials fins a possibles recursos o representació legal (Accem s.d.).

Pel que fa al suport social, s'ofereixen serveis com la traducció, cursos d'idiomes, formació bàsica i orientació per accedir al món laboral. Aquest tipus d'ajudes les proporciona, com he esmentat abans, la Creu Roja (Accem s.d.).

I en l'àmbit del suport emocional, es disposa d'un equip de psicòlegs que acompanya les persones en el procés d'adaptació i en moments difícils en l'àmbit personal i psicològic (Accem s.d.).

- QUÈ ÉS MÓN LOCAL REFUGIAT?

El Món Local Refugiat és una iniciativa del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, amb l'objectiu de donar resposta a la demanda social i reduir el sofriment que pateixen milions de persones obligades a abandonar els seus països d'origen. Treballa a través d'accions de sensibilització i denúncia a Catalunya (Fons Català de cooperació al desenvolupament 5 de maig 2025).

- QUÈ ÉS ACNUR?

L'Alt comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats és l'Agència de l'ONU per als Refugiats. El seu objectiu és fomentar la conscienciació i sensibilització sobre la situació dels refugiats (ACNUR 2025).

Per aconseguir-ho, compten amb 6 delegacions regionals que difonen les idees del Comitè a totes les províncies espanyoles (ACNUR 2025).

Aquest Comitè Espanyol assisteix i protegeix les persones forçades a fugir de la violència, que gràcies al suport de l'ACNUR, poden sobreviure, recuperar-se i arribar a un futur millor (ACNUR 2025).

- QUÈ ÉS LAFEDE?

Lafede és una federació formada per 135 organitzacions catalanes. El seu objectiu és garantir la Justícia global i l'eliminació de les desigualtats, a través de la cooperació, la defensa, la promoció dels drets humans i el foment de la pau i noviolència (Lafede s.d.).

Treballen des de la visió dels drets humans i la cultura de pau, prioritzant el treball en xarxa i moviments socials (Lafede s.d.).

- QUÈ ÉS ASIL.CAT?

Asil.Cat és una xarxa d'entitats catalanes que tenen com a objectiu millorar les capacitats d'acollida de la societat catalana. Ja que aquesta organització és conscient que a Catalunya també arriben persones amb necessitats de protecció internacional, ha decidit que cal fer-ne una bona identificació per tal que puguin sol·licitar asil i disposin de diferents programes i serveis (Asil.Cat 2025).

5. ANÀLISIS CRÍTIC DEL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL.

5.1 QUÈ ÉS EL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL?

El 23 de desembre de 2020, la Comissió Europea va proposar una sèrie de noves normes per reformar el Sistema Europeu Comú d'Asil (SECA) que formarien el Pacte Europeu de Migració i Asil. Quatre anys més tard, el Parlament Europeu va votar a favor de les noves normes sobre migració i asil. Des de llavors, el Pacte ha d'estar 2 anys en període de prova per poder-se aplicar amb èxit la nova legislació a mitjans del 2026. Així i tot, algunes d'aquestes propostes ja s'han aprovat i s'estan iniciant, mentre que d'altres han estat suspeses (Comisión Europea 2024).

Les recents crisis provocades per les altes xifres de refugiats i immigrants irregulars, així com les morts en el mar Mediterrani, han provocat que la Unió Europea (UE) necessiti una política migratòria comuna que sigui justa (Comisión Europea 2024).

Aquest pacte ha rebut moltes crítiques per part d'ONG, i d'altres actors, ja que opinen que no s'ajusta als principis dels drets humans. Com diu Mariona Perramon¹, doctoranda en Filosofia del Dret amb una tesi sobre el “dret a tenir drets” de Hannah Arendt, aquest pacte “té una perspectiva molt a curt termini, és la meua sensació, i està molt pensat per controlar les fronteres i externalitzar-les. Més que posar el focus en els drets de les persones, està pensat per a protegir els Estats i reforçar aquest control fronterer. I, com a conseqüència, penso que redueix molt les garanties del dret d'asil i del retorn de les persones amb el concepte que fa servir de ‘tercer país segur’. Moltes vegades posa en risc la vida de les persones perquè legitima o permet que se les pugui retornar o derivar a països que no garanteixen els drets humans.”

5.1.1 OBJECTIUS DEL PACTE

La reforma d'aquest pacte té com a objectius (Consejo Europeo 2024):

- Reduir la pressió sobre els països de la UE que reben un nombre més elevat de migrants.
- Oferir un sistema més equitatiu i eficient per al registre i tramitació de les sol·licituds d'asil.
- Ajudar a reduir els desplaçaments secundaris.

¹ Veure entrevista íntegra a l'annex 7.2.1 Entrevistes

5.1.2 PRINCIPALS MESURES I REGULACIONS DEL PACTE.

La Unió Europea ha dissenyat un sistema comú per gestionar la migració (Fig 1), que inclou:

- **Fronteres exteriors segures:** Les persones hauran de passar unes proves d'identitat, seguretat i salut per assegurar que aquestes persones són "segures". El resultat d'aquestes proves donarà unes dades que es reuniran en una base de dades d'asil i migració per regular les persones que entrin a la Unió Europea com a sol·licitants d'asil. Però si algú arriba i demana asil, però es considera que no necessita aquesta protecció, ja que ha enganyat les autoritats o és considerat/ada un perill, no se'l deixarà entrar al país. Per tant, se'l retornarà al seu país d'origen de la manera més ràpida; així i tot, es buscarà facilitar la seva reintegració en aquell país (Comisión Europea 2024).

A primera vista, la normativa del Pacte sobre el control de fronteres pot semblar coherent i fins i tot justa. Es parla de proves d'identitat, de seguretat i salut per assegurar que qui entra a la Unió Europea no sigui un "perill" per a la societat, i es promet agilitzar el retorn d'aquelles persones que no compleixin els requisits. Però, de nou, la teoria s'allunya molt de la pràctica. Perramon, doctoranda en Filosofia del Dret, explica que en llocs com Ceuta o Melilla, aconseguir una cita per sol·licitar asil és gairebé impossible: "Hi ha moltes vegades que les oficines mateixes estan tancades i tu no pots anar allà perquè està tancat." Això demostra que, per molt que sobre el paper es parli de regular l'accés, en la realitat moltes persones ni tan sols tenen l'oportunitat de fer la petició. A més, si ho analitzem bé, conceptes com "persona perillosa" poden ser molt ambigus i subjectius, i això pot portar a vulneracions greus dels drets humans.

- **Procediments ràpids i eficients:** El Reglament sobre la gestió de migració i asil determinarà quin país de la Unió Europea serà responsable de tramitar les sol·licituds d'asil. En teoria, la Directiva sobre les condicions d'acollida garanteix que aquestes condicions siguin les millors per als sol·licitants d'asil. El Reglament sobre els procediments d'asil explica les obligacions de col·laboració entre els sol·licitants d'asil, i també sobre les conseqüències si s'incompleix (Comisión Europea 2024).

Establir procediments més ràpids i eficients pot semblar, a primera vista, que és una cosa positiva. També que, com més àgils siguin els processos, més persones podran ser acollides i menys temps hauran d'esperar per tenir una resposta. Però, a la pràctica, aquesta rapidesa pot jugar en contra dels drets de les persones. Perramon exposa que "moltes vegades, ja no només en casos d'asil sinó quan hi ha procediments d'expulsió a les fronteres [...], es resolen automàticament sense haver analitzat el cas d'aquella persona. Tu no saps si aquella persona volia sol·licitar asil o no. Llavors, aquests terminis reduïts jo crec que redueixen també els drets, sobretot d'assistència jurídica, de les persones.".

Per la seva banda, Yolanda Bassas², fundadora de *No One Is Illegal*, denuncia que el Pacte també preveu uns triatges ràpids que poden generar situacions molt injustes: “Pot provocar situacions força injustes [...] no avaluar de forma precisa la situació de cada persona, perquè cada persona té un cas molt complex. Totes les persones que demanen l'asil i que realment poden ser beneficiàries d'aquest dret fugen d'una persecució. I de vegades aquesta persecució és difícil d'explicar, difícil de demostrar [de manera] que tot porta un temps. Són gent que porta un bagatge de violacions de drets humans importants, que estan molt traumatitzades, i uns procediments accelerats poden [...] no aprofundir en segons quines situacions, el que fa que [...] hi hagi casos que no es puguin avaluar com s'hauria de fer”.

Això ens porta a pensar que l'objectiu real d'aquesta suposada eficiència pot no ser tant protegir millor, sinó crear una imatge de protecció i solidaritat, oblidant-se del més important: les persones.

- **Sistema eficaç de solidaritat i responsabilitat:** El nou marc estableix que si un país ofereix la seva solidaritat, la Unió Europea farà que aquests països rebin ajuts, com poden ser ajudes per reubicacions, contribucions financeres, suport operatiu, sol·licituds de reduccions de les seves responsabilitats o “compensacions de responsabilitat”. Els sol·licitants d'asil han de demanar protecció internacional al primer país de la Unió Europea on arribin, i quedar-se allà fins que es decideixi quin país serà el responsable de tractar la seva petició (Comisión Europea 2024).

Tot i que el Pacte pot donar la sensació que la Unió Europea està realment compromesa amb l'acollida de les persones migrants, especialment pel tipus de llenguatge que utilitza, com “solidaritat”, “ajudes”, “suport operatiu”, “compensacions”, etc., quan analitzem bé les mesures, veiem que aquest discurs no sempre es correspon amb la realitat. De fet, Mariona Perramon, doctoranda en Filosofia en Dret, apunta que “sembla que els estats, més que assumir les seves obligacions de drets humans, es poden aferrar a altres tipus de mecanismes per no responsabilitzar-se de les seves obligacions”. Aquesta idea ajuda a entendre que, darrere d'aquesta aparent solidaritat, pot haver-hi una voluntat d'evitar responsabilitats reals.

- **Integrar la migració a les associacions internacionals:** Es reforcen les capacitats de Frontex (l'Agència Europea de la Guardia de Fronteres i Costes). Es creen col·laboracions pràctiques per lluitar contra el tràfic de migrants adaptades a les circumstàncies de cada país. Una Reserva de Talents de la UE va ser presentada l'any 2023 com a part del paquet de mesures de competència i mobilitat de talents. Aquesta reserva és la primera plataforma a nivell de la UE per facilitar la contractació internacional, és a dir, que aquesta reserva estableix el primer mecanisme per facilitar que persones de fora de la Unió Europea puguin venir legalment a treballar, estudiar o formar-se (Comisión Europea 2024).

² Veure entrevista íntegra a l'annex 7.2.3 Entrevistes.

Aquest objectiu del Pacte transmet la idea que la Unió Europea està apostant per una gestió ordenada, legal i cooperativa de la migració. Es parla d'enfortir Frontex, de crear col·laboracions internacionals i, fins i tot, d'una "Reserva de Talents" per facilitar l'entrada legal de persones de fora de la UE. D'entrada tot sembla segur, estructurat i positiu. Però la realitat que viuen moltes persones és molt diferent. Paula López³, tècnica d'incidència política i social de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR), explica que "si una persona que arriba a l'Estat espanyol necessita sol·licitar asil, ha de demanar-ho a la policia, s'ha de demanar la cita. Fins que tu no tens la cita i tens l'entrevista, tu no ets un sol·licitant d'asil. Què passa? Que per aconseguir aquesta cita has de trucar a un telèfon. [...] Però al telèfon no contesta ningú, i bé que hem tingut persones que truquen tots els dies, des de les vuit del matí fins a la una de la tarda, que és l'horari que obre. [...] Poden estar més d'un any trucant cada dia". Tal com diu ella, això es converteix en una manera flagrant d'evitar que una persona pugui accedir al sistema de protecció. Així, la promesa d'una migració legal i ordenada queda en evidència quan el sistema està dissenyat, en alguns casos, per bloquejar activament l'accés al dret d'asil.

Figura 1. Principals mesures i regulacions del pacte (Comisión Europea 2024).

³ Veure entrevista íntegra a l'annex 7.2.2 Entrevistes.

5.1.3 CRONOLOGIA DEL PACTE SOBRE MIGRACIÓ I ASIL.

- **13 maig 2015:** La Comissió Europea presenta “Una Agenda Europea de Migración” (Comisión Europea 2015a)

El document “Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones, una Agenda Europea de Migración” presenta una agenda europea de migració, degut a les migracions i a la seva complexa i constant història en la humanitat, causades per opressió política, guerres, pobresa, entre d’altres. Per això la Comissió Europea va sentir la necessitat d’establir un conjunt de mesures i una política comuna clara i coherent. (Comisión Europea 2015a).

Aquest document presenta els següents apartats:

- *“Salvar vidas en el mar”*
Com que Europa no podia no fer res mentre es perdien milers de vides, aquesta agenda planteja duplicar els esforços de rescat a Itàlia. També triplicar el pressupost de l’operació Tritó (una operació de seguretat que es va iniciar el novembre de 2014, impulsada per Frontex) i de Frontex, per tal d’ampliar el seu abast geogràfic i augmentar els recursos com vaixells i avions per millorar la seva eficàcia (Comisión Europea 2015a).
- *“Poner el punto de mira en las redes delictivas de traficantes”*
La UE va decidir presentar noves operacions en el marc de la Política Comuna de Seguretat i Defensa (PCSD). També duplicarien els esforços, però per posar en comú l’ús de la informació per identificar i perseguir als traficants (Comisión Europea 2015a).
- *“Responder a las llegadas masivas en el seno de la UE: reubicación”*
La UE es va veure obligada a activar un “mecanisme d’emergència” per poder repartir les persones que necessiten protecció internacional, degut a que Europa estava patint un augment molt gran de persones migrants, la gran majoria de les quals només arribava a les costes d’Itàlia i Grècia (Comisión Europea 2015a).
- *“Un enfoque común a la hora de conceder protección a las personas desplazadas que necesitan protección: reasentamiento”*
En aquest apartat la UE va proposar reasentar 20.000 persones a l’any fins al 2020. També crear un règim comú de reasentament que inclogués tots els Estats de la UE amb ajudes econòmiques de 50 milions d’euros (Comisión Europea 2015a).
- *“Trabajar en asociación con los terceros países para abordar la migración desde su origen”*

Primer de tot, planteja ajudar aquells països que acullen molts refugiats a partir de programes de protecció amb 30 milions d'euros d'ajuda l'any 2015/2016 (Comisión Europea 2015a).

Segon, crear centres d'informació i assistència, com el centre pilot al Níger amb la participació de l'OIM (Organització Internacional per a les Migracions), ACNUR i autoritats locals (Comisión Europea 2015a).

Tercer, dins de les missions de seguretat de la UE, integrar la migració.

I en quart i últim lloc, acordar un pla comú per lluitar contra les causes de la migració (Comisión Europea 2015a).

- **27 maig 2015:** Després de dues setmanes de la seva presentació, la Comissió accepta les primeres propostes respecte al seu plantejament global per millorar la gestió de la migració (Comisión Europea 2015b).

El document “La Comisión Europea avanza en la Agenda de Migración” exposa les primeres adaptacions de les propostes de l'Agenda de Migració (Comisión Europea 2015b).

➤ *“Reubicación: mecanismo de respuesta de emergencia para ayudar a Italia y a Grecia”*
En aquest document la Comissió Europea proposa reubicar a altres estats membres i donar protecció a 40.000 sol·licitants d'asil després del 2015 d'Itàlia i Grècia en els següents dos anys, el que representa un 40% dels sol·licitants d'asil necessitats de protecció internacional des del 2014. Cada Estat membre de la UE rebrà 6.000 euros per cada persona que reubiqui (Comisión Europea 2015b).

➤ *“Reasentamiento”*
En aquest apartat la Comissió Europea demana que els Estats membres reasentint 20.000 persones de fora de la UE que necessitin protecció internacional durant aquests 2 anys assegurant-los diners a canvi (Comisión Europea 2015b).

➤ *“Plan de acción de la UE contra el tráfico de migrantes”*
Aquest “pla d'acció” explica que vol detectar i eliminar embarcacions sospitoses, combatre les xarxes de tràfic i treballar amb internet per eliminar continguts dels traficants. És a dir, que de manera indirecta es dificulti i es posin barreres en el viatge i arribada de persones que fugen per necessitat, fent que es quedin atrapades a Líbia o en altres països perquè es considera que les persones que aquestes persones han pagat per poder viatjar són traficants. Això a la vegada també pot afectar les ONG perquè les poden acusar de col·laboració amb aquests “traficants de persones” (Comisión Europea 2015b).

➤ *“Directrices sobre la toma de huellas dactilares”*

Es va decidir que quan els migrants arribessin se'ls haurien de prendre les seves emprems dactilars per tal d'identificar-los i registrar-los amb rapidesa i avaluar quins són els que necessiten més protecció. D'aquesta manera, quan un migrant dona la seva empremta, ja no pot marxar del país en el qual l'ha donada. Això què implica? Implica que si un migrant decideix no donar la seva empremta perquè no vol quedar-se en un país en el qual no vol estar, pot suposar un risc. (Comisión Europea 2015b).

➤ *“Consulta pública acerca del futuro de la Directiva sobre la tarjeta azul”*

La Comissió Europea al 2015 tenia intenció de millorar la targeta blava per facilitar que més migrants vinguin i puguin treballar a la UE. Així i tot, tenen la consulta pública i conviden a migrants, empleats, ONG, etc, a que donin la seva opinió i millores respecte a aquesta targeta (Comisión Europea 2015b).

- **4 maig 2016:** La Comissió Europea presenta propostes per la reforma del “Sistema Europeo Común de Asilo” (Comisión Europea 2016).

En aquest document, la Comissió Europea proposa reformar el Sistema Europeu Comú d'Asil per assegurar un sistema més equilibrat i eficient amb l'objectiu de repartir les sol·licituds d'asil entre els Estats membres. Per això, explica que els sol·licitants d'asil, sempre que no tinguin familiars en un altre país, hauran de presentar la sol·licitud en el primer país al qual arribin (Comisión Europea 2016).

També proposen transformar l'actual Oficina Europea de Apoyo al Asilo (EASO) en una Agència Europea per l'Asil (Comisión Europea 2016).

- **15 novembre 2017:** El Comitè de Representants Permanents (Corper), en nom del Consell de la UE, va accedir a crear un reglament comú que regulés el procés d'acollir persones refugiades o sol·licitants d'asil i que establís un Marc de Reubicació (reassentament) (Consejo de la UE 2017a).

Els objectius principals d'aquest Reglament són:

1. Oferir vies legals i segures perquè persones refugiades puguin arribar a Europa (Consejo de la UE 2017a).
2. Que tots els estats membres de la UE es regeixin per les mateixes regles per evitar desacords amb altres països (Consejo de la UE 2017a).
3. Cooperar amb Organitzacions Intergovernamentals (Consejo de la UE 2017a).
4. Ajudar a tercers països que tenen milions de refugiats i traslladar part d'aquestes persones a Europa (Consejo de la UE 2017a).

- **29 novembre 2017:** El Corper, el Comité de Representants Permanents de la UE format per ambaixadors dels estats membres davant de la UE, en nom del Consell de la UE, va autoritzar un decret per començar a negociar una nova Directiva Europea. Aquesta Directiva vol crear unes normes comunes per assegurar que siguin acollides de manera igualitària en tots els Estats membres les persones sol·licitants d'asil (Consejo de la UE 2017b).

Els objectius principals d'aquesta Directiva són:

1. Assegurar unes condicions adequades a tots els sol·licitants d'asil en tots els Estats membres (Consejo de la UE 2017b).
 2. Aconseguir que tots els Estats membres de la UE tinguin normes semblants per evitar moviments secundaris. És a dir, impedir que persones que ja hagin demanat sol·licitud d'asil en un país, puguin anar a un altre estat de la UE. Per a fer-ho, restringiran les ajudes i serveis d'acollida a sol·licitants d'asil que vinguin d'un altre país de la UE on prèviament ja hagin demanat sol·licitud d'asil. Per tant, quin és l'objectiu? Que persones refugiades no canviïn de país dins de la UE i es quedin en el primer estat on van demanar la sol·licitud d'asil (Consejo de la UE 2017b).
- **4 desembre 2019:** El Consell de la UE debat sobre el futur de la política de migració i asil (Consejo Europeo 2019).

En aquest debat els ministres d'Interior de la UE estan d'acord amb la idea de la Comissió de presentar un nou Pacte de Migració i Asil per assegurar una perspectiva global de la migració (Consejo Europeo 2019).

- **14 desembre 2020:** El Consell debat sobre el pacte de Migració i Asil (Consejo Europeo 2020).

Els ministres d'interior han debatut al voltant dels fonaments del pacte com:

- *La dimensió exterior:* Com la UE tracta la migració fora de les seves fronteres (Consejo Europeo 2020).
- *La fase prèvia a l'entrada que es proposa:* Aquesta fase és un procés preliminar abans que la persona migrant entri oficialment a la UE. Aquest procés conté: Verificació d'identitat i controls de seguretat i sanitaris. És a dir, com un “filtre” per saber si les persones migrants són “perilloses” o no (Consejo Europeo 2020).
- *El mecanisme de solidaritat:* Aquest mecanisme fa referència a com els Estats membres de la UE es divideixen les responsabilitats d'acollir les persones que arriben (Consejo Europeo 2020).

- *La gestió interna de la migració i l'asil:* Tracta de com cada país gestiona les seves sol·licituds d'asil un cop dins de la UE (Consejo Europeo 2020).
- *Diversos mitjans per millorar els retorns:* L'objectiu és millorar la manera de retornar les persones que no tenen el “dret” a quedar-se (Consejo Europeo 2020).
- *El paper de les agències:* Vol dir organismes europeus que donen suport als països, com serien Frontex o l'AAUE (Agència de l'Asil de la UE) (Consejo Europeo 2020).
- *Les vies legals per entrar a Europa:* És crear alternatives segures i legals perquè les persones puguin venir a la UE mitjançant, per exemple, el reassentament (Consejo Europeo 2020).
- *La integració:* Significa que quan la persona migrant arriba legalment a Europa i obté protecció, és necessari assegurar-li una bona integració a la societat (Consejo Europeo 2020).
- **29 juny 2021:** la Presidència del Consell i el Parlament Europeu arriben a un acord provisional sobre l'Agència d'Asil de la UE (Consejo de la UE 2021a).

L'objectiu d'aquest acord és millorar la manera d'imposar la política d'asil a la UE. Per a fer-ho:

- Millorar les agències europees que ajuden els Estats membres (Consejo de la UE 2021a).
- Aconseguir que tots els Estats membres avaluin de forma similar les sol·licituds d'asil (Consejo de la UE 2021a).
- **9 desembre 2021:** El consell finalment aprova el Reglament sobre l'Agència d'Asil de la UE. Després de l'acord pactat del 29 de juny de 2021, per fi es convalida l'Agència d'Asil (Consejo de la UE 2021b).
- **19 gener 2022:** L'agència d'Asil de la UE comença els seus treballs (Consejo Europeo 2022).

Un cop acceptada, l'Agència d'Asil substitueix l'EASO. D'aquesta manera, es perfecciona el funcionament del Sistema Europeu Comú d'Asil, enfortint les agències europees que donen suport als Estats membres i millorant l'avaluació de sol·licituds d'asil (Consejo Europeo 2022).

- **8 juny 2023:** El Consell assoleix un acord que tracta sobre les noves normes fonamentals en matèria d'asil i migració (Consejo de la UE 2023a).

El Consell fa un acord sobre dos reglaments essencials en matèria d'Asil i Migració. Aquests dos Reglaments són:

➤ *Reglament sobre els Procediments d'Asil.*

Aquest reglament promou que en tota la UE hi hagi un procediment d'asil comú pel qual s'han de regir tots els Estats membres quan una persona sol·licita protecció internacional (Consejo de la UE 2023a).

➤ *Reglament sobre la Gestió d'Asil i Migració.*

Aquest reglament el que busca és substituir el Reglament actual de Dublín, que determina quin Estat membre és el responsable de les revisions de les sol·licituds d'asil. En principi el nou reglament ajudarà a millorar les normes i les condicions d'aquest reglament (Consejo de la UE 2023a).

- **5 desembre 2023:** La presidència mostra als ministres un document de situació al voltant de tots els informes legislatius del Pacte sobre Migració i Asil (Consejo de la UE 2023b).

Apartado de justicia

➤ *Drets de les víctimes*

En aquest debat, la Directiva està negociant amb el Consell per millorar els drets de les víctimes, reforçant el marc jurídic de la UE, però així i tot han marcat la importància de donar “flexibilitat” als Estats membres, concretament amb el tema de les indemnitzacions (Consejo de la UE 2023b).

➤ *Cooperació judicial*

Amb l'objectiu d'enfortir la cooperació entre els sistemes judicials dels estats membres de la UE, el Consell es va reunir per discutir problemes respecte la justícia. Durant aquesta reunió els ministres van aprovar una nova estratègia en el transcurs de 2024-2028, d'alguna manera per fer de guia comuna en matèria legislativa de pràctiques judicials. Tot i això, la digitalització del sistema judicial europeu és un dels aspectes clau d'aquesta estratègia. Aquesta digitalització inclou una sèrie de mesures per facilitar tràmits i afavorir l'intercanvi d'informació i impulsar els judicis digitals (Consejo de la UE 2023b).

- **20 desembre 2023:** El Consell i el Parlament Europeu arriben a un acord sobre la reforma de l'asil i la migració en la UE (Consejo de la UE 2023c).

En aquest document parlen sobre els cinc Reglaments de la UE que són:

- *Reglament sobre la gestió de l'asil i la migració* (prèviament explicat) (Consejo de la UE 2023c).

- *Reglament sobre el procediment d'asil* (prèviament explicat) (Consejo de la UE 2023c).
- *Reglament sobre el procediment fronterer de retorn.*
Aquest reglament regula el procediment fronterer per al retorn de les persones les sol·licituds d'asil de les quals han estat rebutjades. Aquest reglament “facilita” un retorn ràpid d'aquestes persones (Consejo de la UE 2023c).
- *Reglament Eurodac* (sistema de dades biomètriques) (Consejo de la UE 2023c).
Aquest reglament inclou més dades biomètriques, com imatges facials i altres dades personals per actualitzar i ampliar la base de dades de l'Eurodac (Consejo de la UE 2023c).
- *Reglament sobre situacions de crisi i força major.* (Consejo de la UE 2023c)
Aquest reglament dicta mesures tant sobre com gestionar situacions de crisi com sobre un augment sobtat de sol·licituds d'asil. Integra mesures de solidaritat i flexibilitat per als països de la UE afectats (Consejo de la UE 2023c).

Aquests reglaments inclouen totes les fases de gestió d'asil i migració següents:

- El control i regulació de migrants quan arriben a la UE (Consejo de la UE 2023c).
- La presa de dades biomètriques (Consejo de la UE 2023c).
- Els procediments per la tramitació de sol·licituds d'asil (Consejo de la UE 2023c).
- Les normes que determinen quin és l'Estat membre responsable de la tramitació d'una sol·licitud d'asil (Consejo de la UE 2023c).
- La cooperació i solidaritat entre els Estats membres i com gestionar les situacions de crisis (Consejo de la UE 2023c).
- **8 febrer 2024:** Els representants dels Estats membres de la UE aproven l'acord amb el Parlament Europeu (Consejo de la UE 2024a).

Aquesta reforma d'asil i migració es basa en l'acord provisional al qual es va arribar el 20 de desembre de 2023, que tractava els 5 reglaments que formaven part del Pacte sobre Migració i Asil (Consejo de la UE 2024a).

El Comitè de Representants Permanents ha consolidat tres lleis en matèria d'asil i migració. Unes lleis sobre les quals ja havien arribat a un acord l'any 2022. Aquestes tres lleis inclouen:

- *Revisar les condicions d'acollida de la Directiva.*

Alimentació, suport legal, atenció sanitària, allotjament, educació, etc. (Consejo de la UE 2024a).

- *Actualitzar el Reglament de Reconeixement.*
Aquest reglament determina criteris comuns per decidir quina persona té dret a protecció internacional (Consejo de la UE 2024a)
- *Implementar el Reglament que estableix un Marc de Reassentament de la UE.*
Ofertir vies segures i legals d'entrada a Europa, reduir la tensió entre països i col·laborar en programes internacionals de protecció humanitària (per exemple, ACNUR) (Consejo de la UE 2024a).
- **14 maig 2024:** El Consell accepta el Pacte sobre Migració i Asil de la UE.

5.2 IMPACTE EN EL DRET D'ASIL I PROTECCIÓ INTERNACIONAL.

5.2.1 NOUS MECANISMES DE GESTIÓ DE SOL·LICITUDS D'ASIL

Com s'ha mostrat, un dels assumptes més greus que necessita millorar la Unió Europea és la gestió de la migració i l'asil. És per això que la Comissió Europea ha decidit actuar per “millorar” aquests assumptes implementant el Pacte de Migració i Asil. L'objectiu d'aquest pacte, segons la Unió Europea, és aconseguir millorar la gestió de la migració i l'asil (European Commission 2024).

La intenció d'aquesta gestió és assegurar que cap país es quedi sol i que tots els països implementin el protocol d'una manera justa i eficient, a més de coordinar el control de les fronteres assegurant els drets fonamentals. Com ja he explicat prèviament, si un país decideix que no es vol ocupar d'acollir migrants, pot demanar “ajuda” a un altre país contribuint econòmicament al país corresponent. Tanmateix, aquesta gestió declara que aquest estat membre té flexibilitat per a contribuir de la manera que vulgui, sigui mitjançant reubicacions, contribucions financeres o el desplegament de personal de suport per tramitar les sol·licituds d'asil (European Commission 2024).

D'entrada, trobem que la Unió Europea insisteix que l'objectiu del Pacte és garantir una distribució justa de responsabilitats entre els Estats membres, evitant que cap país hagi d'afrontar sol la gestió de l'asil i la migració. Es planteja un sistema amb “flexibilitat” en què cada estat pot triar com vol contribuir: amb reubicacions, ajuda financera o desplegant personal de suport. Però aquesta suposada flexibilitat pot acabar sent una manera d'evitar el que realment importa: acollir persones que busquen protecció. Perramon ho resumeix així: “És com si el pacte digués: tu pots pagar, pots contribuir amb un import econòmic per no rebre sol·licitants d'asil,” I afegeix que això pot derivar en una tendència molt preocupant: la reubicació cap als països que menys garanteixen els drets humans.

Per altra banda, López apunta que aquest mecanisme representa una greu vulneració dels principis del dret internacional: “Com ens podem plantejar que un país, digui: “No, jo no et vull acollir, pago 20.000 euros a la Unió Europea perquè enforteixi les mesures de migració i jo eludeixo la meva responsabilitat d'acollir?”. López apunta que, en aquests casos, tenim una desconexió de les persones migrades, però ella ho planteja amb un altre exemple que ens ajuda a entendre la gravetat de la situació: “Imagina't que un estat digués: ‘No, jo no construeixo un hospital, pago i eludeixo el meu dret [...]’. Si tu tens la responsabilitat de garantir els drets de salut, [...] no pots pagar per no garantir un dret.”. Amb aquest exemple, veiem la importància de garantir els drets i complir amb les responsabilitats que li pertocuen a cada estat membre de la UE perquè, en cas contrari, trobem que, com diu López, “estàs fent com si les persones tinguessin un greu”.

De manera que el que denuncien tant Perramon com López és que el Pacte pot acabar convertint el dret a l'asil en una qüestió econòmica, com si els estats poguessin “comprar” el dret a no acollir. I això, com apunten les dues, en lloc de garantir una gestió justa el que està fent és deshumanitzar el sistema i trencar amb el principi bàsic de solidaritat entre països.

Nous mecanismes:

- Tots els menors d'edat (no acompanyats) passaran per una revisió immediata (European Commission 2024).

El Pacte estableix que tots els menors d'edat no acompanyats hauran de passar per una revisió immediata. Inicialment, pot semblar una mesura pensada per protegir-los i garantir una resposta ràpida a les seves necessitats. Però López, tècnica de la CCAR, adverteix que el Pacte “proposa detenir persones des dels 12 anys”. I afegeix: “És una de les úniques maneres en què consideren que la majoria d'edat no comença als 18 anys. D'on ho treuen?” Aquesta afirmació deixa clar que, tot i parlar de revisió i protecció, el Pacte dona via a pràctiques com la detenció de menors, una mesura que contradueix el principi d'interès superior del menor, fet que pot provocar un impacte emocional i psicològic molt greu en infants. És molt preocupant que infants de només 12 anys puguin ser privats de llibertat, i encara més greu que això es permeti dins d'un marc legal europeu. Costa d'entendre com una mesura així pot encaixar en un pacte que se suposa que ha de protegir els més vulnerables. Més aviat, fa plantejar-se fins a quin punt aquest Pacte està realment pensat per garantir drets.

- Els sol·licitants d'asil amb sol·licituds ben fonamentades tindran dret a treballar (European Commission 2024).

A primera vista, pot semblar una mesura positiva i justa: si una persona realment necessita protecció, podrà començar una nova vida laboral i tenir una oportunitat. Però el problema és que aquest “ben fonamentades” no sempre es valora de manera individual. López explica que “a totes aquelles persones que [...] provinguin de països amb una taxa de reconeixement inferior al 20% automàticament se'ls denega aquesta sol·licitud d'asil”. És a dir, que no es

tenen en compte els motius personals de la persona, ja que, al final, que tu vinguis d'un país en concret no vol dir que tu no estiguis patint unes persecucions personalitzades. De manera que, tot i que la llei parla de garantir el dret a treballar a sol·licitants d'asil amb sol·licituds "ben fonamentades", en realitat el que fan és passar un filtre ràpid a les persones sense analitzar la seva història i jutjant-les directament per la seva nacionalitat.

- Assegurar vies segures per a la migració legal a la UE (European Commission 2024).

Com podem veure, la intenció d'aquesta normativa és assegurar que les persones migrants arribin segures al territori de la Unió Europea. Però la realitat és que, com diu Mariona Perramon, "el més important és que es garanteixin unes vies legals i segures d'accés al territori i d'accés als procediments d'asil." Tanmateix, alerta que: "Per exemple, em sembla important, tot i que avui dia no es pot, que es pugui sol·licitar asil a les ambaixades. Almenys a l'estat espanyol no es pot sol·licitar asil a ambaixades d'altres països. [...] Això fa que una persona que està en un altre estat fora de la Unió Europea hagi de creuar, fer un viatge superperillós per arribar aquí a picar a la porta i demanar asil a Espanya, al territori.". Això ens permet comprendre que sovint hi ha una gran distància entre la llei i la realitat. Per tant, mentre la llei promet protecció, trobem que moltes persones es veuen obligades a fer un viatge altament perillós per aconseguir l'oportunitat de demanar asil, perquè, com he esmentat abans, ni tan sols se'ls garanteix això.

- Arribar a un acord sobre *les noves normes per a la residència de llarga durada* (European Commission 2024):

Aquestes normes apunten a la importància de garantir el ple accés al treball, l'educació i la seguretat social per a les persones que hagin viscut legalment en un país de la UE durant un període (ininterromput) de cinc anys (European Commission s.d).

Aquesta normativa apunta que la UE assegura l'accés al treball durant un període (ininterromput) de cinc anys, el que no queda clar són les condicions d'aquesta normativa. López ens ho explica: "Ara, amb el nou pacte, el que passa és que totes les persones que han demanat asil, tot el temps que han estat esperant que se'ls doni, si els ho deneguen no els comptarà". Hem de tenir en compte que a vegades les sol·licituds poden trigar un o dos anys a resoldre's, i en cas en què se'ls denegui, aquest període dels cinc anys requerits no es tindrà en compte, mentre que abans d'aquesta reforma no era així, ja que les persones podien optar a l'arrelament social. López ho explica: "L'únic bo que tenien abans és que com que tarden tant, perquè aquí tu fas l'entrevista d'asil, però fins que et donin l'asil poden passar molt de temps. En aquests processos, a vegades hi ha persones que s'estan un any, dos anys fins que et donen o un si ets un refugiat o no ets un refugiat. Què passa? Com que tot aquest temps tu estàs vivint aquí, si al final t'acaben dient que no, que tu no ets una persona refugiada, potser tu ja portes aquí dos anys i quan tu ja portes dos anys com a migrant ja pots demanar la residència perquè es diu arrelament social".

Ara aquesta via queda tancada. Per tant, trobem que la reforma suposa un pas enrere en els drets de les persones. Com diu Bassas: “Aquest pacte [...] és un retrocés pels drets.” De manera que això qüestiona el compromís real de la Unió Europea amb la integració i la justícia.

- Les persones que no tenen dret legal a viure a Europa hauran de retornar al seu país (European Commission 2024).

Tot i que la normativa parla de retorns de persones que no tenen dret legal a viure a Europa, el que realment preocupa és com es defineix i aplica aquest “dret”, ja que, com explica Perramon, “el pacte, [...] preveu que les persones de tercers països de fora de la Unió Europea que creuin sense autorització puguin ser retornades immediatament. Llavors això empitjorà la seva situació i farà que creixin les expulsions col·lectives.” En conseqüència, es vulneraran drets fonamentals. Això ens ho explica López: “Les devolucions en calent [...] posen en risc el dret més bàsic de la protecció internacional, que és el principi de la devolució; no pots tornar mai una persona a un país en el qual pot estar en risc de persecució.” Així doncs, mentre la normativa pretén donar una imatge d’ordre legal, a la pràctica pot derivar en vulneracions greus dels drets humans, com les expulsions col·lectives o les devolucions en calent, que ignoren completament les situacions personals de les persones afectades.

- Proposa una reserva de talents de la UE, els objectius de la qual són (European Commission 2024):
 1. Ajudar a obrir més places per a immigrants perquè hi hagi més llocs de treball en països de la UE on n’hi ha pocs (European Commission 2023).
 2. Accelerar i simplificar els procediments dels contractes internacionals (European Commission 2023).
 3. Donar als empresaris accés més ampli per a contractar persones amb diferents competències i talents (European Commission 2023).
 4. Disposar d’informació sobre els procediments de contractació i migració legal (European Commission 2023).
 5. Garantir unes condicions de contractació i de treball justes (European Commission 2023).

Com veiem, una de les propostes de la Unió Europea dins del Pacte és crear una mena de “reserva de talents” amb la idea de crear més llocs de treball per a persones migrades en països on falta mà d’obra, agilitzar els tràmits de contractació internacional, facilitar als empresaris l’accés a persones amb diverses habilitats i garantir unes condicions laborals justes. En principi, sembla una iniciativa pensada per afavorir l’arribada legal i segura de persones amb capacitats que poden aportar molt al mercat laboral europeu.

Ara bé, quan es llegeix el Full de Ruta per revisar com es vol aplicar aquesta proposta, queda clar que tot està molt poc desenvolupat. Tal com recull un article publicat per la CCAR, “les qüestions relatives a l'establiment de vies legals i segures no van tenir cabuda al conjunt de les normes proposades” i “l'enfocament adoptat en matèria de migracions laborals era molt limitat” (CCAR 2023a). En realitat, això de la Reserva de talents s'ha quedat en la proposta d'un debat futur, però no s'ha concretat en cap mesura clara ni immediata.

En canvi, tot el que fa referència al control migratori, sí s'ha desenvolupat amb molta més força. Segons el mateix article, una de les prioritats ha estat aprovar reglaments que substituïxin les directives existents, perquè els reglaments s'apliquen directament i no necessiten que cada país els adapti. Això deixa clar que la urgència és controlar qui entra, més que obrir camins perquè la gent pugui venir de manera legal i segura (CCAR 2023b).

En resum, tot i que la Unió Europea parla d'iniciatives com aquesta “reserva de talents”, a la realitat es veu que el Pacte dona més importància a controlar la migració que no pas a ajudar les persones a integrar-se o a trobar feina.

- Consolidar agències que proporcionen ajudes tècniques i operatives als estats membres (European Commission 2024).

El que se'ns està dient amb “consolidar agències que proporcionen ajudes tècniques i operatives als estats membres” és que s'enfortirà Frontex per a poder “securitzar” les fronteres. Però, com sabem, el que està escrit en paper s'allunya molt de la realitat.

Com diu Acosta (2022): "No obstante, en la práctica esta Gestión Integrada ha ido poco a poco centrándose en la seguridad de tal modo que su elemento esencial de desarrollo ha sido la puesta en funcionamiento de Frontex, limitando su campo de actuación al control fronterizo y evitando la entrada de flujos de inmigración irregular (Naciones Unidas, 2013), en una clara apuesta por una criticada Europa Fortaleza.” i "Se sigue observando una clara securitización, potenciada por los elementos militares y policiales, en la gestión de las fronteras exteriores, con difícil encaje en el respeto de los valores europeos." Això ens ajuda a comprendre que tot i que la Unió Europea sempre ens diu que el seu objectiu principal són les persones i ajudar a millorar la seva situació, en la realitat se centren més a reforçar les fronteres, dificultant l'entrada d'aquestes persones que necessiten protecció internacional.

- Necessitat de modificar les normes de Dublín (European Commission 2024).

Aquest conjunt de normes és un sistema amb l'objectiu de determinar quin estat membre de la UE és el responsable de la tramitació d'una sol·licitud d'asil. Normalment, el primer país on la persona sol·licitant arriba és el país que s'encarrega de la seva sol·licitud (Consejo Europeo s.d.a).

Així i tot, a la realitat són molt pocs els països que s'han responsabilitzat d'aquesta tramitació, ja que, com diu CCAR: “També va ser cabdal per fer palesa la ineficiència del sistema Dublín, que tot i que inclou diferents supòsits, el criteri de primer país d'entrada és el més utilitzat a l'hora de gestionar la sol·licitud de protecció internacional fent recaure la responsabilitat en els països amb fronteres externes de la UE. Tot i que el Pacte deroga el sistema Dublín, la regulació que en resulta és igual o pitjor que el que teníem fins ara” (Boza 2023).

Per tant, aquest sistema fa que països com Espanya, Itàlia o Grècia tinguin una forta pressió migratòria, ja que si una persona vol desplaçar-se a un altre país per demanar asil, el sistema de Dublín fa que sigui retornada al país d'entrada.

- Definir millor els criteris de responsabilitat i racionalitat de les normes. Degut a les normes de Dublín (European Commission 2024).
 - D'entrada, un sol·licitant d'asil ha de demanar la seva sol·licitud a l'Estat de la UE al qual arriba, en primer lloc, tot i que la norma diu que un altre Estat membre també pot passar a ser el responsable de tramitar la sol·licitud (Consejo Europeo s.d.a).
 - Si el sol·licitant té un títol lliurat fa menys de sis anys d'un Estat membre, aquest país hauria d'examinar la sol·licitud de protecció internacional (Consejo Europeo s.d.a).
 - Es reforçaran els criteris per reunir els sol·licitants amb les seves famílies, incloent-hi els beneficis de protecció internacional (Consejo Europeo s.d.a).

Relacionat amb el que he explicat al punt anterior, el nou pacte ha vist la necessitat de reformar les normes del sistema Dublín. Ara bé, com diu la CCAR: “El Pacte no soluciona les deficiències fonamentals del sistema d'asil de la Unió Europea en mantenir el problemàtic sistema de Dublín, mantenint així la forta pressió migratòria que recau en els estats fronterers de la UE” (Boza 2023). En conseqüència, continuarà havent-hi pressió migratòria envers els estats membres fronterers. La CCAR també apunta que el que passarà serà que els sol·licitants d'asil no rebran el mateix tractament segons l'Estat membre on arribin.

- La Comissió Europea elaborarà estratègies nacionals per garantir que es pot gestionar un sistema efectiu d'asil i migració, respectant els drets i obligacions de la UE (European Commission 2024).

Encara que aquesta proposta sembli assenyada de manera que pretén garantir un sistema efectiu d'asil i migració, no es correspon amb el que realment passa (Consejo Europeo s.d.c). Això ho defensa Perramon quan diu que “la Unió Europea ha deixat passar l'oportunitat de desenvolupar una normativa harmonitzada que realment posi en el centre els drets de les persones i, en comptes de millorar el sistema d'asil i fer un repartiment equitatiu de les

responsabilitats dels estats, sembla que se'n va una mica per la tangent.” Això ens fa adonar-nos que, tot i les bones intencions escrites, a la pràctica continua faltant un compromís real per garantir que totes les persones rebin una protecció justa i igualitària, independentment del país on arriben.

- El Reglament sobre Gestió de l'Asil i la Migració té com a objectiu crear mesures per prevenir abusos per part dels sol·licitants d'asil i evitar els abusos secundaris. Algunes d'aquestes mesures són (European Commission 2024):
 - Es redueixen les possibilitats en què un Estat pot deixar de tenir la responsabilitat d'una sol·licitud d'asil i “passar” el sol·licitant a un altre Estat membre, reduint la possibilitat d'influir o decidir a quin país se li tramitarà la sol·licitud (Consejo Europeo s.d.a).

Com ja he explicat en punts anteriors, aquest procés de “passar” un sol·licitant d'asil a un altre Estat membre es fa a partir de reubicacions, ajuda financera o desplegant personal de suport. Com sabem, això fa que s'estigui posant preu a la vida d'una persona i fa que els estats no es responsabilitzin de les seves obligacions.

- Hi ha obligacions que estableixen que els sol·licitants s'han de quedar en l'Estat membre responsable de la seva sol·licitud on l'Estat ha de gestionar-ne el procediment (Consejo Europeo s.d.a).

Amb això, el que està passant és que, com diu Perramon, “es generalitza la privació de llibertat de les persones” i, segons ella, “contravé el Conveni Europeu de Drets Humans perquè el Conveni Europeu et diu que si tu estàs en territori d'un estat membre de la Unió Europea ja s'aplica la jurisdicció del Conveni Europeu i dels estats membres de la Unió Europea. [...] Dona la sensació que es crea aquesta cosa de no entrada, perquè així no s'apliquen les garanties dels drets humans a les persones que encara [...] no estan dins de l'estat membre, però realment ja estan dins”. Per tant, implementant aquesta normativa els sol·licitants no només tenen moltes dificultats per desplaçar-se d'un país de la UE a un altre, sinó que això provoca, a més, que els països costaners de la UE tinguin molta més pressió migratòria i, com a resultat, es fomentin les contribucions financeres.

- S'estableixen procediments de terminis més reduïts per a l'enviament i la resposta de les sol·licituds entre Estats membre amb l'objectiu d'agilitzar el procés (Consejo Europeo s.d.a).

En el Pacte es diu que es volen reduir els terminis per enviar i respondre les sol·licituds d'asil entre els estats membres “amb l'objectiu d'agilitzar el procés”. Però cal vigilar a què es refereixen per agilitzar. El que sovint passa és que, darrere d'aquesta voluntat d'anar més de pressa, s'hi amaga una manca de voluntat d'escoltar i estudiar bé cada cas. Com diu Bassas: “Pot tenir efectes per mi un tant negatius, perquè es poden quedar excloses, per procediments molt ràpids, accelerats, que es volen posar en marxa, situacions que vulnerin els drets

d'aquestes persones i sobretot també de molts nens i nenes”. Així doncs, trobem que amb menys temps moltes persones no poden explicar tot el que han viscut o no tenen accés al suport necessari per a fer-ho, ja que sovint la seva situació és complexa i traumàtica. En conseqüència, ens trobem amb moltes sol·licituds d'asil denegades pel fet que es considera que no hi ha prou motius per demanar protecció internacional. Per tant, tot i que l'objectiu estigui enfocat de manera positiva, “agilitzar”, al fons d'aquesta situació hi ha falta de compromís i una desigualtat per a les persones en situació de vulnerabilitat.

Alguns d'aquests terminis s'han modificat de la següent manera:

- L'Estat membre serà responsable durant 20 mesos de la sol·licitud d'asil. (Abans eren 12 mesos) (Consejo Europeo s.d.a).
- Si la persona va ser desembarcada després de ser salvada al mar, l'Estat membre serà responsable durant 12 mesos (Consejo Europeo s.d.a).
- Transcorregut 15 mesos des que un Estat membre va rebutjar la sol·licitud d'una persona en frontera, aquest Estat ja no serà el responsable de la seva sol·licitud d'asil (Consejo Europeo s.d.a).
- Transcorregut 3 anys des que l'Estat membre va intentar el trasllat d'una persona a un altre Estat membre i aquesta persona no es va presentar, la responsabilitat d'aquesta persona passarà a l'Estat al qual intenta fer el trasllat (Consejo Europeo s.d.a).

Malgrat que el nou Pacte estableix diversos canvis en els terminis de responsabilitat dels estats membres com allargar el període en què un país és responsable de la sol·licitud d'asil, el que realment preocupa no són tant els detalls tècnics, sinó el rerefons. Tant Perramon com López coincideixen que s'ha deixat passar una oportunitat clau per situar els drets humans al centre. De fet, López denuncia que “la situació de les persones refugiades a Europa, que ja de per si no estan en una situació en què garanteixin els seus drets, empitjora amb el nou Pacte.”. Per tant, tot i els canvis en la normativa, continua havent-hi una falta d'implicació per garantir un lloc segur per a les persones en situació de més vulnerabilitat.

- Hi ha un nou mecanisme de solidaritat per equilibrar les sol·licituds d'asil entre els diferents Estats Membres. Aquest nou mecanisme es basa en una sèrie de contribucions dels Estats membres (European Commission 2024), contribucions com:
 - Reubicació dels sol·licitants d'asil i beneficis de protecció internacional (Consejo Europeo s.d.a).
 - Contribucions financeres, ex: projectes d'ajuda a tercers països (Consejo Europeo s.d.a).

- Altres mesures de solidaritat, ex: creació de capacitats (millorar estructures, formació, recursos, habilitats), dotació de personal (més treballadors experts o agents) (Consejo Europeo s.d.a).
- Les reubicacions mínimes anuals són de 30.000 i les contribucions financeres seran de 600 milions d'euros (Consejo Europeo s.d.a).
- Les compensacions de responsabilitat és una eina que s'utilitzarà en cas de que un país rebí més sol·licituds de les que pot gestionar, de manera que un altre país pot donar suport sense necessitat de traslladar el sol·licitant (Consejo Europeo s.d.a).

Aquí trobem els diferents tipus de contribucions que proposa la UE. Com ja he analitzat abans, el sistema continua priorititzant els interessos polítics per sobre dels drets humans, sense respondre a les necessitats de les persones que cerquen protecció internacional i asil.

5.2.2 CONDICIONS D'ACOLLIDA I PROTECCIÓ DELS SOL·LICITANTS

Condicions d'acollida: Amb aquest nou pacte, la UE ha decidit millorar les condicions d'acollida. Aquesta millora té dos objectius (Consejo Europeo s.d.b).

1. Primer objectiu: Crear unes normes comunes per a tots els sol·licitants d'asil. Aquestes noves propostes estableixen:
 - Definició comuna de les condicions d'acollida per a tots els sol·licitants d'asil (Consejo Europeo s.d.b).
 - Dret a treballar per als sol·licitants d'asil, després de 9 mesos de presentar la seva sol·licitud (Consejo Europeo s.d.b).
 - Dret a l'educació dels menors i assignar un tutor a tots els menors no acompanyats (Consejo Europeo s.d.b).

Com sabem, aquest dret a treballar després dels 9 mesos de presentar la sol·licitud quedarà anul·lat si se'ls denega la sol·licitud i, per tant, no se'ls comptarà tot el temps entre que demanen la sol·licitud d'asil fins que se'ls accepti o denegui.

I respecte al dret a l'educació dels menors i l'assignació d'un tutor, com hem analitzat anteriorment, en aquest pacte els menors d'edat són considerats fins als 12 anys.

Així doncs, el que estem veient al llarg d'aquest anàlisi és que s'amaga informació que és clau per entendre la gravetat d'aquest pacte.

2. Segon objectiu: Reduir els desplaçaments secundaris dels sol·licitants d'asil. Aquest projecte proposat per la Directiva exposa les següents normes:

- Només l'Estat membre responsable de la sol·licitud d'asil d'una persona proporcionarà les condicions d'acollida. D'igual manera, les persones sol·licitants només tindran dret a acollida en l'Estat membre en el qual hagin demanat la sol·licitud (Consejo Europeo s.d.b).
- Els sol·licitants d'asil no podran moures de país lliurement mentre esperen la resposta a la seva sol·licitud (Consejo Europeo s.d.b).
- Els Estats membres poden limitar la llibertat de moviment dels sol·licitants d'asil, fent que es quedin en una zona geogràfica (Consejo Europeo s.d.b).

Tot i ja haver comentat anteriorment aquestes normatives, em sembla important remarcar la idea general: que totes aquestes mesures acabaran afectant nefastament les persones sol·licitants d'asil. Tal com apunta Perramon, "el pacte té un efecte bastant devastador per a les persones sol·licitants d'asil." Això ens fa qüestionar les polítiques que s'estan plantejant.

Protecció dels sol·licitants: A més a més de la millora de les condicions d'acollida, trobem una reforma dels drets dels sol·licitants d'asil (Consejo Europeo s.d.c). Algunes d'aquestes normes són:

- Drets i obligacions dels sol·licitants d'asil:
 - Assegurar els drets dels sol·licitants, per exemple, que se'ls proporcioni la informació adequada, que puguin ser escoltats en entrevistes personals (Consejo Europeo s.d.c).
 - Dret a disposar d'un advocat gratuït per als sol·licitants durant el procediment administratiu, incloent-hi l'assistència i la representació jurídica gratuïta durant tot aquest procés (Consejo Europeo s.d.c).
 - Més atenció a les persones vulnerables, ex: menors no acompanyats (Consejo Europeo s.d.c).

Com he explicat prèviament, amb aquest nou pacte, si una persona demana asil, fins que no li deneguen o accepten la sol·licitud, pot transcórrer fins a un o dos anys. Què passa? Que com sabem, abans d'aquest pacte, si a un sol·licitant d'asil li denegava, tot i no tenir l'asil, amb els 2 anys que ja portava aquí, ja era un migrant, per tant, podia demanar arrelament social. Com sabem, amb aquesta reforma, si se't denega la sol·licitud, el temps que portes aquí no és vàlid.

El problema amb el qual s'han trobat a CCAR és molt greu, i així ho explica López: “Està passant també que hi ha persones que inclús estan com retirant les seves sol·licituds d'asil per por que els la deneguin i tot el temps que hagin estat aquí és com si no existís, de cop i volta.” I afegeix que “a vegades ens contacten empreses i diuen: ‘Què faig? Perquè jo tinc una persona refugiada que està treballant superbé, me la vull quedar, i de cop i volta m'ha dit que demà ja no pot venir perquè li han tret el permís de feina i jo no la puc contractar si no té papers per treballar.” D'aquesta manera, veiem com aquest pacte ja està provocant temor entre les persones sol·licitants d'asil i les està fent tirar enrere tot el seu temps d'esforços. És a dir, que el pacte està lluny d'oferir protecció i seguretat.

- Concepte de país segur (països que generalment no generen necessitat de protecció) (Consejo Europeo s.d.c):
 - Dret a romandre en un territori del tercer país (Consejo Europeo s.d.c).
 - Assegurar que en el tercer país la persona disposi d'un nivell de vida adequat tenint en compte les condicions del país (Consejo Europeo s.d.c).
 - Dret a assistència sanitària i tractament bàsic de les malalties en les condicions en el tercer país (Consejo Europeo s.d.c).
 - Accés a l'educació basat en les condicions que normalment ofereix el tercer país (Consejo Europeo s.d.c).
 - Oferir protecció fins a trobar una solució (Consejo Europeo s.d.c).

Respecte als tercers països, Perramon remarca: “Em sembla important revisar quins són aquests tercers països considerats segurs, perquè moltes vegades no són segurs, aquests estats amb els quals es fan aquests acords per reubicar les persones”. Així, com ella explica, després que caigués el règim de Bashar Al-Asad, diversos països de la Unió Europea van començar a dir que ara Síria ja era un país segur i que podien retornar-hi les persones sirianes i a no admetre les sol·licituds d'asil d'aquestes persones. O el mateix va passar amb l'Afganistan el 2022: quan els talibans van tornar a recuperar el poder, Dinamarca va començar a dir que Afganistan ja era un país segur, i és per això que López conclou: “És super arbitrari i això és molt molt greu pel que pot suposar per a les persones refugiades. Per dir algunes coses, però aquestes són com les principals que són més greus en quant al dret d'asil amb el Pacte.”

5.2.3 PROCEDIMENTS DE DEVOLUCIÓ I RETORN

Els procediments de devolució i retorn es basen en les normes establertes per la Directiva sobre Retorn. Una de les coses que destaca la Directiva és la importància de signar acords de readmissió amb tercers països. El Consell Europeu remarca la necessitat de reforçar i millorar

l'eficàcia de la política de la UE en matèria de retorn i readmissió mitjançant la plena implantació dels acords de readmissió i de tornada. No obstant això, l'essencial, remarcat per la Directiva, és aconseguir fer més eficients les normes per al retorn dels migrants irregulars. Per això, el 26 d'abril de 2024 es va adoptar, des del Parlament Europeu, un nou reglament sobre el procediment fronterer de retorn. Les lleis més rellevants són:

- **Capítol II, Procediment fronterer de retorn:**

- Article 4: Procediment fronterer de retorn⁴

1. Els migrants de tercers països i els apàtrides els quals se'ls hi hagi denegat la sol·licitud en el procediment fronterer no tindran autorització per entrar a l'Estat membre (DOUE 2024).

Aquí trobem que quan se'ls denega, ja no poden entrar al país, però el que no fan és millorar la situació en què moltes persones es passen, com anteriorment he explicat, des de les vuit del matí fins a la una de la tarda trucant al telèfon que ningú contesta. Això provoca, com explica López, situacions com la següent: “Estan vivint al carrer, estan fent el que poden, perquè com que no són sol·licitants d'asil tampoc no tenen permís per treballar.” Per tant, el que s'hauria de millorar són situacions com aquestes. I com diu Perramon, “les fronteres ja són una mica espais de no-drets, perquè és un espai molt opac”.

2. Les persones mencionades en el punt 1 hauran de romandre, durant un màxim de dotze setmanes des que el sol·licitant no tingui dret a permanència, en ubicacions situades en la frontera, zones de trànsit o prop d'aquestes. En cas que un Estat membre no pugui allotjar aquelles persones en les ubicacions abans esmentades, les podrà ubicar dins el seu territori (DOUE 2024).

En aquesta llei s'estableix que les persones mencionades en el punt 1, hauran de romandre fins a dotze setmanes en zones de fronteres de trànsit o properes, en cas que no tinguin dret a permanència. Encara que pot semblar una mesura organitzativa, si hi aprofundim trobem un patró preocupant. La CCAR explica: “Es reforça la tendència cap a l'externalització de fronteres, la qual manté a les persones refugiades en països on no es pot garantir la seva protecció i condiona la cooperació al desenvolupament de la gestió migratòria de tercers països amb greus vulneracions als drets humans” (Boza 2023). Això provoca, com la CCAR explica, que aquestes persones siguin privades de la seva llibertat en territoris on no se'ls garanteixen els drets i que siguin controlades. De manera que pot causar una mala relació amb els tercers països que no sempre respecten els drets humans. Per tant, lluny d'una solució, aquesta normativa només farà que reprimir i bloquejar les persones en situació de vulnerabilitat.

⁴ De l'article 4 s'analitzaran el punt 1,2 i 6

6. Les persones mencionades en el punt 1 podran tornar voluntàriament al seu país. Sempre que no hi hagi perill de fugida, que la seva sol·licitud no sigui rebutjada o que no representi una persona “peril·losa” per la societat, se’ls podrà donar un termini màxim de quinze dies per marxar del país de “manera voluntària” (DOUE 2024).

A primera vista, aquesta llei ja ens provoca dubte. De fet, la CCAR menciona aquesta llei, que forma part de la Directiva de Retorn, com la Directiva de la Vergonya, ja que dins d’aquesta Directiva el que més impacta és aquesta llei. Això és així pel fet que “es va establir la legitimitat de privar de llibertat a persones per motius migratoris. De fet, la norma estableix l’internament de les persones nacionals de tercers Estats quan es trobin en situació irregular. L’internament pot durar fins a sis mesos, prorrogables per sis mesos més. En essència, l’objectiu principal de la Directiva és crear regles comunes que permetin una major efectivitat del retorn dels nacionals de tercers Estats en situació irregular. Per aquest motiu, la norma introdueix un procediment que concedeix un període de sortida voluntària per a l’execució de les decisions de retorn dictades contra aquestes persones. Un cop exhaurit aquest període de sortida voluntària, o en els casos excepcionals en què no es concedeixi, la persona pot ser internada i retornada coercitivament” (Boza 2023). Ara bé, aquesta “voluntarietat” de la que parla el pacte, tot i que sigui suposadament voluntària, és perquè hi ha una pressió darrere, ja que si no tornen al seu país en aquell moment, l’alternativa és que la persona o bé serà internada o retornada al seu país a la força. Així doncs, tot i semblar que la normativa dona llibertat a les persones, el que fa és tot el contrari i crear una mena de ficció jurídica.

➤ Article 5: Internament⁵

1. L’internament d’un sol·licitant només es podrà dur a terme com a últim recurs si es creu que és el més necessari segons el seu cas particular (DOUE 2024).

Encara que la llei digui que l’internament d’un sol·licitant només serà com a últim recurs, la realitat es va allunyant cada cop més de la normativa. Així ens ho explica la Creu Roja: “La llibertat ha de ser la norma. La detenció d’immigrants és només una mesura d’últim recurs, que pot ser particularment perjudicial per als infants, per als sol·licitants de protecció internacional i per als grups amb vulnerabilitats agudes. Tanmateix, la Unió Europea (UE) i alguns estats membres hi recorren cada cop més com a mitjà per gestionar la migració (i les seves fronteres) i per dissuadir-la. Això accentua el sofriment humà, no necessàriament compleix els objectius polítics esperats i s’ha d’evitar i combatre” (Red Cross EU Office 2020). És per això que no només ens hem de moure pel que diu el Pacte sinó comprovar el que diu.

2. Les persones mencionades en l’apartat 1 de l’article 4, que hagin sigut internades durant el procediment fronterer d’asil i ja no tinguin dret a romandre ni tinguin autorització per a quedar-se, podran

⁵ De l’article 5 s’analitzarà el punt 1,2 i 3

continuar internades amb l'objectiu d'impedir la seva entrada en el territori del país. S'haurà de preparar el seu retorn o procedir a la seva expulsió (DOUE 2024).

Per entendre millor aquesta llei, Frelick et al. (2016) ho expliquen així:

“L'externalització dels controls migratoris descriu les accions extraterritorials de l'Estat per impedir que els migrants, inclosos els sol·licitants d'asil, entrin a les jurisdiccions o territoris legals dels països o regions de destinació o per fer-los legalment inadmissibles sense considerar individualment els mèrits de les seves sol·licituds de protecció. Aquestes accions inclouen la participació unilateral, bilateral i multilateral de l'Estat (vegeu Gammeltoft-Hansen 2011; vegeu també Crépeau 2013), així com la contractació d'actors privats. Aquestes poden incloure polítiques directes d'interdicció i prevenció, així com accions més indirectes, com ara la prestació de suport o assistència a les pràctiques de seguretat o de gestió de la migració en i per part de tercers països.” i afegeix: “El control dels fluxos migratoris es presenta com un esforç per prevenir la immigració "il·legal" (o irregular) o per protegir els migrants dels perills del viatge. Les accions extraterritorials per gestionar els fluxos migratoris també estan cada cop més relacionades amb la ineficàcia (i la politització) de les polítiques migratòries nacionals o regionals. Amb el temps, el fenomen s'ha expandit per incloure habitualment la participació sistemàtica de tercers països per impedir que els migrants, inclosos els sol·licitants d'asil, entrin als estats de destinació. En tercer lloc, s'anima els estats implicats en la prevenció del moviment posterior de migrants i sol·licitants d'asil, almenys implícitament, a impedir que els migrants i els sol·licitants d'asil entrin als seus territoris o a detenir-los i retornar-los”.

Per a entendre-ho millor, el que està passant és que mesures com mantenir persones retingudes en zones frontereres, amb l'objectiu de retornar-les o expulsar-les, forma part d'una estratègia més gran d'“externalització del control migratori”. En conseqüència, moltes persones queden bloquejades sense poder demanar protecció, pel fet que no se'ls permet entrar ni presentar la seva sol·licitud en el país on realment volien sol·licitar l'asil, vulnerant-se aquest dret.

3. Les persones mencionades en l'apartat 1 de l'article 4, que no hagin sigut internades durant el procediment fronterer d'asil, però ja no tinguin dret a romandre ni autorització per a quedar-se, podran ser internades en el cas que existeixi risc de fuga (DOUE 2024).

Com hem fet anteriorment, per comprendre millor del que ens està parlant, l'article (Peers, 2024) ho explica així:

“En primer lloc, pel que fa a l'estatut de la legislació d'immigració durant el procés de cribratge, els casos externs no han de ser autoritzats a entrar al territori dels estats membres. A més, els estats membres han de preveure en la seva legislació nacional que les persones sotmeses a cribratge "romanguin a disposició de les autoritats que

realitzen el cribratge durant la durada del cribratge, per evitar qualsevol risc de fuga i possibles amenaces a la seguretat interior derivades d'aquesta fuga".

Aquesta redacció sembla un eufemisme per a la detenció, a la qual el Reglament continua referint-se de manera més explícita, establint que quan la persona sotmesa a cribratge no ha sol·licitat asil, s'apliquen les normes sobre detenció de la Directiva de retorn. Per a aquells que han sol·licitat asil, la Directiva sobre les condicions d'acollida s'aplica en la mesura que s'hi estableix. El preàmbul del Reglament estableix normes generals sobre els límits de la detenció, manllevant part del llenguatge de la Directiva sobre les condicions d'acollida". Això vol dir que durant el procés de cribratge, les persones no poden accedir lliurement al territori i han de quedar-se sota control de les autoritats, principalment per evitar fugides. Tot i que el text parla de "romandre a disposició", la pràctica implica detenció. Quan no s'ha sol·licitat asil, s'apliquen les normes estrictes de la Directiva de Retorn, que permeten internar les persones si hi ha risc de fuga. En canvi, si la persona ha demanat asil, es regula a través de la Directiva de condicions d'acollida, que també preveu l'internament en certs casos. En definitiva, aquesta normativa legitima la privació de llibertat basada en el risc que la persona pugui escapar.

4. El període d'internament serà el més curt possible i només es mantindrà mentre existeixi la possibilitat d'expulsió o que estiguin tramitant la seva expulsió.

El període d'internament no podrà excedir del període referent de l'apartat 2 de l'article 4. Si s'encadenen diversos períodes de detenció, es comptaran conjuntament (DOUE 2024).

Tal com diu Schotel i Venzke (2025): "S'ha d'especificar una durada màxima, al final de la qual la persona detinguda serà alliberada. Aquesta detenció no s'ha d'utilitzar mai com a mesura dissuasiva". Per tant, el que vol dir és que la normativa ha d'establir un límit concret de temps que una persona pot estar detinguda abans de ser expulsada. Un cop acabat aquest límit de temps, s'ha d'alliberar la persona encara que no s'hagi expulsat. Remarcant que aquest període de detenció ha de ser curt i no s'ha d'utilitzar per castigar ni generar pressió a altres persones.

De manera que, amb tot això, ens és més fàcil veure que les normatives del nou pacte són poc precises, ja que si bé sí que trobem que la normativa diu que ha de ser "el més curt possible" i limitada al procés d'expulsió, en cap lloc explica que no es pot fer d'una manera arbitrària i tampoc que si es passa del límit establert es donarà llibertat a la persona.

6. CONCLUSIONS

Amb aquest treball de recerca, el que buscava era donar resposta a com està afectant el recentment adoptat Pacte sobre Migració i Asil a les persones refugiades. En concret, la idea principal del treball era analitzar com estava influint a les ONG catalanes que rescaten o acullen a persones refugiades. El problema va sorgir quan, mentre anava avançant amb el meu TR i sobretot gràcies a les entrevistes que realitzava, em vaig adonar que en haver-hi tan poca transparència respecte al Pacte per part de la Unió Europea, les persones entrevistades no em podien donar les respostes que necessitava. A més, en ser un Pacte adoptat tan recentment i que avui dia encara està en estat de prova, no estava alterant de manera evident a les entitats que treballen amb persones sol·licitants d'asil.

És per aquest motiu que el que realment preocupa ara mateix a les ONG és el possible futur que pugui haver-hi per les persones sol·licitants d'asil si aquest Pacte s'acaba acceptant.

Com he comentat, un altre aspecte que he pogut veure fent aquesta recerca és que no m'han pogut respondre al que necessitava degut a aquesta falta de transparència. Com va dir Sra. Paula López (tècnica d'incidència política i social) a l'entrevista, si el pacte s'ha d'implementar d'aquí a un any, no s'entén com és possible aquest secretisme que està havent-hi i la falta d'accions envers el tema. Fins i tot, quan el 20 de maig de 2025 es va implementar la reforma que a nivell d'Espanya regula les migracions, CCAR va anar als parlamentaris preguntant-los per aquesta reforma de la llei i la seva resposta era que no ho sabien, que no sabien res del Pacte i que parlessin amb una altra persona. Quan CCAR sabia que, d'aquells parlamentaris, alguns formaven part de comissions d'estrangeria, que són les que gestionen aquest tipus de temes.

Per tant, el que veiem és que hi ha una incertesa molt gran, ja que ni les mateixes persones implicades en comissions d'estrangeria saben o no volen compartir tota la informació necessària sobre el Pacte. Com a conseqüència, està havent-hi una gran opacitat sobre aquesta normativa que provoca que, tant les persones a qui els afectarà com les organitzacions que treballen en aquests temes, no estiguin preparades. És a dir, que les persones en situació de vulnerabilitat estan en un estat de preocupació i incertesa sense saber com acabarà la seva situació després de l'aplicació del Pacte. Per altra banda, tenim les organitzacions que, com no tenen aquesta informació, no tenen marge d'actuació i no poden anticipar-se per donar l'ajuda necessària a les persones sol·licitants d'asil. Tot aquest conjunt de mancances posa en qüestió la integritat i responsabilitat de la Unió Europea i ens fa qüestionar quin tipus de pacte és el que en un futur molt proper s'implementarà.

Tot i aquesta falta de transparència, en les entrevistes que he tingut la sort de poder fer, he preguntat quines alternatives proposen per aquest Pacte.

Per una banda, López, que d'entrada remarca la importància de tenir un pacte que harmonitzi el sistema a nivell de la Unió Europea, però on la solidaritat sigui obligatòria. És a dir, en

l'actualitat, si algun país té molta pressió migratòria, la solidaritat és voluntària. Per tant, un altre país no ha d'ajudar a un altre si aquest no ho vol. Però en lloc d'això, ens trobem que amb la nova normativa del Pacte, com sabem, es permet que els països puguin pagar en lloc d'acollir.

Una altra alternativa proposada per la CCAR seria que pugui haver-hi solidaritat entre els estats a nivell europeu. També que s'aturin les devolucions en calent, ja que posen en risc el dret més bàsic de la protecció internacional, el de no devolució. Com remarca López: “No pots tornar mai una persona a un país on pot estar en risc de persecució”. I per acabar la importància de no reforçar en cap cas el sistema d'externalització de fronteres, pel fet que la Unió Europea està donant diners a diversos països perquè reforcin el seu control fronterer i fins i tot entrenaments amb tècniques de contenció a la policia, tot per evitar que les persones no puguin arribar al territori europeu, vulnerant els drets humans amb diners pagats per la Unió Europea que al final són els diners dels ciutadans.

Altrament, Sra. Yolanda Bassas (advocada i presidenta de No One Is Illegal), juntament amb altres organitzacions i activistes, ha fet campanyes per conscienciar i explicar el significat del Pacte. Ella sobretot diu: “Però sí, conscienciar, visualitzar, donar visibilitat a tot això, a la població, perquè un dia podríem ser nosaltres.”

A més a més, en últim moment, vaig poder tenir l'honor d'entrevistar a l'honorable Juan Fernando López Aguilar (eurodiputat del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) al Parlament Europeu i ex Ministre de Justícia). Des de PSOE la seva preocupació essencial dels socialistes és que la legislació que van aconseguir aprovar sigui respectada i s'apliqui vinculament i la Comissió ho exigeixi i posi en marxa tots els mecanismes de solidaritat prevists en el pacte.

Per acabar, he volgut saber quines són les perspectives de futur que preveuen les ONG entrevistades respecte al Pacte i l'eurodiputat entrevistat. Des de la CCAR, López estima dos possibles escenaris. El primer del que parla és un futur on el pacte s'implementi tal com està escrit, fet que com diu, seria gravíssim. Com diu ella, des de CCAR haurien d'estar treballant i ajudant cada dia perquè es trobarien amb moltíssimes vulneracions de drets diàriament. I l'altre futur seria, segons assegura, que a “l'estat espanyol li doni per fer un acte de transparència, ensenyant quin és el seu pla d'implementació d'aquest pacte”, fent que les ONG tinguin un marge d'actuació real. De totes maneres, ella comenta que seria molt important que la societat estigués molt més mobilitzada i s'interessés molt més per aquestes problemàtiques: “Al final, quan la gent es mobilitza, hi ha conseqüències i acaben succeint canvis positius”.

Yolanda Bassas com a perspectiva de futur no veu que es solucioni favorablement la problemàtica de les migracions a Europa en un futur pròxim.

Per acabar, Juan López Aguilar comenta que no veu un futur a favor dels plantejaments humanitaris en matèria migratòria, ans al contrari. L'eurodiputat explica que aquesta

problemàtica s'ha convertit en “munició electoral” i que segons ell són cada vegada més els grups que prometen deportar a tothom i expulsar-los.

A partir d'aquesta evolució del treball, aquest TR es va plantejar un conjunt d'objectius específics relacionats amb el Pacte per entendre de forma global el seu impacte. D'aquesta manera, gràcies a la documentació disponible a la Comissió Europea, s'ha determinat l'evolució de la legislació de la Unió Europea en matèria d'asil. La documentació legal europea i espanyola ha permès també definir la situació del Dret en matèria de migració. Les entrevistes realitzades així com la documentació publicada per les ONG han ajudat a valorar el Pacte en relació amb les ONG catalanes i com aquest està afectant les persones sol·licitants d'asil. I finalment, després de recopilar les informacions sobre el Pacte i les impressions de les ONG, s'ha pogut també identificar les possibles perspectives de futur per a les persones migrants i sol·licitants d'asil i per les organitzacions que treballen entorn d'elles. L'assoliment d'aquests objectius ha permès obtenir una visió més complerta, global i actualitzada del Pacte i la seva afectació a un conjunt vulnerable de la nostra societat.

Aleshores, després de completar els objectius, respecte a la meua hipòtesi, “La nova legislació de la Unió Europea en matèria d'asil està afectant negativament les ONG catalanes que rescaten o atenen les persones sol·licitants d'asil”, no es pot dir que sigui certa, ja que realment no estan havent-hi encara afectacions, però tampoc és falsa, pel fet que el Pacte l'únic que ha provocat ha sigut més feina i preocupacions a les ONG; per tant, la hipòtesi no es pot confirmar plenament, però tampoc refutar. El que veiem és que el Pacte ha generat una incertesa a les ONG catalanes per la seva opacitat, fent que les organitzacions no tinguin un marge d'actuació ni d'anticipació.

L'últim dubte que se'm genera és: llavors, aquest Pacte s'hauria d'haver creat? El que és evident és que Europa necessitava un pacte que regulés i englobés totes les lleis i proteccions de les migracions i l'asil, però no era aquest pacte el que es volia des de les ONG ni el que es necessitava. Era necessari un pacte que fos just i pogués millorar les condicions de les persones migrants i sol·licitants d'asil i, en canvi, el que s'ha aprovat és un text que dificulta encara més l'arribada i la protecció d'aquestes persones, amb l'objectiu d'impedir-ne l'entrada a la Unió Europea.

Així i tot, gràcies a l'entrevista amb l'eurodiputat, he pogut reflexionar que, el fet que s'hagi fet un Pacte és un pas endavant. I és molt important que s'apliqui a tots els països. Pel fet que si s'aprova, a partir d'aquí, ja podrà anar millorant a poc a poc fins a aconseguir el pacte que realment és necessari. Però que si no s'aplica, el que passarà serà que es farà un pas enrere i no hi haurà ni pacte.

En conclusió, fins que no hi hagi responsables polítics disposats a mirar més enllà dels interessos econòmics i dels perjudicis, no veurem els canvis que milers de persones mereixen.

7 ANNEXOS

7.1 TERMES CLAU

- **Migrants:** Un/a migrant és una persona que es trasllada d'un territori a un altre per quedar-se temporalment o permanent. (Enciclopèdia Catalana s.d.b)
- **Immigrants:** Un/a immigrant és una persona que arriba a un territori per quedar-s'hi. Segons la Unió Europea un immigrant és la persona que s'estableix en un nou estat durant mínim 12 mesos (Enciclopèdia Catalana s.d.c).
- **Emigrants:** Un/a emigrant és una persona que marxa d'un territori per quedar-se en un altre. Segons la Unió Europea, una persona és emigrant quan ha deixat de tenir una residència en un estat durant mínim 12 mesos (Enciclopèdia Catalana s.d.d).
- **Refugiats:** Un refugiat/ada és una persona que tot i que forma part d'un estat, per una sèrie de circumstàncies polítiques del seu país: temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a determinat grup social o opinions polítiques, ha hagut d'emigrar. De totes maneres ha estat acollida en el territori d'un altre estat. Però sense tenir accés als mateixos drets que els autòctons (Sol, Àgata s.d.) (Enciclopèdia Catalana s.d.e).
- **Desplaçats interns:** Un desplaçat/ada intern/a és una persona que a conseqüència d'un conflicte armat, d'una situació de violència o de la violació dels drets humans s'ha vist forçat a abandonar el seu territori però dins del mateix estat (sense travessar una frontera) (Termcat s.d.).
- **Rescatats:** Rescatats, és un terme utilitzat per Open Arms per referir-se a les persones salvades durant una missió, però que encara no han arribat a port. Per tant, no poden ser considerades refugiades. Un terme que ens ajuda a entendre millor el context del Pacte i de la migració.
- **Apàtrides:** Un apàtrida és una persona que no té nacionalitat. Això pot passar quan les lleis de diversos països són diferents i no concorden. També es pot donar el cas que una persona perdi la seva nacionalitat per una condemna. Per tant, com que cada país pot decidir quan una persona aconsegueix o perd la seva nacionalitat això fa que hi hagi persones sense nacionalitat (Enciclopèdia Catalana s.d.f).

- **“Operación Tritón”:** Va ser una operació de seguretat que es va iniciar el novembre de 2014, impulsada per Frontex, l'Agència Europea de la Guàrdia de Fronteres i Costes que buscava salvar vides de migrants que intentaven travessar el Mediterrani en condicions perilloses.
- **Frontex:** És l'Agència Europea de la Guàrdia de Fronteres i Costes. Dona suport a la UE i als països Schengen sobre el terreny, lluita contra la delinqüència transfronterera, vigilància aèria i recollida d'informació. Molt criticada per les ONG que treballen sobre el terreny (Unión Europea s.d.).
- **Reassentament:** Es dona quan persones refugiades es traslladen a països de la UE perquè no poden tornar al seu país i tampoc quedar-se al que estan ara. Ara, el reassentament no és voluntari, són les autoritats d'un país que imposen molta pressió a aquestes persones perquè al final no els hi quedi més remei que reassentar-se (ACNUR s.d.).
- **Reglament de Dublín II:** Aquest reglament del 2003 determina quin país en concret és el responsable de l'examen de la persona sol·licitant d'asil (MIR 2014).
- **Presidència rotatòria:** La presidència rotatòria és un sistema per poder repartir la responsabilitat entre els països de la UE. Cada sis mesos un dels països assoleix aquesta responsabilitat. Algunes d'aquestes responsabilitats són: Organitzar i presidir reunions, promoure acords, representar el Consell i establir prioritats. Aquest sistema existeix des dels inicis de la integració europea.
- **Expulsions en calent:** Les expulsions en calent consisteixen en la devolució al Marroc de persones migrants que han entrat en territori espanyol per part de les autoritats espanyoles. Això es produeix sense seguir els procediments administratius o judicials establerts i sense donar una oportunitat a aquestes persones a demanar asil o poder defensar els seus drets. Aquesta mena de procediment és considera il·legal i injust perquè controla els drets de les persones sense respectar-les (SOS Racisme 2014) (Abogacía Española Consejo General 2014).
- **CIEs:** Els CIE (Centres d'Internaments d'Estrangers) són unes instal·lacions de caràcter no penitenciari on romanen temporalment ciutadans estrangers mentre es tramiten els expedients d'expulsió. Tot i que legalment, els CIE no es defineixen com una pena ni una presó, en la realitat s'assembla a un sistema de privació de la llibertat amb condicions de custòdia estricta (Fundació Migra Studium s.d.a) (Fundació Migra Studium s.d.b).

- **Protecció subsidiària:** Protecció internacional per a persones que es troben en situacions de necessitat que no queden cobertes per la definició de refugiat de la Convenció de Ginebra (Echeverría, A 2024).
- **Programa Tampere:** Aquest programa va sorgir l'any 1999 per la necessitat d'una política comuna de migració i asil per part del Consell Europeu de Tampere. Com a resultat, tenim que el programa de Tampere va ser la “primera fase” del Sistema Europeu Comú d'Asil (Passamera O, Ermini A 2025).
- **Targeta blava:** La targeta blava de la UE pot ser sol·licitada per treballadors ben qualificats procedents de tercers països, una targeta vàlida en tots els països de la UE excepte Dinamarca i Irlanda (Consejo Europeo s.d.d).

Aquesta targeta dona una sèrie de drets. Com entrar, accedir a treballs d'alta capacitat (en el país en el què t'hagin acceptat la targeta), rebre el mateix tracte que els nacionals respecte condicions laborals, educació i formació o sol·licitar permís per la reagrupació familiar entre d'altres (Consejo Europeo s.d.d).

Així i tot, per obtenir aquesta targeta s'ha de complir amb diverses condicions (Consejo Europeo s.d.d).

7.2 TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES

7.2.1 MARIONA PERRAMON

Mariona Perramon, Doctoranda en Dret sobre el “dret a tenir drets” d'Hannah Arendt. La seva anàlisi se centra essencialment en les figures de les devolucions en calent, les expulsions col·lectives i l'intermanet d'estrangers.

(0:02 - 0:57)

No sé què t'ha explicat la teva tutora, però bàsicament estic treballant, molt resumit. Sobretot analitzo les figures de les devolucions en calent o les expulsions col·lectives i d'internament d'estrangers en els dies, com el terreny marc teòric de com estan regulades tant a nivell legislació internacional, legislació europea, legislació estatal. Una cosa és com el marc teòric, com està regulat i com està desenvolupat en els reglaments o les normes i l'altra, què hi ha al darrere, com la part opaca de què està passant realment, perquè està molt bé la norma i com està implementada i al darrere dius però aquí també m'he documentat molt amb informes d'organitzacions de drets humans que han fet treball de camp als cïes o a les fronteres de Melilla i Ceuta i tot això.

(0:58 - 1:33)

Això per una banda. Després, un cop tinc la radiografia d'això, és el que passa. La segona part estic interpretant el concepte d'Hannah Arendt, del dret a tenir drets, que és com fer el paral·lelisme d'un concepte que ella va escriure l'any 50 del segle passat, veure com avui en dia es pot fer aquest paral·lelisme i és que una cosa que deia una filòsofa fa més de 70 anys avui es pot seguir aplicant i això com ens pot ajudar a entendre avui el que està passant a les fronteres.

(1:34 - 2:37)

I l'última part, que és la que estic fent ara, és veure com el Tribunal Europeu concretament de drets humans pot aplicar aquest concepte d'Hannah Arendt, del dret a tenir drets, a les seves sentències, perquè al final és com l'últim garant dels drets humans a les persones a nivell europeu. A més serà important com pensar com el Tribunal pot incloure aquest concepte en les seves resolucions. És una mica l'explicació, però a vegades potser també em quedo una mica en la teoria, perquè el pacte en si jo no l'he investigat tan a fons, de passada, però no ho tinc analitzat de dalt a baix.

(2:37 - 2:48)

Però amb el que jo he anat veient per la tesi, he anat contestant algunes coses.

(2:49 - 3:19)

Coneixes el nou pacte sobre migració i asil adoptat recentment per la Unió Europea, com el descriuries en poques paraules?

Clar, jo també venia pensant una mica, tenint en compte d'on ve aquest pacte, que es va començar a elaborar, si no m'equivoco, l'any 2020.

(3:21 - 4:00)

L'hem de posar en context i penso que és important primer tindre en compte què ve de la necessitat de desenvolupar un sistema d'asil comú a nivell europeu, sobretot arran de la crisi dels refugiats del 2015. Llavors, a partir d'aquí va néixer aquesta necessitat de fer alguna cosa, perquè sobretot els països del sud d'Europa o que tenen fronteres exteriors a la Unió Europea necessiten reforçar i equilibrar el repartiment de persones refugiades, o migrants o visitants d'asil que arriben. Llavors, ens anem portant a partir d'aquesta essència del pacte original.

(4:00 - 4:45)

Què passa? Que després, com que s'ha anat desenvolupant tot, em dóna la sensació que s'ha quedat en un pacte que té una perspectiva molt a curt termini, és la meva sensació, i que està molt pensat en controlar les fronteres i externalitzar-les. Més que posar el focus en els drets de les persones, està molt pensat en protegir els Estats i en reforçar aquest control fronterer. I, com a conseqüència, penso que redueix molt les garanties del dret d'asil i el retorn també a les persones amb aquest concepte que fa servir el tercer país segur.

(4:46 - 5:46)

Moltes vegades que posa en risc també la vida de les persones perquè legítima o permet que se les pugui retornar o derivar en països que no garanteixen els drets humans. Llavors, això, per una banda. Després, també destaco, en relació amb el que deia abans, que una cosa era la necessitat de la que va sorgir fer aquest pacte, veig que, per una banda, la Unió Europea ha deixat passar l'oportunitat de desenvolupar una normativa harmonitzada que realment posi en el centre els drets de les persones i, en comptes de millorar el sistema d'asil i fer un repartiment equitatiu de les responsabilitats dels estats, sembla que se'n va una mica per la tangent.

(5:47 - 6:10)

Llavors, per exemple, tu sabràs millor això, tot el tema del mecanisme de solidaritat, que permet acollir-se els estats a diferents mecanismes de solidaritat. Això ho posava en una altra banda. Marco de solidaridad permanente, això ho diu la Comissió Europea.

(6:12 - 6:40)

Sembla que els estats, més que assumir les seves obligacions de drets humans, es poden aferrar a altres tipus de mecanismes per no responsabilitzar-se de les seves obligacions.

Autora: Clar, perquè depèn de com, per exemple, estan complicant totes les lleis i tot, perquè al final, en lloc d'ajudar que vingui la gent, si ve, dir que s'ha traficant amb persones i llavors posar-te la culpa a tu.

Exacte.

(6:43 - 7:16)

I també després apuntava que crec que també s'ha d'entendre el pacte des del context sociopolític actual. Ja no només amb tota la crisi humanitària a Ucraïna, sinó també veient els governs dels estats membres, sobretot l'auge de l'extrema dreta, els discursos super xenòfobs, racistes, que criminalitzen també el migrant, el refugiad, el sol·licitant d'asil. I és això de voler posar més barreres i més balles a les fronteres.

(7:17 - 7:45)

Això és com una introducció.

Autora: **Des del teu àmbit acadèmic, quins efectes creus que pot tenir aquest pacte sobre les persones sol·licitant d'asil?**

Aquesta l'aniré contestant amb la tercera també, perquè aquí he posat com una mica l'impacte sobre les persones sol·licitants d'asil, però alhora vaig contestant també en relació amb els drets humans.

(7:45 - 8:08)

D'acord, llavors et pregunto també la tercera. Sí.

Autora: **Des del teu punt de vista dels drets humans, com valoren el pacte? Drets com el de l'asil, el de no devolució o el dret a tenir drets es garanteixen?**

Bé, una mica en línia amb el que deia abans, jo crec que el pacte té un efecte bastant devastador per a les persones sol·licitants d'asil.

(8:08 - 8:38)

Primer perquè posa molts més obstacles dels que ja existeixen. Llavors, amb totes les complicacions que hi ha a l'hora de sol·licitar asil, ara estic pensant en els puestos fronterizos, com es diu en els llocs fronterers, a les oficines de fronteres de Ceuta o Medilla, per exemple, hi ha un munt de dificultats a l'hora d'aconseguir cites per sol·licitar asil. Hi ha moltes vegades que les oficines mateixes estan tancades i tu no pots anar allà perquè està tancat.

(8:38 - 9:32)

Llavors, si a això li sumem tots els obstacles com, per exemple, es redueixen els terminis a l'hora de resoldre la sol·licitació d'asil, hi ha una reducció de terminis que això em fa pensar que fa que les resolucions siguin molt més ràpides i molt més descuidades. Si tu tens una família que vol sol·licitar asil i les passes per un procediment accelerat que s'ha de resoldre, no sé quins són els dies exactes o el termini exacte, però un procediment accelerat redueix les garanties dels drets perquè fa que hakis de resoldre molt ràpid sense tenir en compte moltes més circumstàncies de les persones o de la família en qüestió.

Autora: Clar perquè després potser diuen que han donat asil a x persones però no han tingut en compte a les situacions de les persones.

(9:33 - 10:04)

Sí, i moltes vegades ja no només a l'asil sinó quan hi ha procediments d'expulsió a les fronteres, les persones que han anat a les fronteres es resolen automàticament sense haver analitzat el cas d'aquella persona. Tu no saps si aquella persona volia sol·licitar asil o no. Llavors, aquests terminis reduïts jo crec que redueixen també els drets sobretot d'assistència jurídica de les persones.

(10:07 - 10:41)

Després també em sembla que es generalitza la privació de llibertat de les persones. Perquè hi ha com una, com diuen, screen o alguna cosa així, que és com un procediment de preentrada que és abans que les persones accedeixin a territori, es fa com una mena de cribatge per veure si van pel procediment de retorn o pel procediment d'asil. Llavors, en aquest preprocediment, aquestes persones moltes vegades són internades en algun lloc perquè en algun lloc han d'estar, no estan allà a la frontera.

(10:41 - 11:06)

Llavors, em dona la sensació també que es generalitza molt més la detenció i l'internament d'estrangers en aquest sentit. Si tu tens persones que han arribat, no sé, via aèria o via terrestre a la frontera, en algun lloc les has de col·locar mentre estàs resolent el seu procediment. Llavors, això em fa pensar també que es generalitza molt més l'internament de les persones.

(11:06 - 11:32)

Que a vegades hi hagi també que poden ser, en total, fins a nou mesos. Sí, sí. Llavors, això també és fort perquè una persona que representa que està en perill la seva vida i que sol·licita

asil o un lloc o un estat del que necessita protecció pot estar fins a nou mesos a vegades tancada en un espai.

(11:33 - 11:46)

Autora: Bé, i de fet ara hi haurà més expulsions que gent que pugui entrar perquè tot ho estan fent tan difícil que al final la prova que els fan és tan subjectiva que al final...

Exacte. Sí, sí. Bé, això també després ho apunto.

(11:51 - 12:10)

Què més aquí veiem? Bé, sí, en relació a això també penso que hi ha menys garanties de protecció i més risc de que es vulneri el principi de la devolució. Per tot el que ja estem dient.

(12:13 - 12:41)

I també una mica en relació al que deia abans. Hi ha aquesta pràctica d'emetre automàticament a vegades resolucions sense haver tingut en compte les circumstàncies reals d'una persona que això implica que no es tinguin en compte o que no es faci una valoració adequada i individualitzada de la situació concreta d'aquesta persona.

(12:43 - 14:35)

Bé, la valoració del pacte a nivell dels drets humans, bé, normativament em sembla molt fluix i que no...

Autora: Sí, perquè el nou pacte és com pitjor que...

Sí, i que, ostres, que per mi s'ha perdut una oportunitat de realment posar sobre la taula els drets humans, no? I que ja es va veient amb les polítiques migratoris de la Unió Europea, però és una mica com la sensació de blanquejar uns drets que al final estan reconeguts a nivell internacional però que aquí queden molt poc garantits, en el fons, encara que, no sé si llegeixes després o ja ho has fet això, tot el que diu la Unió Europea queda molt bé institucionalment i queda molt bonic i dius, ostres, maravilla de pacte, no? Però després dius, va bé, però això anem a analitzar-ho des d'una altra perspectiva. Per exemple, el que deia abans, no? Aquest mecanisme de solidaritat a la carta flexible que els estats europeus, en comptes de rebre sol·licitants d'asil o migrants, es poden aferrar a finançar, per exemple, a fer contribucions financeres, optar per reubicacions, etcètera. Però aquí el que em crida molt l'atenció és que tu pots fer contribucions financeres a altres països perquè els altres agafin, acceptin sol·licitants d'asil i tu diguis, mira, jo que ja he aportat no sé quants milions d'euros, no cal acceptar ningú, no? Llavors, clar, ostres, penso, és que és com si el pacte digués tu pots pagar, pots contribuir en un import econòmic per no rebre sol·licitants d'asil, no? Com que no

(14:35 - 15:08)

És clar, és que a quin preu, no? Tot es pot comprar, et pago i així no, em rento les mans. I un exemple que posava aquí també, que ja ho veig, que ja es veu, no? No sé si te'n vas enterar. Em sembla que era a principis d'any que a Itàlia el govern d'extrema dreta d'Itàlia, que

governa la Giorgia Meloni, va traslladar no sé quants migrants a Albània, va construir allà centres de detenció i internament perquè sigui Albània els que els gestioni.

(15:08 - 15:46)

Llavors, clar, gent que ha arribat a Itàlia se la pot reubicar a Albània perquè sigui un altre estat el que "lidi" amb això. Llavors, per mi és una mica la tendència que hi haurà i que amb el pacte s'està veient, no? Que es permet aquesta reubicació dels sol·licitants d'altres països que no són garants amb els drets humans.

Autora: I des d'una visió jurídica i filosòfica?

Des d'una visió jurídica, a mi el que em crida l'atenció és em dona la sensació que s'ha creat una ficció d'una entrada.

(15:47 - 16:40)

Com el que deia abans d'aquest procediment preentrada, és com que el pacte dona a entendre que una persona migrant, refugiant o sol·licitant d'asil, no està dins de la Unió Europea fins que un estat membre no hagi autoritzat la seva entrada. Llavors, clar, això per mi contravé el Conveni Europeu de Drets Humans perquè el Conveni Europeu et diu que si tu estàs en territori d'un estat membre de la Unió Europea ja s'aplica la jurisdicció del Conveni Europeu i dels estats membres de la Unió Europea. Llavors, com que aquí dona la sensació que es crea aquesta cosa de no entrada, perquè així no s'apliquen les garanties dels drets humans a les persones que encara de llure, com de dret, no estan dins de l'estat membre, però realment ja estan dins.

(16:41 - 17:03)

Autora: Això és la frontera.

Exacte. O si mires les sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans, de molts casos de rescat en el mar, s'atribueix la responsabilitat a l'estat, encara que sigui a aigües internacionals, però si és, per exemple, un barco de rescat d'Itàlia que ha rescatat els immigrants del mar, ja estan en el control d'Itàlia.

(17:03 - 17:19)

Llavors, s'aplica la jurisdicció italiana. I aquí és una mica la sensació de que diu que a nivell jurídic crea com un buit legal. La sensació de dir que no es considera que han entrat fins que no s'hagi autoritzat.

(17:19 - 17:28)

No, és que ja estan aquí. Estan al teu territori físic. Se'ls ha d'aplicar també totes les garanties legals.

(17:30 - 18:24)

A nivell filosòfic, no ho havia pensat tant des d'aquesta perspectiva, però tot això em fa pensar que s'està creant una mena de... Per mi, les fronteres ja són una mica d'espais de no-drets, perquè és un espai molt opac tot. I penses, aquí darrere, què està passant exactament? I sembla com que el pacte... És una mica això, que en comptes de ser clar i de dir que en cada moment del procediment s'ha de respectar tota la legalitat i les garanties del procediment d'asil, dona una mica la sensació que...

Autora: Que no es responsabilitza.

Que no ho responsabilitza i que és molt opac tot no?

(18:24 - 18:54)

I que hi ha coses allà que són molt deficientes no?. Per exemple, el que deia abans dels sol·licitants d'asil, que tu tinguis a l'aeroport o a la frontera terrestre, quines condicions d'acollida se'ls oferiran a aquestes persones? Per mi això és superdeficient, perquè no està pensat en unes condicions dignes.

(18:55 - 19:50)

Autora: **Creus que aquest pacte pot empitjorar situacions com les expulsions a calent o a l'internament en CIEs?**

Sí, també pel que deies tu abans. I no només empitjorar-les, també pel que deia, perquè si s'han de crear aquests espais, els estats hauran de crear espais on tindre les persones que estan esperant pels seus procediments, aquests espais, quines condicions oferiran? I això ho podem pensar en comparació amb els CIEs, però es pot fer com la comparativa i veure les condicions en les que es troben les persones en els CIEs, com per exemple a Canàries, que estan tots allà amuntagats, no respecten les condicions d'higiene, de salut vital, també l'impacte que tenen l'internament o la detenció d'aquestes persones en aquest tipus de centres per la salut mental i física. Això per una banda.

(19:53 - 20:24)

Després... Bueno, i també que el pacte, el que deies tu abans, preveu que les persones nacionals també, que de tercers països de fora de la Unió Europea, que creuin sense autorització, puguin ser retornades immediatament. Llavors això empitjorarà i farà que creixin les expulsions col·lectives.

Autora: Clar, perquè abans era com que encara que no et donessin... o sigui, et portaven allà i no t'expulsaven, però ara és com...

Sí, es permet el retorn immediat.

(20:25 - 21:01)

Autora: Exacte.

I...

Autora: Bueno, i pagant... crec que era com molt poc al al país de retorn, perquè sembla molt però és molt poc.

Sí, sí, sí. És el que deia abans, que sembla que a canvi de pagar un import diu, mira, ja està, me'n desfaig, et pago, me'n desfaig d'aquestes persones. Llavors sí, penso que empitjora la situació, però les condicions d'acollida i també com que permet legitimar una mica aquestes pràctiques que haurien d'estar prohibides.

(21:03 - 21:39)

Autora: **Des de les teves investigacions, què creus que caldria fer per assegurar una bona acollida per a les persones migrants o sol·licitants d'asil?**

D'acord, aquí he posat varies coses. Per mi, el més important és que es garanteixin unes vies legals i segures d'accés al territori i d'accés als procediments d'asil. Com deia abans, si una persona no pot acudir a les cites per sol·licitar asil, quin sentit té? Tu estàs en perill, la teva vida corre en perill i no pots perquè no hi ha cita.

(21:39 - 21:47)

Autora: No tens ni l'oportunitat.

No tens l'oportunitat, exacte, i això per una banda. I després, el que deia abans també, que no pot ser que hi hagi oficines d'asil tancades.

(21:50 - 22:15)

Un altre punt, per exemple, que em sembla important, que avui en dia no es pot, és que es pugui sol·licitar asil a les ambaixades. Almenys a l'estat espanyol no es pot sol·licitar asil a ambaixades d'altres països. Llavors, clar, això fa que una persona que està en un altre estat fora de la Unió Europea hagi de creuar, fer un viatge superperillós per arribar aquí i vindre aquí a picar la porta i demanar asil a Espanya, al territori.

(22:15 - 22:30)

Autora: Perquè un cop demanes ja no pots anar a un altre país.

Clar, i estaria molt bé que es pogués demanar a l'ambaixada perquè no hagin de fer aquest viatge tan perillós que, a més, no et garanteix que te'l donin. Tu vens aquí per demanar-lo, però no t'estan garantiant que te'l donaran, l'asil.

(22:33 - 23:12)

Revisar la relació en tercers països, el que deia abans, que avui es pot, un estat membre de la Unió Europea pot reubicar a un sol·licitat d'asil o a un estat fora de la Unió Europea que moltes vegades no garanteix els drets humans. Llavors, em sembla important revisar quins són aquests tercers països considerats segurs, però que moltes vegades no són segurs, amb els que es fan aquests acords per reubicar les persones. Després, també em sembla molt

important que en els procediments d'asil s'incorpori la perspectiva de gènere i es tingui en compte el principi d'interès superior del menor d'edat.

(23:13 - 24:00)

Clar, penso moltes vegades en les dones sol·licitants d'asil que són internades o que estan detingudes en determinats centres, menstruen, poden ser lactants, poden ser del col·lectiu LGTBI, com es respecten tots aquests vulnerabilitats o drets, com es vulgui veure. Llavors, em sembla molt important que tot el procediment d'asil tingui una perspectiva de gènere i que pensin aquestes coses. Després, respecte als menors d'edat, tant la norma del conveni europeu de drets humans com el Tribunal Europeu de Drets Humans han dit un munt de vegades que s'ha de garantir que els menors no siguin internats i no siguin detinguts.

(24:00 - 24:22)

Llavors, també penso en el procediment d'asil. També s'ha de garantir això. Intentar que els menors d'edat sota cap concepte siguin detinguts encara que sigui per un temps mínim mentre resol la sol·licitud s'han de buscar alternatives perquè els menors no estiguin en un recinte que moltes vegades s'equipara amb la presó.

(24:23 - 24:28)

Això també em sembla molt important.

Autora: Pot tenir molts efectes negatius.

Exacte.

(24:29 - 25:05)

I moltes seqüeles psicològiques per un nen tan petit està tancat en aquests espais. En relació al que deia abans, per mi s'hauria d'acomiadar aquest concepte de preentrada que és aquest procediment previ de cribatge que es fa si a una persona la passes o l'envies cap al procediment de retorn o l'envies cap al procediment d'asil. Aquesta cosa previa que li diuen de preentrada per mi contradiu el Conveni Europeu de Drets Humans i la jurisprudència del Tribunal Europeu i s'havia d'eliminar.

(25:06 - 25:16)

He posat alguna més. I el que deia abans d'aquest mecanisme de solidaritat flexible que deies tu també. Et pago i així nose que.

(25:17 - 25:31)

Això per mi també no es pot acceptar. Tu no et pots acollir a excepcions o com a estat membre. Crec que no has de tenir aquesta possibilitat d'escollir entre diferents mecanismes de dir ai veure quin em convé més.

(25:33 - 25:59)

Has d'assumir l'obligació de rebre també a persones que sol·liciten protecció internacional. Bé, són varies.

Autora: Què significa el concepte el dret a tenir drets segons Hannah Arendt?

És un concepte que és molt curiós perquè no el desenvolupa ella i no està desenvolupat al llarg de la seva obra.

(25:59 - 26:51)

De fet, apareix en un parell de frases només al seu llibre dels orígens del totalitarisme però el descriu i el defineix. El dret a tenir drets és ser jutjat per les accions i les opinions pròpies. En relació a tot això com jo l'he anat interpretant i també hi ha molta literatura i molts acadèmics i acadèmiques que l'han interpretat jo com l'entenc és que en els procediments de refugi i immigració a les fronteres les persones puguin ser escoltades, tingudes en compte considerades les seves circumstàncies personals a través de les seves pròpies paraules accions i opinions.

(26:51 - 28:52)

I tot això ho relaciono en que si en els procediments tant d'asil com de devolució com de retorn el procediment, que sigui, no s'escolta a les persones no se les té en compte no se'ls hi permet parlar i explicar-se s'està actuant de forma arbitrària el que dèiem abans si un estat emet una resolució sense tindre en compte totes les circumstàncies personals o sense fer un anàlisi individualitzat de la situació d'una persona o d'una família que demana protecció internacional consegüentment s'està actuant de forma arbitrària perquè tu no estàs analitzant bé què necessita aquella persona i si resols retornar-la o denegar-li a l'asil sense haver-la escoltat, sense haver-la tingut en compte per mi estàs actuant de forma arbitrària perquè no estàs tenint en compte tot això. I a nivell jurídic per mi es pot traduir com en una mena de tràmit d'audiència que és donar a la part aquesta oportunitat d'explicar-se, de fer-se demostrar-se de narrar la seva pròpia història .

Autora: Quina creus que és la importància que té aquest concepte en el context de les persones sol·licitants d'asil?

Una mica en relació al que ja venia que tenint en compte que el pacte que i totes aquestes polítiques i totes les altres polítiques migratòries de la Unió Europea permeten o faciliten que es puguin emetre automàticament decisions de retorn sense treballar les circumstàncies de persones això minva no només el dret a aquesta assistència jurídica sinó també la possibilitat de les persones de presentar els seus arguments.

(28:52 - 29:03)

Llavors, no se les té en compte en aquest sentit. I suposa també una amenaça real pel principi de la devolució.

Autora: És com si bàsicament com si no tractéssin de persones.

(29:03 - 29:46)

Exacte.

Autora: S'està aplicant aquest concepte en les sentències judicials actuals sobre expulsions en calent i internaments d'anciers? De quina manera?

Això és el que estic analitzant ara. Encara no està acabada aquesta part, però pel que estic veient, em dona la sensació que el Tribunal Europeu de Drets Humans és molt més dur en relació a les... més dur, vull dir que és menys garantista en relació amb les devolucions en calent i sembla que pel que fa a la detenció i internament d'estrangers s'aferra més als criteris establerts.

(29:46 - 30:04)

Però això també ho relaciono perquè en relació a l'internament d'estrangers està relacionat amb l'article 5, que és el dret a la llibertat personal. Llavors, aquest dret està molt més acotat o està molt més desenvolupat.

(30:04 - 32:46)

Llavors, com que hi ha uns criteris molt concrets en els que el Tribunal s'ha de senyir per veure si una privació de llibertat ha sigut arbitrària o no. Com que els criteris estan molt clars a l'hora d'aplicar o a l'hora de resoldre unes tendències el Tribunal diu, vale, valoro això, això, això i això. Si, no, si, no, si, no, s'ha complert.

Si, no, doncs és arbitrària o no és arbitrària aquesta privació de llibertat? Es pot senyir amb uns criteris, no? En canvi, a les devolucions en calent, sembla que no hi ha uns criteris tan concrets i això dona més marge al Tribunal, té més discrecionalitat per dir, bueno, per anar-se adaptant i dir, bueno, aquí aquesta expulsió no ha sigut col·lectiva perquè no sé què, no sé quantos, no? Llavors té més marge d'interpretació. Que això està bé, però alhora el tindrem més marge d'interpretació fa que a vegades el Tribunal no sigui gaire coherent, no? Perquè sí, el que estic fent és una comparativa de les tendències des de fa 20 anys, si vas veient el recorregut, quan encara no hi havia hagut tota aquesta crisi dels refugiats del 2015, el Tribunal era molt més garant amb els drets humans, no? I en canvi ara, doncs que, bueno, ara, doncs l'última dècada hi ha hagut fluxos migratoris molt més elevats, no?, i hi ha molta més aflluència massiva de persones, el Tribunal sembla que diu, bueno, anem a fer, anem a utilitzar un concepte una mica menys garantista perquè si no aquí vindrà tothom, no? Llavors, clar, també això és una mica crític perquè segons va interpretat el Tribunal es va adaptant molt subjectiu.

Autora: I el que a tu et pot semblar una cosa per a un altre li pot semblar una altra.

Exacte, exacte.

I llavors en relació a l'última, bueno, digues tu.

Autora: Creus que pot tenir un impacte important en els drets fonamentals?

Aquí preguntes l'impacte del concepte d'Hannah Arendt Vale.

Bueno, això és una mica la hipòtesi de la meva tesi. Jo penso que sí perquè és el que deia abans, no? Si s'estableix o si s'intenta garantir aquest dret a ser jutjat cada persona per les seves pròpies accions i opinions, permetrà que hi hagi resolucions arbitràries, no? Si realment, o sigui, el problema és quan a una persona o l'expulsa o l'interna arbitràriament, no? Sense que hagi tingut en compte la seva situació, sense que hi hagi un nexa causal de perquè m'estan expulsant. No hi ha nexa, no ho sé.

A vegades la persona no ho sap ni perquè l'expulsa ni perquè l'interna. No, no s'ha dit la informació. Directament es troba que ha sigut retornada, no? Llavors, sense aquest nexa causal per mi és arbitrari.

(32:46 - 33:05)

Llavors penso que si s'establís aquest dret a tenir drets, que es pot entendre, que tothom sigui jutjat pel que fa i el que diu, aquest nexa causal existiria i per tant es podria intentar que aquestes mesures no fossin tan arbitràries.

7.2.2 PAULA LÓPEZ

Figura 2. Fotografia durant l'entrevista amb Paula López, tècnica d'incidència política i social a la CCAR.

Paula López, tècnica d'incidència política i social a la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR). Forma part de l'equip encarregat de la incidència política i social, que té com a funcions

principals l'elaboració d'informes, campanyes, activitats de sensibilització i accions d'incidència en la matèria de dret d'asil a Catalunya.

(0:00 - 0:21)

Autora: Bé, primer, si vols explicar una mica què fas a la CCAR?

Jo sóc tècnica d'incidència política i social. llavors la CCAR estem organitzats com amb dos grans equips. Un que és d'atenció a les persones, que aquí hi ha treballadores socials, les advocades que estan directament atenent a la persona.

(0:36 - 1:01)

Això, que és com l'equip que està com més fent atenció a les persones directament i després estem l'equip d'incidència política i social que fem més informes, campanyes, sensibilització i incidència política sobre el dret d'asil a Catalunya. Llavors joestic a dintre d'aquest equip d'incidència política que és com la persona que també està més fent seguiment sobre el pacte i tot això.

(1:03 - 1:51)

Autora: **Coneixes el nou pacte sobre migració i asil adoptat recentment per la Unió Europea? Com el descriuries en poques paraules?**

És difícil, eh? O sigui, definir el pacte en poques paraules és difícil des de la CCAR, òbviament defensem que és un pacte que no defensa l'atenció de les persones refugiades en qualsevol cas, i que a més a més, de fet, és un pacte que representa la versió més conservadora i més securitzadora que hi ha envers les migracions. És un pacte que considera que les persones refugiades que arriben a Europa no són persones que mereixin tenir asil.

(1:51 - 2:17)

Per tant, és un pacte que pretén fer que aquestes persones, no arribin a territori europeu i que si arriben, se'ls posa tots els obstacles possibles perquè no accedeixin al procediment d'asil i en cas que accedeixin, denegar-lo per diverses casulístiques. Així com per definir-lo molt breument, perquè és molt difícil definir un pacte com aquest en poques paraules.

(2:22 - 3:09)

Autora: **Des del teu àmbit, quins efectes creus que pot tenir aquest pacte sobre les persones que necessiten asil?**

La situació de les persones refugiades a Europa ja de per si no estan en una situació on es garanteixin els seus drets. El pacte el que fa és que, en tot cas, empitjora aquestes condicions que ja existeixen. Per primer lloc, el que fa el pacte és intentar que aquestes persones no puguin arribar a territori europeu mitjançant pactes amb països que estan al nord d'Àfrica per fer que aquestes persones no arribin, com per fer contenció tant a territori com a operacions marítimes.

(3:10 - 3:34)

Això empitjora amb el pacte a través d'externalització de fronteres. Quan arriben a territori, s'incorporen uns procediments d'asil que el que fan és, primer, detenir les persones, que ja de per si una detenció no hauria de ser mai un recurs que s'ha d'utilitzar d'unes a primeres. A més, el pacte proposa detenir persones fins als 12 anys.

(3:35 - 3:53)

És una de les úniques maneres en què consideren que la majoria d'edat no comença als 18 anys. D'on ho treuen? Que les detencions poden ser a persones que tenen com a mínim 12 anys. Això ja és un altre punt que s'ha de tenir molt en compte en quan els drets de les persones dels menors.

(3:54 - 4:34)

Però, a més a més, el pacte restringeix molt més el dret d'asil considerant, per exemple, una de les coses que més ens preocupen a nivell de la CCAR és que discrimina per nacionalitat. Totes aquelles persones que, per exemple, vinguin de països que tinguin una taxa de reconeixement inferior al 20%, automàticament està denegat aquest sol·licitud d'asil perquè es considera que estas venen d'un territori que no té gaires sol·licituds d'asil aprovades i que, per tant, tu automàticament ja no et mereixes tenir aquest asil. Això és molt greu perquè una sol·licitud d'asil ha de ser individualitzada.

(4:34 - 5:15)

S'ha de veure el cas d'aquesta persona, quins motius està al·legant per venir a sol·licitar asil al territori europeu i fer una entrevista personalitzada. Això és molt important perquè, al final, que tu siguis d'un país en concret no vol dir que tu estiguis patint, que no puguis estar patint unes persecucions personalitzades. Per exemple, sí que si provens d'Ucraïna és molt possible que siguis fugint del conflicte, però, per exemple, pot ser que vinguis del Marroc perquè resulta que ets de la comunitat LGBTI i és un país en el qual no hi ha garanties per aquestes persones i estan en risc de persecució, per exemple.

(5:15 - 5:36)

Llavors, com podem dir que Marroc és segur? Si Marroc és segur, per qui? Si ets LGBTI, no. Si no ho ets, potser sí. Llavors, en qualsevol cas, dir que una nacionalitat és el motiu per dir que pots accedir al procediment d'asil o no és una vulneració molt greu del dret a accedir a la protecció internacional.

(5:38 - 6:08)

Aquesta és una de les coses com que més ens preocupen del pacte. Una altra és que puguin dir, també, la categoria de que hi ha 3 països segurs i que llavors, automàticament, qualsevol persona que vingui d'aquí, no. Perquè, deixem una idea, ara que va caure el règim de Bashar Síria ràpidament Alemanya i diversos països de la Unió Europea van començar a dir, ojo, que ara Síria ja és un país segur i ja podem començar a parlar de retornar les persones sirianes i de, directament, no admetre les sol·licituds d'asil de persones que provinguin de Síria.

(6:08 - 6:32)

El simple fet que ara, com que ha caigut aquest règim, ja considerem que és un país segur. O, quan els talibans van tornar a recuperar el poder a l'Afganistan el 2022, Dinamarca, en aquell mateix moment, estava dient que l'Afganistan era un país segur i que, per tant, les institucions d'aquest país no tenien cap pas jurídic. Perquè, deixem una idea de com es pot utilitzar el concepte de tercer país segur.

(6:33 - 7:23)

És super arbitrari i això és molt molt greu pel que pot suposar per a les persones refugiades. Per dir algunes coses, però aquestes són com les principals que són més greus en quant al dret d'asil amb el pacte.

Autora: Des del teu punt de vista dels drets humans, com valoren el pacte? Drets com el de l'asil, el de no devolució o el dret de tenir drets es garanteixen?

No, en absolut. Realment, és una mica redundant. No és un pacte que el que vulgui sigui anem a trobar una manera de garantir els drets de les persones migrades i les persones refugiades. Hem de tenir presents que, al final, estem en un moment en què Europa té una visió molt conservadora.

(7:23 - 7:45)

Tenim un Parlament europeu cada vegada més conservador, uns Estats europeus que tenen una mirada de les migracions com si fos un problema de seguretat i no una problemàtica basada en els drets humans, perquè tenim un problema de gestió migratòria. I això és el que també hem de pensar. No hi ha una crisi de migracions, no hi ha una crisi migratòria, hi ha una crisi de la gestió de les migracions.

(7:46 - 8:02)

Les persones migrades no suposen una crisi en cap cas. Són persones que necessiten protecció internacional i això no és... Llavors, quan diem que hi ha una crisi migratòria, nosaltres també estem criminalitzant les persones migrades i no és així. Hi ha una crisi, però és de com estem gestionant aquestes migracions.

(8:03 - 8:31)

El que l'Unió Europea fa aprovant aquest pacte és una declaració d'intencions molt evident de que anem a reforçar l'europa fortalesa, les persones que arriben a territori no es mereixen la protecció internacional i, per tant, obstacles perquè arribin. I, d'una vegada, estan aquí tot el que sigui possible per denegar l'asil i retornar-los als seus països d'origen. Per tant, en qualsevol cas, aquest pacte està fet per garantir els drets de les persones refugiades i migrades.

(8:34 - 9:59)

Autora: Com veus el pacte des del punt de vista legal i institucional? Tens arguments en contra i a favor?

Sí que és veritat que el pacte és desastrós com a tal, però hi ha “algo”, que des de la CCAR, i totes les organitzacions de drets humans, no només aquí sinó a nivell europeu amb les que treballem, sí que hem estat defensant que feia falta que a nivell europeu hi hagués un pacte que regulés les migracions i l'asil perquè no existia abans una llei que regulés com això s'havia de gestionar a nivell de la Unió Europea. Llavors, passa el que passa, que l'estat espanyol té un sistema d'asil i d'acollida, el estat alemany té un sistema d'asil i d'acollida, igual que el francès, que passa llavors? Doncs que hi ha òbviament uns països que tenen millors condicions que d'altres, passa que llavors hi ha sol·licitats d'asil que volen anar a un país que consideren que és millor, evidentment, perquè tenen millors garanties, i això el que fa és que hi ha molta pressió en alguns països que tenen moltes més sol·licituds d'asil que en altres. O, per exemple, que no hi hagi solidaritat entre la Unió Europea i els països del sud, com són Espanya, com són Itàlia, com són Grècia, com que estem a la frontera literal d'Europa i rebem moltes més sol·licituds d'asil que els que podrien rebre els països nòrdics, perquè el sistema de Dublín obliga que una persona, si entra a l'estat espanyol, és espanya que t'ha, hsa de fer allà la sol·licitud d'asil.

(10:00 - 10:59)

Llavors, clar, això el que fa és que posa molta pressió mil·litoria sobre els països que estan a la frontera i sobre altres països que tenen uns sistemes d'asil que són molt bons, i que llavors també és normal que les persones que sol·liciten d'asil vulguin anar a aquests països. Llavors era necessari tenir un pacte perquè puguem harmonitzar-ho de manera que tota la Unió Europea gestioni l'asil de la mateixa manera, amb les mateixes condicions d'acollida, de manera que això es pugui com repartir millor i que hi haguessin mecanismes de solidaritat obligatoris. Si Espanya de cop té una arribada de persones migrants que supera el sistema d'asil d'acollida, doncs que amb mecanismes de reubicacions que existeixen, si podríem reubicar persones a França, a Holanda, on sigui, de manera que no només els sistemes d'asil siguin millors, sinó que aquestes persones tinguin condicions dignes d'acollida, perquè no és que, ai, a Espanya tenim massa... No, si aquestes persones, com que venen d'un sistema que està col·lapsat, és difícil poder-los garantir les condicions que necessiten.

(11:00 - 11:10)

Llavors nosaltres també estem a favor que hi hagi un pacte europeu d'emigracions d'asil, però no un pacte com el que s'ha aprovat. Aquí està la qüestió. Volem un pacte, però no volem aquest pacte.

(11:11 - 11:23)

Llavors això sí que està claríssim. Llavors arguments en contra de tota la resta del que estàvem mencionant. Però sí que també estàvem a favor que ha d'haver-hi un pacte europeu de migracions d'asil.

(11:23 - 11:49)

L'únic és que no és aquest el que volem, i per tant ara haurem d'anar seguint fent tot el que puguem perquè es garanteixin el dret de les persones refugiades.

Autora: Clar, Perquè un cop s'acabi el període de prova, es podrà fer alguna cosa?

Clar, aquí hi ha un problema, que és que el pacte es va aprovar, llavors el que ara han d'estar fent els estats és dir, vale, hi ha aquest pacte ha aprovat, com jo l'aplicaré al meu país.

(11:49 - 12:21)

Llavors tècnicament l'estat espanyol, ara, Madrid, s'està fent una proposta d'implementació de com el pacte l'implementarà l'estat espanyol. Perquè al final com que Espanya té les seves lleis, o el que té les seves lleis i tot, hauren de veure com això ho tradueixen en l'implementació de cadascun d'aquests països. Clar, això pot donar una mica de marge en què poguéssim fer com incidència i dir vale que el pacte s'ha aprovat això, però la Constitució espanyola aprovar la detenció de 12 anys és una vulneració del dret.

(12:21 - 12:34)

Llavors com que això sí que a les organitzacions dels drets humans ens permetria una mica de joc per poder canviar les coses. Què passa? Hi ha hagut un silenci absolut en aquest tema. No hi ha hagut cap mena de transparència.

(12:34 - 12:43)

No sabem quina és la proposta que està fent l'estat espanyol. No sabem en quin estat està l'implementació. No hi ha hagut cap mena de proposta.

(12:43 - 12:54)

Ens hem reunit amb membres del Congreso i ningú sap res. Ningú sap absolutament res. És igual en quin partit ens haguem reunit, amb els socialistes i amb el partit que està al poder.

(12:54 - 13:02)

No saben res de com està l'implementació del pacte. És molt greu. I el que ens està passant amb companys a nivell europeu és que passa el mateix.

(13:02 - 13:24)

Aquesta falta de transparència que ja va passar quan estàvem negociant el pacte també està succeint a nivell europeu. Llavors no tenim maneres possibles de canviar alguna cosa d'implementació perquè no s'està fent una acta de transparència per demostrar com serà que s'implementarà aquest pacte. Si no tenim ni idea, a hores d'ara, de què passarà.

(13:24 - 13:58)

Encara els hi queda un any, fins al 2026, però no sabem res de moment. Llavors ens estan lligant les mans perquè no podem fer accions d'incidència en aquest sentit.

Autora: Des de teva experiència, què creus que caldria fer per assegurar una bona acollida per a les persones migrants/sol·licitant d'asil?

Aquí, com que estem a l'estat espanyol, hi ha un problema de base que tenim amb el sistema d'asil a Espanya que no sé si el coneixes, el problema amb la cita prèvia.

(14:00 - 14:20)

Aquí, si una persona que arriba a l'estat espanyol necessita sol·licitar asil, ha de demanar-ho a la policia, s'ha de demanar la cita. Fins que tu no tens la cita i tens l'entrevista, tu no ets un sol·licitant d'asil. Què passa? Que per aconseguir aquesta cita has de trucar a un telèfon.

(14:21 - 14:41)

El telèfon no contesta ningú. Però el telèfon no contesta ningú, i bé que hem tingut persones que truquen tots els dies, des de les vuit del matí fins a la una de la tarda, que és l'horari que obre, "horario de funcionarios" poden estar més d'un any trucant cada dia.

Autora: Més d'un any?

(14:41 - 14:53)

I ningú els contesta el telèfon.

Autora: Hi on estan?

Estan vivint al carrer, estan fent el que poden, perquè com que no són sol·licitants d'asil tampoc, no tenen permís per treballar.

(14:54 - 15:20)

Llavors, imagina't quina manera més fàcil, entre cometes, per l'Estat espanyol de no permetre les sol·licituds d'asil, que és t'obliga a que tinguis una cita per fer-ho i no t'agafo el telèfon i no et dono cita mai. Això és una manera tan flagrant d'evitar que una persona directament es sol·liciti d'asil. Si ja d'entrada ja no estàs permetent que aquesta persona pugui.

(15:20 - 15:59)

I a més a més, estem parlant d'una persona que ha hagut d'arribar a Espanya per fer-ho, perquè des del seu país d'origen no poden sol·licitar d'asil tampoc. Hi ha un article, una llei d'asil, que diu que una persona pot anar a l'ambaixada d'Espanya, per exemple, a Bogotà, que a Colòmbia hi ha moltes persones que es sol·liciten d'asil a Colòmbia, podrien anar a l'ambaixada, sol·licitar l'asil a l'ambaixada, se'ls concedeix i llavors aquesta persona hi arriba en condicions segures. O, per exemple, és molt evident en casos del nord d'Àfrica, per això les persones han d'agafar una patera, jugar-se la vida i creuar el mar, perquè fins que no arribin aquí no els hi deixes demanar l'asil.

(16:00 - 16:43)

Si poguessin anar a l'ambaixada de Dakar, a Senegal, demanar l'asil se'ls concedeix, aquesta persona vola en un avió i no juga la vida per arribar fins aquí. Clar, aquí està el problema. Si una persona agafa un vaixell, jugar-se la vida, perquè no estàs perdent la vida al mar, perquè no estàs deixant una altra alternativa, podrien venir per vies segures, i de fet la llei ho

contempla, una persona podria anar a l'ambaixada i demanar-ho, però passa el mateix, no donen cita, no contesten, cancel·len... Imagina't quina manera més flagrant de... És molt fàcil, si imposen l'oposició de l'estat espanyol és molt fàcil, perquè si no et dono cita, llavors ja s'acaba el problema, ja no passaràs mai a ser sol·licitant d'asil.

(16:44 - 17:08)

Les persones que sí que aconseguen cita, llavors el següent problema és que l'estat espanyol denega moltes sol·licituds d'asil. Som el tercer país de la Unió Europea que més sol·licituds rebem, i el tercer per la Cuba, dels que més concedim el dret a l'asil. A Colòmbia, per exemple, que és una de les nacionalitats que més asil demanen, 95% es denegen.

(17:09 - 17:58)

95! Imagina't! Només un 5% sí que li donen asil a Colòmbia, un país que té un conflicte armat, violència, i bé, de tot el que ens podem imaginar. Llavors, això és un dos... Clar, a nivell espanyol, so vulneracions molt, molt, molt greus de les persones fugides d'aquí, perquè ja és que no arriben. L'altre seria això, que puguin arribar al territori europeu de manera segura, que no s'hagin de jugar la vida per arribar fins aquí, i una cosa molt, molt important, que sempre parlem, quan parlem ja d'acollida, quan estan aquí, és que ha d'haver-hi molta coordinació entre les diferents administracions, estatal, generalitat, i sobretot municipis.

(17:59 - 18:18)

Els municipis són els que més clar tenen quines són les necessitats de les persones que arriben al seu municipi. Són els que, al final, donen serveis socials, escola, educació i salut. Tot el que necessita una passada refugiada, tot acostuma a dependre dels municipis.

(18:18 - 19:11)

Llavors, és molt important que hi hagi molta coordinació entre les diferents administracions i també que tinguem polítiques públiques d'acollida, que no siguin reactives, a que ara de cop i volta està arribant una onada migratòria a Canàries i no tenim més capacitats d'acollida, perquè com que estem sempre reaccionant a la gent que arriba i no tenim un sistema que estigui pensant per les sol·licituds que tenim, sempre anirem, o sigui, sempre tindrem un sistema d'asil pràcticament sempre col·lapsat, que mai podrà ser capaç de donar resposta a les persones. I una altra qüestió, evidentment, és el tema de les reubicacions. Ja ens ha passat aquí, a nivell estatal que ho hem vist, quan va pass, tenim una arribada massiva de persones a Canàries, fem un trasllat a Madrid, fem un trasllat de persones a Barcelona, això també és important, que hi pugui haver solidaritat territorial.

(19:11 - 19:50)

Si hi ha una comunitat que està tenint una major arribada, igual que a nivell europeu diem que Espanya està col·lapsada i que necessitem ajuda de països europeus, a nivell d'Espanya passa el mateix. Si a Canàries hi ha massa pressió migratòria, doncs que aquestes persones les puguin redistribuir a l'allarg de l'estat espanyol, això també és clau per poder garantir una acollida amb cara i ulls, diguéssim.

Autora: Creus que aquest pacte està afectant el procediment d'asil o d'acollida?

Sí, perquè, clar, no ho sabem encara, perquè hi ha una falta de transparència brutal, no tenim ni idea encara d'això com acabarà sent.

(19:51 - 20:21)

Però més a més, hauríem ja d'estar com implementant-se. Si el pacte diu que tu has de detenir les persones que arriben, és molt possible que hi hagi de construir nous centres de detencions, perquè és que no ho tindràs. Si el pacte s'ha d'implementar d'aquí a un any, si no té cap sentit aquest secretisme que està havent i la poca falta d'accions envers el tema, és molt greu i no sabem com avançarà, de veritat és que no ho sabem.

(20:22 - 21:06)

El que sí que ha passat també és que el 20 de maig, no fa ni un mes, es va implementar la reforma de la llei que a nivell d'Espanya regula les migracions i l'asil. Clar, ara això entra perquè hi ha un nou pacte, però Espanya fa un mes que ha reformat la seva llei d'estrangeria, de migracions. Llavors, quan els hi anàvem als congressistes una altra vegada, els hi diem, com està la reforma de la llei, la reforma del pacte? Bé, no ho sabem, del pacte no, no sabem res, parlem amb tal persona, però hi ha persones que estaven en comissions d'estrangeria que tècnicament són les comissions que gestionen aquest tipus de temes.

(21:07 - 21:55)

I clar, això també és el nou problema perquè la llei de migracions, aquesta que s'ha reformat, la nova llei d'estrangeria, ha sigut una lluita dels moviments de regularització de les persones perquè puguin treballar, perquè se'ls hi pugui reconèixer el temps que han estat aquí sense papers, bàsicament. I sí que és veritat que per a les persones migrants ha suposat moltes millores aquesta nova llei, aquesta reforma de la llei de l'estat espanyol. Però per a les persones refugiades és el contrari, és molt pitjor que com estaven fins ara i a més que ara ja estaven malament, doncs imagina't com és ara que l'únic bo que tenien abans és que com que tarden tant, perquè aquí tu fas l'entrevista d'asil, però fins que et donin l'asil poden passar molt de temps.

(21:59 - 23:05)

Aquests processos, a vegades hi han persones que s'estan un any, dos anys fins que et donguin o un si ets un refugiat o no ets un refugiat. Què passa? Com que tot aquest temps tu estàs vivint aquí si al final t'acaben dient que no, que tu no ets una persona refugiada, potser tu ja portes aquí dos anys i quan tu ja portes dos anys quan ets un migrant ja pots demanar la residència perquè es diu arrelament social, perquè jo ja porto dos anys aquí vivint, tinc la meua vida, vaig a l'escola, el que sigui, es pot demanar. Doncs ara amb la nova llei, aquesta el que ha fet és que totes les persones que han demanat asil tot el temps que han estat esperant que se'ls hi doni, si els hi deneguen no els hi comptarà. Llavors, clar, moltes persones ens estem trobant, que estem atenent, que ja estaven en processos d'asil, estan trucant a les advocades dient-lis què faig, retiro la meua societat d'asil? La mantinc? perquè quan diguin que no estaré molt pitjor que com estava quan vaig arribar, perquè o sigui, això és molt greu,

però tampoc som conscients de que passarà perquè fa dos setmanes que s'ha implementat això llavors no estem sent ni conscients de les conseqüències d'això.

(23:05 - 23:49)

Però està passant també que hi ha persones que inclús estan com retirant les seves sol·licituds d'asil per por a que els hi deneguin i tot el temps que s'hagin estat aquí és com si no existissin, de cop i volta. Tu imagina't, que tens un permís de feina, estàs treballant perquè ets un sol·licitant d'asil i quan ets sol·licitant d'asil als 6 mesos pots treballar encara que no siguis una persona refugiada encara i de cop i volta et deneguen i et treuen el permís de residència i et diuen que el temps que estàs aquí no compta. Imagina't, si a vegades ens contacten empreses i diuen què faig perquè jo tinc una persona refugiada que està treballant superbé me la vull quedar i de cop i volta m'ha dit que demà jo no pot venir perquè li han tret el permís de feina jo no la puc contractar si no té papers per treballar.

(23:50 - 24:10)

O sigui, això també és una manera de dir no vingueu al territori espanyol perquè us quedareu “con una mano delante y otra detras” i no podreu treballar.

Autora I com s'està gestionant aquestes persones?

Estem intentant fer regularitzacions d'altra manera. Si t'apuntes a un curs pots demanar una residència per formació.

(24:11 - 24:36)

Si intentes anar amb aquesta empresa poden esponsoritzar-te i demanar que se't contracti perquè ets un hi ha motius Intentar no fer-ho de la manera possible però no per l'asil sinó per altres vies de regularització però hi ha llei de migracions penant com si tu ja no ets una persona refugiada perquè t'han denegat l'asil. I tenint en compte que Espanya és un país que denega molt l'asil.

(24:37 - 24:58)

Hi ha casos que està claríssim que diues, si aquesta persona t'està dient que ha hagut de fugir de casa seva perquè li han bombardejat i li dius que no què li hauria d'haver passat? Que estigués a casa i li caigués la bomba a sobre perquè li hagués dit que, vale ets una persona refugiada. Imagina't. Aquí a Espanya és molt fregalant el dret d'asil realment.

(25:01 - 25:32)

Autora: **Trobes que s'han incrementat les dificultats jurídiques per accedir al dret d'asil?**

Sí, és tal qual el que t'acabo d'explicar perquè hi ha el jurament de pacte que veurem això com ho implementen sinó que inclús l'estat espanyol estan retirant i estan dificultant encara més l'accés a l'asil. Diferent que les persones migrades que no són refugiades sí que estan tenint millores però a l'asil gens ni mica al contrari.

Autora: Clar, perquè tu creus que fins d'aquí al setembre ja hi hauran passat més coses?

Pot ser que sí.

(25:32 - 26:01)

Nosaltres l'únic que sabem ara per ara és que moltes persones estan retirant les seves sol·licituds d'asil però més a nivell de pacte no crec per com funcionen les tempes de Congrés i Parlament així a l'estiu, és com el cole. El Parlament es paralitza molt i normalment no acostumen a haver millores legislatives. Potser al juliol. Però si no ja fins al setembre però és molt possible que del pacte no sàpiguem res més.

(26:06 - 27:05)

Quines creus que són les conseqüències més notables que està tenint el pacte sobre les persones migrants que hauran de sol·licitar protecció internacional?

Les conseqüències com a tal encara no les estem veient pel que et comento. De fet fins que no es comenci a implementar el pacte no serem conscients de com afectarà també perquè com que l'estat espanyol ha de fer aquesta implementació pot ser que la faci super estricta amb tot el que diu el pacte i totes les vulneracions de drets que les implementi tal qual o pot ser no, que digui que jo de tensió una setmana o dos no les faig perquè això vulnera la Constitució i podrien haver-hi certes millores però amb tots els punts que et comentava abans si no hi ha cap gran dubte que per molt que ésde voler garantir una mica més els drets humans el marc del pacte és el que és i és un empitjorament clar dels drets de les persones refugiades.

(27:05 - 27:45)

Autora: **Heu proposat alternatives a aquesta situació a la CCAR?**

Sí, sobretot el que t'estava comentant, què considerem nosaltres que hauria de tenir un pacte que garanteixi els drets humans, doncs sí que d'entrada que tinguem un pacte que harmonitzi el sistema a nivell de la Unió Europea, però que la solidaritat sigui obligatòria. Ara mateix, si Espanya té molta pressió migratòria, o Itàlia també té pressió migratòria, nosaltres a la Unió Europea podem dir que molt bé, però hi ha un mecanisme de solidaritat voluntari. Per tant, si hi ha països que volen acollir a països que són aquí, poden fer-ho, si no, no.

(27:46 - 28:16)

I no només això, sinó que, de fet, la Unió Europea, ara amb aquest pacte, permet que els països puguin pagar en lloc d'acollir. O sigui, un estat té la responsabilitat d'acollir perquè és dret internacional i són drets humans. Si tu tens el dret de poder sol·licitar l'asil en un altre si ets víctima de persecució, igual que l'estat té la responsabilitat d'acollir-te perquè és dret internacional i drets humans.

(28:16 - 29:18)

Com ens podem plantejar que un país, digui, no jo et vull acollir, pago 20.000 euros a la Unió Europea perquè enforteixi les mesures de migració i jo aludeixo de la meva responsabilitat d'acollir. Si ens ho imaginem en un altre cas, perquè quan parlem de persones migrades tenim

unes desconexió com les persones migrades, què hi farem? Ja s'ho faran, no? Però tu imagina't que un estat digués no, jo no construeixo un hospital, pago i aludeixo el meu dret, jo no construeixo aquesta escola, pago... No, no, si tu tens la responsabilitat de garantir els drets de salut, o d'habitatge, o d'educació i el dret a la protecció internacional també és un dret que t'estan fent que no pots pagar per no garantir un dret. I a part que estàs fent com si les persones tinguessin un preu, o sigui, estàs jugant a pagar per aludir una responsabilitat d'acollir una persona.

(29:18 - 29:32)

És com si t'hi posessin un preu a la vida d'una persona, és que t'he pagat i ja està, ja t'ho faràs, no acullo. I això és molt, molt greu. Així no s'hauria de permetre poder pagar en cap cas per no complir amb una responsabilitat.

(29:32 - 30:44)

L'altre seria que hi pugui haver-hi solidaritat entre els estats a nivell europeu, que s'aturin, òbviament, les devolucions en calent, sí, perquè sobretot, posen en risc el dret més bàsic de la protecció internacional que és el principi de la devolució, no pots tornar mai una persona a un país que pot estar en risc de persecució. I també, òbviament, no reforçar en cap cas el sistema d'externalització de fronteres, pago diners a Líbia, pago diners a Turquia, pago diners a Tunísia, a Marroc, perquè reforcin el seu control fronterer, els hi dono diners, els hi dono... Els hi faig inclús entrenaments amb tècniques de contenció a la policia, els hi pago perquè facin vigilància a les vies marítimes, de manera que aquestes persones no arribin mai a territori europeu, perquè aquests països el que estan fent amb aquests diners és vulnerar els drets humans de manera sistemàtica amb diners pagats per la Unió Europea, que són teus i que són meus, aquests diners. Quan pensem en diners de la Unió Europea d'on surt això? De nosaltres.

(30:45 - 31:04)

Llavors, això seria bastant clau.

Autora: I, per últim, quines són les vostres perspectives de futur?

Clar, podrien have-hi dos escenaris. El primer seria aquest escenari, que el que està passant amb el pacte s'implementi tal qual està escrit i això seria gravíssim.

(31:05 - 31:40)

O sigui, tenim com de fet poc... O sigui, haurem d'estar batallant-hi a dia sí dia també, perquè cada dia ens trobarem amb vulneracions de drets, cada dia. I un altre és que, màgicament, l'estat espanyol li doni per fer un acte de transparència, ensenyant quin és el seu pla d'implementació d'aquest pacte, tinguem marge d'acció a les organitzacions dels drets humans. També seria important que la societat estigués com molt més mobilitzada i s'interessés molt més per aquests temes, perquè al final, quan la gent ja es mobilitza, hi ha conseqüències i acaben succeint canvis positius.

(31:40 - 32:16)

Però no estem en un context social i polític en el qual això vagi a passar, això ja ho tenim també molt clar. Però sí que així podríem tenir una mica més de marge, però inclús i així no són bones les perspectives de futur, tal com està plantejat tant el pacte com la nova reforma de la llei d'estrangeria a l'estat espanyol. Així que les perspectives de futur no són bones en aquest sentit, però seguirem, com sempre, defensant el dret d'asil, acompanyant les persones refugiades i defensant els seus drets, perquè són vulneracions molt flagrants del que està proposant el pacte.

(32:16 - 32:35)

I al final els drets humans són els drets humans i per molt que el pacte digui alguna cosa, la llei dels drets humans s'ha de seguir, perquè està per sobre de tot. Per tant, ens agafarem això i seguirem cada dia lluitant per això.

Autora: Sí, es que jo abans de fer el treball de recerca no tenia ni idea dels drets del pacte.

(32:36 - 32:53)

Va ser gràcies a la meva tutora, que ella està molt posada en això, que em va ajudar. Jo sabia que volia fer alguna cosa relacionada amb tot aquest tema, però clar, no sabia realment què fer, perquè hi ha molt a fer. Llavors ella em va parlar sobre un nou pacte que estava plantejant i llavors ja va ser quan vaig començar a investigar.

(32:54 - 33:14)

De fet, quan ho busques a internet, el primer que surt és la vostra pàgina web parlant sobre el pacte abans que la Unió Europea.

Que fort, que guai. Ostres, doncs mira, et passaré tot el que hem fet del pacte, perquè vam fer una campanya per Instagram, hi ha unes infografies... Bé, t'ho passaré tot el que tinguem.

(33:15 - 33:34)

Gràcies. I també et passaré la informació aquesta que et comento al telèfon i tal, perquè hem fet com vídeos i entrevistes així i ho tinc bastant recollit. Així també t'ho passo perquè tu ho puguis veure, perquè no és tant el pacte, però la situació que està aquí és l'espanyol i també m'afecta.

(33:34 - 33:44)

O sigui, que també t'ho passo, si vols. Gràcies. No, és que em va molt bé l'esponsavista perquè clar, jo araestic fent primer el treball de recerca al marc teòric sobre el pacte però el que diu la Unió Europea.

(33:44 - 34:34)

Però bé, quan estàs llegint veus que realment amaga molt perquè és tot rebaixar el vocabulari que utilitza que utilitza perquè tu creguis altres coses, saps? Clar, o sigui, si llegeixes el que

diu la Unió Europea pot ser que inclús llegeixis i que res et faci soroll. Ah, doncs no ho sé, parlen de gestió migratòria de tal, o sigui, i són les mateixes coses que jo t'he dit però amb una mirada molt diferent. Ells parlen que hi ha crim i que hi ha com el tràfic de persones i tal, i és com si estàs justificant les deportacions en base a això, justament són víctimes d'aquestes persones, no són elles les que s'utilitzen però és com molt rar o sigui, no, no, llegir-se de la Unió Europea és com que s'ha de tenir molta paciència.

(34:34 - 35:24)

Clar, i és molt llarg perquè a cada document hi ha com molts previs, molt contents, cada cosa que t'expliquen té el millor, parles sobre un altre pacte o sobre una altra gestió i també t'has de llegir aquella gestió. Clar, clar, clar, és difícil és difícil, a part, o sigui la Unió Europea és com... Molt densa. Clar, no és un llenguatge fàcil Ara s'ha de fer un informe del pacte anem, espera, vaig a buscar el teu copte que tinc alguna còpia Gràcies No l'he trobat però te l'enviaré perquè sí que el tenim a la pàgina web però això ho vam publicar l'any passat a la directa, al diari la directa, i és sobre això el mateix, la Unió Nacional de Drets Sobre el Pacte o sigui que també si et va bé, puja a mirar igualment t'envio tot el que tinguem del pacte i ara t'ho enviaré Gràcies per tot A veure si ens fem una foto perquè així ho puc posar

7.2.3 YOLANDA BASSAS

Figura 3 Fotografia durant l'entrevista amb Yolanda Bassas advocada i presidenta de No One Is Illegal.

Yolanda Bassas, advocada i presidenta de No One Is Illegal. Està col·legiada a Barcelona (1998) i París (2001) i compta amb més de vint anys d'experiència en dret internacional i

litigis transnacionals. Va fundar No One Is Illegal el 2020, amb l'objectiu de presentar assessorament jurídic i representar persones sol·licitants de protecció internacional, migrants i refugiades en risc d'exclusió social.

(0:00 - 0:20)

Tu.. era per un treball del teu institut relacionat amb les persones refugiades.

Autora: Sí, perquè estic fent un treball de recerca, llavors és sobre com està afectant el pacte sobre migració i asil, que és bastant recent, llavors explico una mica el pacte i tot. Llavors això sense cap compromís.

(0:21 - 1:52)

Cap problema, el que et dic, el que se li diu PEMA, que és el Pacte Europeu d'Immigració i Asil, són milers de pàgines, si vols comença d'això, però vull dir que explicar el pacte és impossible, en el sentit que necessites un any sencer, perquè de fet els propis juristes l'estem encara estudiant, i hi ha moltes coses que encara no les sabem, perquè els estats l'han d'implementar, i tenim fins al juny del 2026 per implementar, i encara no sabem com s'implementarà.

Autora: Sí, ja he fet algunes entrevistes i m'han dit això també, però la meva tutora del TR m'ha dit que si no puc donar les conclusions que jo pensava, mentre que hagi investigat i tot. La primera pregunta és bastant d'això, **Coneixes el nou Pacte sobre Migració i Asil adoptat recentment per la Unió Europea? Com el descriuries en poques paraules?**

Sí, és un pacte que es va aprovar al maig del 2024, que els estats de la Unió tenen dos anys per implementar-lo, normalment s'hauria d'implementar al juny del 2026, és un pacte molt complex perquè és una directiva i vuit reglaments que toquen matèries diverses, la part més important i sobretot està molt vinculada al tema de l'asil.

(1:53 - 4:24)

Com el descriuria? D'una gran complexitat, amb una normativa a vegades gens precisa i que pot portar a molta inseguretat jurídica, en determinats punts un retrocés en els drets humans i en els drets de les persones migrades, perquè preveu figures com una ficció jurídica, encara que les persones estiguin en el territori, es considera que no estan en el territori, i consideren això, fan una ficció jurídica que les persones, malgrat haver estat i arribar a un territori de la Unió, no estan en el territori, poden estar retingudes durant diversos dies, hi ha moltes mesures que totes les persones que treballem en l'àmbit dels drets humans ens ha alertat moltíssim. I ens fa por.

Autora: **Des del teu àmbit, quins efectes creus que pot tenir aquest pacte sobre les persones sol·licitants d'asil?**

Doncs, com deia, pot tenir efectes per mi un tant negatius, perquè es poden quedar excloses per procediments molt ràpids, accelerats, que es volen posar en marxa, situacions que vulnerin els drets d'aquestes persones i sobretot també de molts nens i nenes.

Autora: Des del punt de vista dels drets humans, com valoren el pacte? Drets com el de l'asil, el de no devolució o el dret a tenir drets es garanteixen?

El dret de demanar asil sí que es garanteix, però el dret de no devolució pot estar en perill per precisament aquests procediments accelerats, després també es preveuen uns triatges que això pot provocar situacions força injustes i sobretot no avaluar de forma precisa la situació de cada persona, perquè cada persona té un cas molt complex.

(4:24 - 5:20)

Totes les persones que demanen l'asil i que realment poden ser beneficiàries de l'asil fugen d'una persecució. I en ocasions aquesta persecució és difícil d'explicar, difícil de demostrar i que porta tot un temps. Són gent que porta un bagatge de violacions de drets humans importants, que estan molt traumatitzades, que amb uns procediments accelerats pots passar al costat de moltes coses o de no aprofunditzar en segons quines situacions i això fa que potser els casos concrets, hi hagi casos que no puguis avaluar-los, com s'hauria de fer.

(5:22 - 6:04)

Autora: Com valoren el pacte des del punt de vista legal i institucional? Tens arguments en contra i a favor?

No ho entenc, institucional?

Autora: A nivell jurídic.

És el que dic, per mi em sembla un pacte molt complex on els punts principals, que crec que, hi ha molts no?, però que alguns punts principals que es podrien haver solucionat no s'han solucionat. Com per exemple el fet de l'obligació de demanar sempre asil en el primer país en el que arriba la persona migrant, etc. És una situació que es podria haver solucionat i que aquest pacte no ho soluciona.

(6:04 - 6:39)

Després hi ha un reglament de crisi, força major i instrumentalització que ho considero força perillós per la manera com està enfocat. Després veurem com cada país l'implementarà i esperem que Espanya sigui un dels països més garantistes sobretot per protegir els drets humans. Però de manera molt general, a mi aquest pacte em fa molta por i és un retrocés pels drets.

(6:40 - 7:09)

Autora: Des de la teva experiència, que creus que caldria fer per assegurar una bona acollida per a les persones migrants/sol·licitants d'asil?

És molt complicada aquesta pregunta. El primer, si parlem dintre del marc del pacte, és realment una solidaritat. Una solidaritat de cara a totes aquestes persones que arriben i una solidaritat entre els estats membres.

(7:09 - 8:00)

És a dir, que no han de ser sempre els països on tenen la pressió migratòria principal com són Grècia, Itàlia i Espanya. Que hagin de ser sempre els responsables de gestionar situacions complexes. I, naturalment, doncs per exemple, en el tema que es parla del pacte de la solidaritat, la solidaritat seria acollir aquestes persones i, en canvi, el pacte preveu que aquesta solidaritat prengui altres formes com pagar per no acollir i utilitzar aquests diners per, potser, inclús pagar a països tercers o per promocionar el retorn de les persones, etc.

(8:01 - 8:30)

Autora: Quin impacte creus que tindrà el pacte a partir d'ara en les vides de les persones migrants sol·licitants d'asil?

Que serà encara més complicada la situació. En tot cas, no els facilitarà les coses.

Autora: Quines són les dificultats legals que us trobeu més sovint en l'acompanyament jurídic a aquestes persones?

Moltes.

(8:31 - 9:23)

Aquí, a Espanya, el primer de tot ja és aconseguir una cita per demanar asil, que és missió impossible i que hi ha gent que es tira, potser, mesos i mesos abans d'aconseguir una cita per formalitzar la seva sol·licitud d'asil. Això, diria, en aquests moments és el punt més important, que hi ha molta gent que es queda fora del sistema per culpa de no tenir aquesta cita. Perquè si no tens la cita i no formalitzes l'asil, no pots entrar en el pla d'acollida, tampoc et quedes fora del circuit, perquè un cop que tu demanes l'asil, sis mesos després del dia de l'entrevista, tu pots, no sis dies, sinó sis mesos després de l'entrevista, pots començar a treballar legalment, tens un permís de treball... Aleshores, totes aquestes persones, és tot un engranatge.

(9:23 - 10:12)

És a dir, si no tens cita, no formalitzes l'asil, si no tens asil no entres en un programa d'acollida, si no entres tampoc en el programa d'acollida, si tampoc fas la formalització de l'asil, no podràs tampoc treballar, doncs fas que la gent estigui en una situació de vulnerabilitat important i exclusió social.

Autora: Des que es va adoptar el pacte, heu notat algun canvi recent en les sol·licituds d'asil o en el funcionament dels procediments?

No, de moment no, és massa aviat per notar tot això. Això encara té una mica de recorregut, obligatoriament ha de ser dins d'un any, però de moment les coses tampoc és que internament encara no hi ha canvi suficient per donar-te compte de les coses.

(10:12 - 10:37)

Autora: És el que em van també explicar en les altres entrevistes. **Com creieu que us estan afecten les mesures del pacte (com ara els procediments accelerats o els controls fronterers) a la vostra capacitat d'oferir assessorament legal i suport?**

És que de moment no podem saber-ho perquè encara no ha començat. Però com ens afecta? Amb molta preocupació i que ens fa mal el cap de tantes normes.

(10:39 - 11:18)

Serà un trencaclosques important.

Autora: **Heu proposat alternatives a aquesta situació a No One Is Illegal?**

Sí, amb moltes organitzacions i activistes hem fet part de la nostra opinió, hem fet campanyes per conscienciar i explicar què significa aquest pacte. Hi ha altres organitzacions molt importants com CEAR la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat o la Comissió Catalana CCAR que naturalment han comunicat les seves propostes al govern.

(11:19 - 11:34)

Que les tinguin en compte, "ojalà" algunes almenys que tinguin. Però sí, conscienciar, visualitzar, donar visibilitat a tot això, a la població, perquè un dia podríem ser nosaltres.

(11:36 - 11:58)

Autora: **I quines són les vostres perspectives de futur?**

Quines són les perspectives de futur? Home, una mica negres. Però és igual, jo sempre, diguem, soc optimista amb la voluntat. Però amb els textos a la mà, complicat.

(12:00 - 12:05)

Autora: Doncs ja està, gràcies.

Molt bé, doncs ja està. Molt bé, doncs espero que t'hagi pogut ajudar.

Figura 4. Fotografía de Juan Fernando López Aguilar. (psoecanarias.com)

Juan Fernando López Aguilar, eurodiputat del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) al Parlament Europeu. Catedràtic en Dret Constitucional. Ex Ministre de Justícia i ex Cap de Gabinet dels Ministeris d'Administracions Públiques i Educació i Ciència.

(0:08 - 1:07)

Autora: Bueno, primero de todo, ¿me puedes explicar un poco acerca de tu papel en el Parlamento Europeo?

El Parlamento Europeo es la única institución directamente electiva por sufragio universal y estoy muy orgulloso de tener una legitimación directamente democrática en la lista del Partido Socialista Obrero Español al Parlamento Europeo. Y a partir de mi elección y en cada elección, normalmente constituimos los socialistas españoles, una delegación española en el grupo socialista, en la que nos activamos en todos los formatos posibles del Parlamento Europeo, en comisión y en pleno, y en grupo parlamentario, para hacer nuestra representación útil. Mi trayecto personal es de profesor de Derecho, catedrático de Constitucional y Derecho Europeo, con lo cual me he especializado en derechos y libertades, asuntos constitucionales, justicia interior, porque además he sido portavoz de justicia y ministro de justicia en el Congreso de los Diputados.

(1:07 - 1:33)

Por tanto, he presidido 10 años la Comisión de Libertad y Justicia Interior y continuó representando al grupo socialista de esa comisión, la Comisión de Libertad y Justicia Interior,

y como portavoz constitucional. Ese es mi trabajo esencial. Además, soy canario, lo que significa que me involucro en todos los asuntos de política regional y presupuestaria que afectan a las regiones ultra-periféricas, porque Canarias es la única región ultra-periférica española en la Unión Europea.

(1:34 - 1:58)

Las regiones ultra-periféricas son regiones que tienen un estatuto singular y una protección jurídica singular, que está en el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea, que es el 349, y que son básicamente mis ocupaciones en el Parlamento Europeo y mis desempeños en el Parlamento Europeo.

Autora: Qué interesante, muchas gracias. Bueno, si quieres empezamos con las preguntas de la entrevista.

(1:59 - 2:22)

Adelante.

Autora: Vale, la primera es, **¿cómo valora el pacto sobre migración y asilo desde el punto de vista legal e institucional? ¿Tiene argumentos en contra y o a favor?**

El Tratado de Lisboa ordena, por primera vez en la historia, que migraciones y asilos pasen a ser una política y una legislación europea.

(2:24 - 3:28)

Históricamente fueron siempre competencias de los Estados miembros, pero dejaron de serlo, y por tanto es una obligación que la Unión Europea disponga de una política y una legislación común, y sin embargo es el asunto más difícil de lejos de la agenda europea. El asunto más espinoso y conflictivo de lejos, porque migraciones y asilos resultan ser un asunto divisivo geográficamente, no son las mismas las prioridades de los Bálticos que de la Europa del Sur, no digamos el Sur del Sur como Canarias, es divisivo ideológicamente, no es la misma la aproximación reaccionaria o nacionalista que la aproximación progresista, solidaria y humanitaria, es divisivo política y electoralmente, **porque cada vez son más los partidos políticos que hacen de las migraciones su caballo de batalla electoral. Primero metiendo miedo a la migración y a los migrantes, y segundo explotando el miedo que han generado, como si los migrantes fueran nuestros enemigos o nuestra amenaza.**

(3:29 - 4:25)

Por tanto ha sido extremadamente difícil alcanzar un acuerdo en la enorme escala de complejidad de la Unión Europea. Primero en el Parlamento, ocho grupos parlamentarios en el que ninguno tiene mayoría para legislar por sí solo, ni siquiera el primer grupo que es el Partido Popular, y lo digo con tristeza porque soy socialista, que es el segundo grupo. Pero nadie en el Parlamento Europeo puede legislar por sí solo, para legislar requieres mayorías de geometría variable, y eso solo se consigue a través de negociaciones, extenuantes y acuerdos que llamamos compromisos, y esos compromisos significan todo un test, significa “give and

take”, significa te doy para que me des concesiones mutuas, concesiones recíprocas, en modo que cuando sale del Parlamento Europeo la mayoría, y por tanto un acto legislativo, una ley europea, aunque el reglamento es adictivo, en este caso son todos reglamentos del Pacto de Migraciones y Asilo, nunca es enteramente satisfactorio para nadie, tampoco lo es para mí.

(4:26 - 5:38)

Pero añadido, conseguir algo es mejor que nada, no conseguir nada es lesivo para la Unión Europea y su causa, no conseguir nada es deslegitimación de la Unión Europea, **no conseguir nada es dinamita para la extrema derecha**, una Unión Europea inútil que no llega a acuerdos, que no consigue legislar, que no alcanza, normalmente es una espuela para la extrema derecha, **para que la extrema derecha crezca. Por tanto me esforcé al máximo por alcanzar acuerdos en la pasada legislatura, presidiendo la Comisión Legislativa de Asuntos de Justicia Interior, de Libertades y Justicia Interior, y conseguimos, después de una negociación extenuante, muchas bandas primero aprobaron en el Parlamento Europeo y después en la fase final, en una negociación con 27 ministros del Interior, que se llama Trílogo, un acuerdo, y el acuerdo no es satisfactorio. Conozco las críticas, y muchas de ellas las hago más, pero añadido, a pesar de sus vulnerabilidades, a pesar de sus defectos, tener un acuerdo y una legislación europea es mejor que no tener ninguno, y mejor que no tener ninguna legislación europea.**

(5:38 - 6:02)

No tener ninguna legislación europea significa que los estados más reaccionarios, los que tienen gobiernos de la extrema derecha, que son extremadamente hostiles al hecho migratorio, y que de hecho estigmatizan y criminalizan a los migrantes y a quienes les socorren en la mar, **pueden hacer lo que les dé la gana sin que haya ningún paraguas europeo que les inculce, ninguna legislación europea que les inculce. Por tanto el pacto es mejor que nada.** Esa es la versión corta.

(6:03 - 6:22)

Autora: Gracias. **Desde su experiencia, ¿qué cree que debería hacerse para asegurar una buena acogida para las personas migrantes solicitantes de asilo?**

Cambiar la mirada. Los migrantes no son una amenaza ni para la identidad ni para la seguridad de la Unión Europea.

(6:23 - 6:41)

Los migrantes responden a un hecho migratorio que en la globalización es más visible que nunca, pero al mismo tiempo más imparable que nunca. Y solo la Unión Europea puede producir una respuesta eficaz. Pero tiene que ser, por supuesto, coherente con sus valores y con su derecho legislado, obediente a su derecho legislado.

(6:42 - 6:52)

Eso es extremadamente difícil. Y de hecho queda muchísimo para conseguirlo. Pero eso es lo decisivo para hacer frente al hecho migratorio.

(6:52 - 7:15)

Actuar unidos y vinculados por un derecho común y por una legislación común. Y en cuanto al asilo, a diferencia de la migración, que es un hecho, es un derecho. **Y en el asilo solo podemos respetar el derecho internacional humanitario que obliga a los Estados miembros a dispensar asilo o profesión internacional a quienes huyen de la persecución.**

(7:16 - 7:40)

Sucede, sin embargo, que **hay que distinguir migrantes y demandantes de asilo de manera respetuosa con los derechos humanos. Y no puede ejercerlos a todos diciendo que incluso los demandantes de asilo son falsos y por tanto son migrantes ilegales a los que hay que echar y expulsar. Por tanto, es un equilibrio extremadamente difícil, pero solo a escala europea se puede conseguir.**

(7:40 - 7:48)

Solo vinculados por un derecho europeo que sea coherente con sus valores. Es la única forma en que podemos ser eficaces.

Autora: Totalmente, muchas gracias.

(7:49 - 8:32)

Autora: **¿Considera que el pacto ofrece suficientes mecanismos de apoyo y coordinación con las ONGs, o por el contrario puede llegar a dificultar su labor?**

El respeto a las organizaciones no gubernamentales que hacen trabajo humanitario para empezar el salvamento y rescate en la mar ha sido una de mis mayores preocupaciones en estos años en el Parlamento Europeo. Conscientemente, una de mis prioridades como negociador. Soy consciente de que son varios los gobiernos de los Estados miembros, particularmente los gobiernos colados a la extrema derecha que hostigan a las ONGs o las criminalizan como cómplices de los tráfico ilícitos y de la inmigración irregular.

(8:33 - 9:12)

Y de hecho, hay varios países que han introducido en sus códigos penales provisiones para criminalizar a esas organizaciones gubernamentales y les han sentado en el banquillo a sus responsables. Eso no ha pasado nunca en España pero **ha pasado en Italia y en Grecia.** Y hay varias organizaciones no gubernamentales humanitarias particularmente embarcaciones de salvamento y rescate en la mar que han tenido causas penales como consecuencia de su actividad humanitaria en Grecia y en Italia, nunca en España.

(9:14 - 9:50)

Por tanto, **proteger a las organizaciones no gubernamentales ha sido mi preocupación.** Y las organizaciones no gubernamentales están contempladas en los dos reglamentos principales del pilar de solidaridad del paquete, del pacto. Que son el reglamento de gestión de inmigración y de asilo llamado RAM Regulation of Migration Management gestión y el

reglamento de crisis que es el que prevé un mecanismo de solidaridad ante situaciones inesperadas de afluencia de migrantes irregulares o de migrantes de asilo a alguna frontera exterior.

(9:51 - 10:37)

En ambos casos existe un mecanismo por los cuales la Comisión toma decisiones de solidaridad en cooperación con agencias especializadas como la Agencia Europea de Derechos Fundamentales y la Agencia Europea de Asilo y con organizaciones no gubernamentales además de con organizaciones internacionales como UNHCR que es el Comisionado de Naciones Unidas para los Refugiados y IOM que es la Organización Internacional para las Migraciones Consejo de Ingeniería.

Autora: Y varias ONGs denuncian que el proceso de adopción del pacto ha estado marcado por la falta de transparencia y de diálogo con las ONGs. ¿Por qué cree que ha habido esta falta de transparencia y que podría hacerse al respeto?

No, desde luego, por mi parte.

(10:37 - 11:14)

Mira, me he reunido regularmente con todas las organizaciones no gubernamentales, han estado en mi despacho como Presidente de la Comisión Legislativa las he escuchado, he tomado nota de sus preocupaciones, las he hecho mías y las he defendido denodadamente en la negociación. Pero tienen que saber que si sus postulados no prosperan no es porque yo no los haya defendido sino porque no había una mayoría que los apoyase. Y la Unión Europea, hay que saberlo, son 27 estados miembros que no se han disuelto pero que deben estar sujetos al derecho europeo que finalmente legisla el Parlamento Europeo.

(11:14 - 11:42)

Los estados no se disuelven con la Unión Europea. No es fácil hacer legislación europea que tiene un acuerdo transversal, que forma una mayoría en un Parlamento de 700 escaños en el que hay otros grupos parlamentarios algunos rabiosamente anti-europeos o orofobos y luego un acuerdo con 27 gobiernos, la mayor parte de los cuales son gobiernos conservadores y nacionalistas. No es fácil.

(11:43 - 12:03)

Pero desde luego las oportunidades de las organizaciones no gubernamentales las he defendido a lo largo de la negociación y las he hecho mías. Y sus críticas también las hago mías. Insisto, si el precio a pagar por no conseguir el 100% es que no haya ningún pacto, ninguna legislación europea en ese precio no estoy dispuesto a pagarlo.

(12:04 - 12:17)

Porque a mi juicio, en mi valoración política, que no haya ninguna legislación europea es lo peor que le puede pasar a la Unión Europea. Significa que es inútil y que los ciudadanos no pueden esperar nada de ella.

Autora: No, claro, al menos se ha hecho el esfuerzo de hacer un pacto, claro.

(12:19 - 12:46)

Así es.

Autora **¿Se han propuesto alternativas a esta situación en el PSOE o Izquierda Europea?**

En estos momentos la preocupación esencial de los socialistas es que lo que hemos conseguido se ejecute. Con legislación vinculante para todos los Estados miembros.

(12:47 - 13:22)

Créeme, ya está en juego. ¿Sabes por qué? Porque después de que consiguiéramos el pacto in extremis al final de la presidencia española en diciembre del 2023 y lo aprobásemos definitivamente en el Parlamento Europeo en abril del 2024 en junio del 2024 hubo elecciones al Parlamento Europeo que lo han empeorado todo. Es la primera vez en la historia que en el Parlamento Europeo el PP y tres grupos de extrema derecha a la derecha del PP tres grupos de ultraderecha a la derecha del PP suman el 60% de los votos.

(13:23 - 13:50)

Y que desde los liberales de Macron hasta Podemos y sumar a izquierda radical pasando por el PSOE y los verdes sumamos el 40%. Y por tanto en esta legislatura todo puede empeorar. Y lo que queremos los socialistas es que la legislación que conseguimos aprobar sea respetada y se aplique vinculantemente y la Comisión lo exija y ponga en marcha todos los mecanismos de solidaridad previstos en el pacto.

(13:52 - 14:11)

Autora: Claro. **¿Cuáles son vuestras perspectivas de futuro?**

Pues ser voluntarioso en política que lo soy y querer ser optimista no significa ser ingenuo.

(14:13 - 14:39)

Y no soplan vientos a favor de de los planteamientos humanitarios en materia migratoria, por el contrario. Se ha convertido en munición electoral cada vez son más los grupos que prometen deportar a todo el mundo, expulsar a todo el mundo con lenguaje duro aunque viole los derechos humanos más elementales y esa es una batalla política enorme pero hay que darla. Para eso me presento a las elecciones, para dar esa batalla.

(14:42 - 14:48)

Autora: Pues, muchas gracias de verdad, por todo.

De acuerdo, espero haberte sido útil.

Autora: Un montón, muchas gracias.

(14:49 - 14:52)

De acuerdo, un saludo y hasta la próxima. Adiós, suerte en lo tuyo.

Autora: Adiós, igualmente.

Adiós

8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA:

Abogacía Española Consejo General (2014) *La il·legalitat de les expulsions d'immigrants "en calent"*. Abogacía Española Consejo General. 7 de febrer de 2014.

<https://www.abogacia.es/ca/actualidad/opinion-y-analisis/la-ilegalidad-de-las-expulsiones-de-inmigrantes-en-caliente/>

ACATHI (s. d.) *¿Porqué existimos?*. ACATHI. Barcelona

<https://acathi.org/porque-existimos/>

ACATHI (s.d.) *ACATHI: Apoyo y Empoderamiento para personas Inmigrantes LGBTIQ+*. ACATHI. Barcelona

<https://acathi.org/historia-de-acathi/>

Accem (s.d.) *Conócenos*. Accem. Barcelona

<https://www.accem.es/conocenos/>

ACNUR (2025) *Ayuda las persona refugiadas*. ACNUR. Barcelona

<https://eacnur.org/es/que-es-acnur/ayuda-al-refugiado>

ACNUR (s.d.) *Reasentamiento*. ACNUR

<https://www.acnur.org/reasentamiento>

Acosta, Miguel Ángel (2022) “El Nuevo Pacto sobre Migración y Asilo de la Unión Europea y su repercusión sobre la política común de seguridad y defensa”. *Revista de Estudios Internacionales Mediterráneos*, 32, pp. 94-117. 7 de abril de 2022

https://rodin.uca.es/bitstream/handle/10498/27589/2022_508.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ACSAR (s.d.) *Què fem*. ACSAR. Barcelona

<https://fundacioacsar.org/que-fem/>

Arendt, Hannah (1943) “We Refugees”. *Jewish Writings*. 264-274

http://www.mcrg.ac.in/RLS_Migration_2019/Readings_MODULE_F/Arendt_We%20Refugees.pdf

Asamblea General de la ONU (1948). *Universal Declaration of Human Rights* (217 [III] A).

Paris. <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

Asil.Cat (2025). *Qui som?*. Asil.Cat. Barcelona

<http://asil.cat/qui-som/>

Associació per a les Nacions Unides a Espanya (ANUE) (1951) *Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats*. Adoptada el 28 de juliol de 1951.

https://portaljuridic.gencat.cat/web/.content/05_-_dret_de_la_unio_europea/enllacos/DDHH_PDF/Conveni_Protocol_Refugiats.pdf

Boletín Oficial del Estado. (1984, 27 de marzo). Ley 5/1984, de 26 de marzo, reguladora del derecho de asilo y de la condición de refugiado. BOE, núm. 74, 7250-7257.

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1984/12/31/pdfs/A00014-00017.pdf

Boletín Oficial del Estado. (1994, 23 de mayo). Ley 9/1994, de 19 de mayo, de modificación de la Ley 5/1984, de 26 de marzo, reguladora del derecho de asilo y de la condición de refugiado. BOE, núm. 122, 16008-16014.

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1994/12/31/pdfs/A00060-00063.pdf

Boletín Oficial del Estado. (2009, 31 de octubre). Ley 12/2009, de 30 de octubre, reguladora del derecho de asilo y de la protección subsidiaria. BOE, núm. 263, 90568-90598.

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2009/10/31/pdfs/BOE-A-2009-17242-C.pdf

Boza, Diego (coord.) (2023) *Informe Pacte Europeu de Migració i Asil*. CCAR.

<https://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2023/12/Informe-CCAR-Pacte-Europeu-Migraci%C3%B3-i-Asil.pdf>

CCAR (s.d.a) *Dret d'asil*. CCAR

<https://www.ccar.cat/persones-refugiades/dret-asil/>

CCAR (s.d.b) *Qui som?*. CCAR. Barcelona

<https://www.ccar.cat/qui-som/>

CCAR (2023a) *Anuari 2023: La situació de l'asil a Catalunya i al món*. CCAR

https://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2024/06/informe_revisat_index.pdf

CCAR (2023b) *La situació de l'asil a Catalunya i al món*. CCAR

https://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2024/06/informe_revisat_index.pdf

Chichelnitzky, Joanna (2022) *Les conseqüències humanes de les polítiques migratòries a la Frontera Sud*. Treball de fi de grau. Univ. Autònoma de Barcelona. Barcelona
<https://ddd.uab.cat/record/272784?ln=ca>

Comisión Europea (2015a) *Comunicación de la comisión al parlamento europeo, al consejo, al comité económico y social europeo y al comité de las regiones. Una agenda europea de migración*. Comisión Europea. 13 de mayo de 2015. Bruselas.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0240>

Comisión Europea (2015b) *La Comisión Europea avanza en la Agenda de Migración*. Comisión Europea. 27 de mayo de 2015. Bruselas.
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/es/ip_15_5039/IP_15_5039_EN.pdf

Comisión Europea (2016) *Hacia un sistema europeo común de asilo, equitativo y sostenible*. Comisión Europea. 4 de mayo de 2016. Bruselas
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/es/ip_16_1620/IP_16_1620_ES.pdf

Comisión Europea (2024) *¿Qué es el Pacto sobre Migración y Asilo?*. Comisión Europea. 21 de mayo de 2024
https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_es?prefLang=es

Consejo de la UE (2017a) *Marco de Reasentamiento de la UE: el Consejo se dispone a iniciar negociaciones*. Consejo de la UE. 15 de noviembre de 2017. Brussels.
<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2017/11/15/eu-resettlement-framework-council-ready-to-start-negotiations/pdf/>

Consejo de la UE (2017b) *Condiciones de acogida de los solicitantes de asilo: el Consejo acuerda su mandato de negociación*. Consejo de la UE. 29 de noviembre de 2017. Brussels.
<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2017/11/29/reception-conditions-for-asylum-applicants-council-agrees-mandate-for-negotiations/pdf/>

Consejo de la UE (2021a) *Agencia de Asilo de la UE: la Presidencia del Consejo y el Parlamento Europeo alcanzan un acuerdo provisional*. Consejo de la UE. 29 de junio 2021. Brussels.
<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2021/06/29/eu-asylum-agency-council-presidency-and-european-parliament-reach-provisional-agreement/pdf/>

Consejo de la UE (2021b) *Pacto sobre Migración y Asilo: el Consejo adopta el Reglamento sobre la Agencia de Asilo de la UE*. Consejo de la UE. 9 de diciembre de 2021. Brussels.

<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2021/12/09/migration-and-asylum-pact-council-adopts-eu-asylum-agency-regulation/pdf/>

Consejo de la UE (2023a) *Política de migración: el Consejo alcanza un acuerdo sobre normas de asilo y migración fundamentales*. Consejo de la UE. 8 de junio de 2023. Brussels.

<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2023/06/08/migration-policy-council-reaches-agreement-on-key-asylum-and-migration-laws/pdf/>

Consejo de la UE (2023b) *Consejo de Justicia y Asuntos de Interior, 4 y 5 de diciembre de 2023*. Consejo de la UE. 5 de diciembre de 2023. Brussels.

<https://www.consilium.europa.eu/es/meetings/jha/2023/12/04-05/>

Consejo de la UE (2023c) *El Consejo y el Parlamento Europeo logran un avance decisivo en la reforma del asilo y la migración en la UE*. Consejo de la UE. 20 de diciembre de 2023. Brussels.

<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2023/12/20/the-council-and-the-european-parliament-reach-breakthrough-in-reform-of-eu-asylum-and-migration-system/pdf/c>

Consejo de la UE (2024a) *Reforma del asilo y la migración: los representantes de los Estados miembros de la UE dan luz verde al acuerdo con el Parlamento Europeo*. Consejo de la UE. 8 de febrero de 2024. Brussels.

<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2024/02/08/asylum-and-migration-reform-eu-member-states-representatives-green-light-deal-with-european-parliament/pdf/>

Consejo de la UE (2024b) *El Consejo adopta el Pacto de la UE sobre Migración y Asilo*. Consejo Europeo. 14 de mayo de 2024. Brussels

<https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2024/05/14/the-council-adopts-the-eu-s-pact-on-migration-and-asylum/pdf/>

Consejo Europeo (s.d.a) *Un nuevo Reglamento sobre la Gestión del Asilo y la Migración*. Consejo Europeo

<https://www.consilium.europa.eu/es/policies/asylum-migration-management/>

Consejo Europeo (s.d.b) *Mejora de las condiciones de acogida*. Consejo Europeo

<https://www.consilium.europa.eu/es/policies/reception-conditions/>

Consejo Europeo (s.d.c) *Un procedimiento de asilo común*. Consejo Europeo

[https://www.consilium.europa.eu/es/policies/asylum-procedure/?utm_source=chatgpt.com#ri](https://www.consilium.europa.eu/es/policies/asylum-procedure/?utm_source=chatgpt.com#rights)
[ghts](#)

Consejo Europeo (s.d.d) *Tarjeta azul de la UE: atraer talento*. Consejo Europeo

<https://www.consilium.europa.eu/es/infographics/eu-blue-card/>

Consejo Europeo (2019) *Consejo de Justicia y Asuntos de Interior, 2-3.12.2019, 2 y 3 de diciembre de 2019*. Consejo Europeo. 4 de diciembre de 2019. Brussels
<https://www.consilium.europa.eu/es/meetings/jha/2019/12/02-03/>

Consejo Europeo (2020) *Videoconferencia de los ministros del Interior, 14 de diciembre de 2020*. Consejo Europeo. 14 de diciembre de 2020. Brussels
<https://www.consilium.europa.eu/es/meetings/jha/2020/12/14/>

Consejo Europeo (2024) *Pacto sobre Migración y Asilo*. Consejo Europeo. 14 de mayo de 2024. Brussels
<https://www.consilium.europa.eu/es/politicas/eu-migration-asylum-reform-pact/>

Consejo Europeo (2022) *Cronología - Pacto sobre Migración y Asilo. La nueva Agencia de Asilo de la Unión Europea inicia sus trabajos*. Consejo Europeo. 19 de enero de 2022.
<https://www.consilium.europa.eu/es/politicas/eu-migration-asylum-reform-pact/timeline-migration-and-asylum-pact/>

Creu Roja (s.d.) *Què fem*. Creu Roja. Barcelona
<https://www2.cruzroja.es/web/creu-roja/que-fem>

Diario Oficial de la Unión Europea (2024) *Reglamento (UE) 2024/1349 del Parlamento Europeo y del Consejo de 14 de mayo de 2024 por el que se establece un procedimiento fronterizo de retorno y se modifica el Reglamento (UE) 2021/1148*. Diario Oficial de la Unión Europea. 14 de mayo de 2024. Bruselas
<https://www.boe.es/doue/2024/1349/L00001-00010.pdf>

Echeverría, Ainhoa (2024) *L'asil a Espanya: Una qüestió pendent. Anàlisi de l'exercici del dret a sol·licitar a l'Estat espanyol en discussió*. Univ. Pompeu Fabra. Treball de fi de Grau. Barcelona
<https://repositori-api.upf.edu/api/core/bitstreams/b66014b8-ea69-4059-a7f9-24ea89b637bc/content>

Ekmen, Dilara (2025) *La situació de l'asil de Catalunya al mon. Anuari 2024*. Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR). Barcelona.
<https://www.ccar.cat/anuari-2024-la-situacio-de-lasil-de-catalunya-al-mon/>

Enciclopèdia Catalana. (s.d.a) “Organització no governamental”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat el 11 de setembre de 2025
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/organitzacio-no-governamental>

Enciclopèdia Catalana (s.d.b) “migrant”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/migrant>

Enciclopèdia Catalana (s.d.c) “immigrant”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/immigrant>

Enciclopèdia Catalana (s.d.d) “emigrant”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/emigrant>

Enciclopèdia Catalana (s.d.e) “refugiat | refugiada”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/refugiat>

Enciclopèdia Catalana (s.d.f) “apàtrida”. A *Gran Enciclopèdia Catalana*.
https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/apatrida#google_vignette

European Commission (2023) *Commission proposes an EU Talent Pool to help address labour shortages across Europe*. European Commission. 15 November 2023
https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-proposes-eu-talent-pool-help-address-labour-shortages-across-europe-2023-11-15_en

European Commission (2024). *Achievements of the von der Leyen Commission*. European Commission. November 2024
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/story-von-der-leyen-commission/managing-migration-responsibly_en?prefLang=es
<https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/879950/7%20Migration.pdf>

European Commission (s.d). *Long-term residents*. European Commission
https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/legal-migration-and-resettlement/long-term-residents_en

Fons Català de cooperació al desenvolupament (2025) *10 anys de la campanya Món Local Refugi: reflexions des de les entitats a terreny*. Fons Català de cooperació al desenvolupament. (5 de maig 2025)
<https://fonscatala.org/10-anys-de-la-campanya-mon-local-refugi-reflexions-des-de-les-entitats-a-terreny/>

Frelick Bill, Kysel Ian, Podkul Jennifer (2016) “The Impact of Externalization of Migration Controls on the Rights of Asylum Seekers and Other Migrants”. *JMHS* Volume 4 Number 4: 190-220
https://www.hrw.org/sites/default/files/supporting_resources/jmhs.pdf

Fundació Migra Studium (s.d.a) *Visites al CIE*. Fundació Migra Studium
<https://www.migrastudium.org/visites-CIE>

Fundació Migra Studium (s.d.b) *Què és un CIE?*. Fundació Migra Studium
<https://www.migrastudium.org/sites/default/files/2021-10/DOSSIER%20INFORMATIU%20-CIE%20%28cat%29.pdf>

Gabrielli, Lorenzo (2023) *Càpsula 11, Dret d'asil*. Sèrie Càpsules per la justícia global. Servei Civil Internacional. Barcelona.

<https://www.scicat.org/wp-content/uploads/2024/04/Dret-asil.pdf>

Generalitat de Catalunya (s.d.) *Creu Roja Catalunya*. Generalitat de Catalunya. Barcelona

<https://connectat.voluntariat.gencat.cat/1/266132>

Lafede (s.d.) *Qui som Lafede*. Barcelona

<https://www.lafede.cat/lafede/>

Ministerio del Interior. Secretaría General Técnica (2014) *Procedimiento de Dublín — información para los solicitantes de protección internacional en un procedimiento de Dublín, con arreglo al artículo 4 del Reglamento (UE) n° 604/2013*. Ministerio del Interior. Secretaría General Técnica. Marzo 2014

https://www.interior.gob.es/opencms/pdf/archivos-y-documentacion/documentacion-y-publicaciones/publicaciones-descargables/proteccion-internacional/Informacion_Reglamento_Dublín_B_ESPANOL_126140144.pdf

NO One is illegal (s. d.) *Quiénes somos*. NO One is illegal

<https://www.no1isillegal.com/quienes-somos>

Open Arms (2025) *Quiénes somos*. Open Arms. Barcelona

<https://www.openarms.es/es/quienes-somos>

Passamera Olga Johanna, Ermini Alessandro (2025) *La política d'asil*. Parlament Europeu. Abril de 2025

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/es/sheet/151/la-politica-de-asilo>

Peers, Steve (2024) “The new EU asylum laws: taking rights half-seriously”. 13 August 2024. *Yearbook of European Law*, Volume 43, 2024, Oxford University Press 113–183

https://watermark02.silverchair.com/yeae003.pdf?token=AQECAHi208BE49Ooan9kKhW_Ercy7Dm3ZL_9Cf3qfKAc485ysgAAA1kwggNVBgkqhkiG9w0BBwagggNGMIIDQgIBADC CAzsGCSqGSIb3DQEHATAeBgIghkgBZQMEAS4wEQQM_bWpwHUFqkisztUoAgEQgIIDDET5zrL8ToZ69tqYJ05e7MMWxcrK9iYuabyMmi9Njw2YAVwtxe5nPwEcPOu8_uQg7uDst8lecE6_z5L1FgUm7U1XRJEI1onRyM6s96cOphgRriLDay9m7iM9TyEgibINfkSp-IgZa_J7XvFz1bOgGdqmEhjynLeGuBevdMyLi30OA-wtBy03yyCx4ZxfXf9wUgPIQ9O9Lb0J8kWTosZOpz509cbNXoJ_m69L6yIgMzK-21VXyd0hPwQuCtVjdD9J9HwU3E_xItvOmuTRz4WgC532Q-VhPIKYQNeApgtgevYOUSOI66_QIJDNaSJnm3SI2IJs_-dTJRsa8td2H8gJldRtJoxosv8c1HkGx-t-RGktwMM2EOri5-eW06C44XzxQFnsDQ3oTtQGAtpJPgxhN4DsF3zi590DdX23DamHHcgT-5hGMNTXU4899HfcZqhBOWGvK6a_tfZWVegFY7ZPEiWhbwbJfrvHEm-75X9xeljA7Zw1sC2wacMWdoNakz7bpgsrfsWpn-yMANuswpkFwTV6MdKV8ne1i5uDot36ZZX5mGG2VwZ_tAaT1Hgp0Lt3nK3DLJQLOADMuF31FHETD6xtVqz5i4uW8eqbHJpn0yn7g_sgGDjJsGYoy2uyiMCvO_8a-PX8RmtW7mstbiHaogv4jYFiSevZdq2GnWH6X

[YzdFgatTD4SqSkM0Y2pUhZfd5jbjfksv_wZhgPskwQXZ_v1_j1Aj_y5i14IpPYCtVdWgu0LfJt03XKPGKKZ1MPJWo7zVlPqeUooZ7GM6E20y6xyPsjV-LVVPadFZTc6pqMAUKoXyRyG0BLEhKd0Pun-JM3Ny76vIy-lFuP8r1638KbNqCc1L2Ex1xr8PqAq-Kh2LvHKpcfIsMZoacsXJsxEzrAQx_NVUMP4kTR8qvLiKfw99W5A-eNN0cuy4-caXKL3JUR4N-IOIG528uT4_AR_w1LMUMO-utYicLZ3aPrZfOMsLpF8deGJ25oUydU1phkuox-SPy_DZ2zQfO3RxF49AkY1rlEgMc4g](https://www.redcross.eu/latest-news/immigration-detention-should-only-be-a-last-resort)

Red Cross EU Office (2020) *Immigration detention should only be a last resort*. Red Cross EU Office. 11 December 2020

<https://redcross.eu/latest-news/immigration-detention-should-only-be-a-last-resort>

Schotel B, Venzke I (2025) “The Pre-Removal Detention of Immigrants: A Return to Ordinary Meaning”. *German Law Journal* 26,94–113

<https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/2650BBA193582D2AF13B21493E95CF1B/S2071832224000671a.pdf/the-pre-removal-detention-of-immigrants-a-return-to-ordinary-meaning.pdf>

Sol, Àgata (s.d.) *Diccionari d'asil*. CCAR

<https://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2012/03/Diccionari-dAsil.pdf>

SOS Racisme (s.d.) *Qui som*. SOS Racisme. Barcelona

<https://sosracisme.org/que-es-sos-racism/>

SOS Racisme (2014). #NOTICIA: *Publicació Informe sobre “expulsiones en caliente”*. SOS Racisme. 27 de juny de 2014

<https://sosracisme.org/noticia-publicacio-informe-sobre-expulsiones-en-caliente/>

STOP Mare Mortum (s. d.). *Qui som?*. STOP Mare Mortum. Barcelona

<https://stopmaremortum.org/qui-som/>

Termcat (s.d) “desplaçat intern | desplaçada interna”. Termcat.

<https://www.termcat.cat/es/diccionaris-en-linia/228/fitxa/NDA1OTI1Ng%3D%3D>

Unión Europea (s.d.) *Agencia Europea de la Guardia de Fronteras y Costas (Frontex)*. Unión Europea

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/frontex_es